

EGYETÉRTÉS

Híftatár árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyenlő arányban és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Kötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése e hó 15-én lejár, hogy előfizetésüket az illető postahivatálnál szíveskedjenek minél előbb megújítani, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen

Jön a másik.

Irta: Lengyel Zoltán.

Az osztrák sasnak is egy teste van, de két feje. Ha az egyiket leütik, ott a másik. Az osztrák politika két embert küldött ránk egyszerre. Akkor nem tudtuk, miért? Most majd csak megtudjuk. Mert Lukács ime megbukott s most jön utána Khuen. Annak a bizonyos sasnak az a bizonyos másik feje.

Elfogultsággal nem vagyunk személyileg. Daczára a chlopyi hadiparancsnak, amely az ő nevéhez fűződik. Még azt sem vesszük zokon, hogy ő volt az első leszavazott miniszterelnök s mégis újra jön, pedig pártja sincs. De politikailag már vannak bizonyos nézetünk, akaratunk és céljaink. Van a nemzetnek is szüksége és kívánsága. Bizonyos, hogy Khuen nem ezek érdekében jön. Bizonyos tehát, hogy őt csak mint II. Lukács Lászlót lesz szerencsénk üdvözölhetni Bécsben javított, de el nem fogadható kiadásban.

A sok feltevés közül, mely hirtelenben körülötte felvetődik, az látszik

valószínűnek, hogy ez az ur szigorú kívánságokkal jön. Vagy megadjuk magunkat neki, vagy választat. Hát választasson! Így legalább a jövőért nem mi leszünk a felelősek, hanem a nemzet. A döntés visszaesik a megbízók kezébe. S mi nyugodtan állhatunk eléje. Érdekeit föl nem adtuk. Az összekuszált helyzetet nem mi okoztuk.

Ezzel a helyzet élére van állítva. Bécsben egy évi kínos vergődés, halogatás után döntő lépésre határozták el magukat. Abból, amit kértünk, nem adnak meg semmit. Ellenben a maguk részéről megkövetelnek mindent. Aki nek ez is jó: csinálja meg nekik.

A választási reformra feküdtek rá. Nem arra — bármilyen formában is — mely a nemzetnek életszükséglete, hanem arra, melyet az ő kis eszük kialakított, hogy bennünket letörjenek. Ezt a reformot az általános, egyenlő és titkos választói jog jelszavába bujtatják, holott minden józan eszű ember előtt világos, hogy nem itt dől el a kérdés. A reform lehet általános és jó, egyenlő és mégis jó, bizonyos mértékig titkos és mégis egyszerű. Mint a patikában: ugyanazon szerek keveréke mérge vagy orvosság. Az a kérdés: miből mennyi jut belé.

A másik jelszó: az új alakulás. Ez meg éppen szükséges. Állapotaink tényleg tarthatatlanok. De az új még nem önkvetlenül jó is, helyes is, lehetséges is. Az új lehet régi is, rossz is, lehetetlen

is. Az a kérdés: kikkel, hogyan és miért jön létre?

És mivel tele vagyunk bizalmatlansággal, az előzmények után jogos kétséggel, sőt a legkeményebb visszautasításig menő harci készséggel: ha ebből akarnak újat, jót és lehetségeset kikovácsolni a nemzeti akarat műhelyéből császári rendeletre előirányozott alakok útján, nincs kétség benne, hogy a nemzet állásfoglalása erős s egyértelmű lesz.

Az egyik béke-galamb nem vitt vissza olajágot. A másik saskeselyű pedig nem fog testünkön lakmározni. Ez bizonyos. S az új megpróbáltatást is kiálljuk, mint az eddigieket. Megverekezünk abban a tudatban, hogy a nemzetnek minden tisztességes fia félreteszi apró személyi és elvi különbségeit, eltekint a nézeteltérések különbségeitől és egyesül abban, ami mindnyájunk előtt szent: létérdekének és alkotmánya megvédésének szentségében.

Erről van szó. Ezt nem engedjük elalkudni vagy letörni. És ez egészen más, mint egy tisztességes választói reform megszavazása, vagy egy becsület-alakulás létrehozása, amelyre készek vagyunk s amiben kevés kivétellel egyesülni tudunk. Ha ezt akarták volna, megcsinálhatták volna. Rajtunk nem múlt. De éppen ezt hiúsították meg továbbmenő céllal, rabló szándékkal, ellenséges indulattal, amelyben benne volt vezetőink lejáratása, pártjaink összevesztése, céljaink meghiusítása.

Elmult ...

Irta: Nil.

Mikor a csatlakozó állomáson elhagyta a vasúti kocsit, fázósan buzta szorosabbra nyakán a puha prémgallért. Tétovázva nézett szét a gyér világítású perronon és bizonytalanul felelt a hordárnak:

— Jó ... csak vigye hát az étkezőbe. Majd én is odamegyek.

— Igenis, kéremalásan, meg tetszik látni, hogy a várótermek ilyenkor nem fiatal nagyságok számára valók — mondta a 21-es jóakaratulag és előreirradott a podgyással.

A leány egy darabig határozatlanul állott a korlát előtt s egészen belémerült a hosszú kocsisor szemlélésébe. Ennek az ablakai jelölték az egyetlen világos vonalat az éjszakában. Amint a vonat lassan elindult, valami hasonlóság ötlött eszébe a maga életének apró, felületes örömei és a gyorsan tovatünő fénypontok között. Önkénytelen megborrongott, mikor a sötét pályatestre esett a pillantása. Szomorúan fordult vissza a váróteremnek felé és lassu lépéssel tartott a váróteremnek. De még ki sem nyitotta a maszatos üvegajtót, máris konstatalta, hogy a 21-esnek igaza volt: az a társaság, amely a székek és asztalok tetején nyugtázkodva horkolt — nem neki való. Tovább haladt az étkező felé és az ajtó közelében elfoglalt egy asztalt. Nagyon kevesem voltak a teremben. A kasszában egy ál-

mosképi hölgy ujságot olvasott és olykor-olykor rászólt a pinczérfiúra, aki a buffethez támaszkodva szendergett. A helyiségnek három ablaka nézett a város felé, mind le volt függönyözve és a középsőnél egy ezilinderes ur ült háttal a bejáratnak.

Az ujonjött vendégről egyelőre senki sem vett tudomást és csak a harmadik, energikus csemetésére kászolódott oda egy pinczér. Sokára hozták el a teáját is, de hát idő volt bőven, nem kellett sietnie. Ráért szemügyre venni a környezetét s mikor beleunt az ötletzegény, izléstelen plakátok tanulmányozásába, amelyek a falakat borították, könyvet húzott ki a táskájából és olvasásba merült. Akkor rezzenett föl, mikor a portás éles hangja besüvitett, az aradi vonatot jelezve. A közelében két álmos utazó szedelőzködött, de a középső ablaknál is megmozdult a ezilinderes ur és fizetni hívta a pinczért. A hangjára idegesen rándult össze a leány válla. Most már ismerős lett előtte a férfi alakja is és amint lassan, arczából teléje fordult az a gögös fekete fej: kimondhatatlan keserűség fojtogatta a torkát. Mélyen a könyve fölé hajolt s nyulánk testének hangyag, elernyedtt tartást igyekezett adni, hogy a férfi szemét kikerülje. De hiába reménykedett. Már elhaladt mellett, már a kezében volt az ajtó kilinése, mikor egy futó pillantást vetett rá, szórakozott, érdeklődés nélkül való gépies pillantást, de ugyanabban a perczen föl is lángett a tekintete és gyorsan visszafordult a leányhoz.

— Csókolom a kezét. Anna — mondta oly természetes, közvetlen hangon, mintha tegnap váltak volna el. — Hol veszi itt magát ilyenkor?

— Mármárosba utazom, Ida nénihez — viszonzotta a leány hidegen.

— A vonatja csak reggel 5-kor indul, Anna. Teljes három órát kell még várakoznia. Hogy engedhették el egyedül?

A leány szemrehányó pillantással felelt:

— Tudja, hogy nem igen érnek rá engem kísérgetni. Egyébként évek óta magam utazom és elegendő utazom a rokonságban.

— Igaz — bólintott a férfi nyugodtan. — Maga a családban „Maedchen für Alles.“ Nem is tudnám elképzelni, hogy Ida néni más ápolhatná a köszvényében, mint maga. Ugy-e, hogy megint köszvényes?

— Tifuszban van. Délben kaptuk a sürgönyt a délutáni gyorsal indultam. Azért kell most itt ülnöm ...

— És az én gyűlölt ábrázatomat látnia, ugy-e, Anna? — mosolygott a férfi fanyarul.

— Nagy fontosságot tulajdonít annak, hogyan vélekedem az ábrázatáról? — kérdezte a leány határtalan kicsinyléssel.

— Nem — jött a válasz őszintén, váratlanul. — En még mindig azt a jelentéktelen kis lányt látom magában, akit nem szokott az ember számbavenni. Legalább is nálunk nem volt divat magát számbavenni, Anna. Ezt tudja. És ezért nem kellene rám haragudnia. A fiatalkori benyomásaink maradnak

Mert így, vagy amúgy, de a nemzet előrevitelén dolgoztunk. Többet vagy kevesebbet akartunk, de az előrehaladás irányában. A semmivel nem érte be senki. A visszaesést elutasítá magától mindenki.

Igy érett meg a Lukács-hittétésén keresztül a Khuen gyümölcse. A Khuené, ki régen a háttérben lappang. A Khuené, ki állandó tartaléka a bécsi politikának. Mondjuk: állandó, de utolsó ütőkártyája és menedéke. A skiz a politikai tarokkjátékban, amelyik mindent üt, mert olyanra festették s amelyik ölbe veszi a kis osztrák kisdedit, hogy a tulsó partra szárazra tegye.

Már jön. Már itt is van. Már programot is ad. Már oszlat. Már választat. Már meg is bukott. El is van kergetve.

Rövid drámaiságában ez az újabb granicsár-szereplés története.

A király utolsó kártyája.

Budapest, január 11.

Lukács Lászlót ma dél óta Khuen-Hédervárynak hívják. Hogy ez a mulatságos névmagyarosítás miért volna alkalmas a parlamenti pártok álláspontjának lefegyverzésére: azt fejtse meg az a böles státusfőru, aki tavaly április óta a királynak a legtitkosabb tanácsokkal szolgál. Mert az a böles státusfőru már akkor beadta a királynak Lukácsot, mint utolsóelőtti kártyát és Khuen-Héderváryt, mint utolsó kártyát, melylyel a pártit okvetlenül megnyeri a nemzet ellen.

Nos, az utolsóelőtti kártyát olyan gyászosan eltűtötték, mintha a makkhetes lett volna. Lukács László már ott van az elrakott kártyák között s annyit számít, mint a makkhetes. S ma délbén a király kijátékozta az utolsó kártyát is: kabinetalkitással bizta meg Khuen-Héderváryt. A nemzet pedig, mely ebben a pártiban ellenfele a királynak, némi megütődéssel kérdi,

a legállandóbbak. És az én fiatalságomban maga egy kis senki volt.

A leány vonagló ajakkal állt fel az asztaltól, de nyugodtan felelt ő is.

— Most is az a kis senki vagyok a maga számára. És mindig is az fogok maradni. Hanem most siessen, mert lekésik. Bent van a vonatja.

— Tudja mit, Anna? Segítek magának várakozni. Pestre elég idő reggel is bemenem. Ma ugy sinez fontos ülés, alhatom délig.

— Ne hozzon értem áldozatokat, ez következetlenség — mondta a leány gunyosan, ellenséges magatartással. De a férfi már újra levette a bundáját és helyett foglalt az asztalnál.

— Sohase állítottam magamat következetesnek — mondta jókedvűen. — Áldozatnak pedig korántsem mondható, ha az ember három óra hosszáig gyönyörködik a magáéhoz hasonló bájos kis arczban.

— Két évvel ezelőtt maga sokkal jobb izlésű volt.

— Ezt a szememre veti?

— Nem, csak konstátálom, hogy most izléstelen.

— Köszönöm, Anna, de grombasággal most az egyszer nem fog lerázni. Olyan rég láttuk egymást, hogy jogosnak tűnik fel a kívánságom hallani magáról valamit.

A leány egykedvűen vonogatta a vállát.

— Jozsi felfogásunk erősen különbözik. Én nem tartozom magának gyónással.

— Nem, természetesen. De ha szépen

hogya ki hitetthetett el olyasmit a királylyal, mintha ezzel az utolsónak hagyott Khuen-kártyával pártit lehetne nyerni. Hát ez is kártya? Ez is tromf? Nem, ez nem lehet egyéb, mint kártyásbabona. Minthogy valamikor olyan hire volt Khuen-Hédervárynak, hogy husz évig vaskézzel tudta megfékezni Horvátországot, elhitették a királylyal, hogy megzabolazza ez majd Magyarországot is. S mert minden kártyás babonás, hát a király is elhitte ezt a babonát. Pedig hát Khuen-Héderváry nem is olyan vaskezü s ha igen, hát Magyarország nem Horvátország. Itt a régi Khuen se boldogult volna az ő eszközeivel s a mai Khuen csak úgy nem fog boldogulni, mint Lukács, akinek Khuent ma délig még hívták. Semmiféle Lukács és semmiféle Khuen nem boldogulhat, mert nemzeti engedmények nélkül nincs kibontakozás és mert mindenki Lukács vagy Khuen, aki engedmények nélkül jön.

A legsajnáltnivalóbb az egész dologban az öreg játékos: a király. Mennyi jó, erős, biztos kártya volt a kezében s ő mind könnyedén elhajigálta, noha tudnia kellett volna, hogy a nemzet ellen, pláne áldozatok nélkül, nem lehet pártit nyerni. Volt parlamentje, volt kormányja, voltak erős tanácsadói, voltak előtte kibontakozási tervek és voltak férfiak, akik azokat meg is tudták volna valósítani, de valaki tavaly áprilisban megtöltötte azzal a babonával, hogy a kibontakozást neki vagy Lukács, vagy legutolsó esetben Khuen fogja megcsinálni, még pedig ingyen, minden áldozat nélkül: s ezért a csuf babonáért kellett így elrontania egy egész esztendőt, ezért kellett a Rákóczi cigányának mondása szerint eldobnia a „vagyon“-t és keresnie a „nincsen“-t, ezért kellett elvesztenie kormányát, többségét, nyugalmát s kapnia helyükbe olyan nyomoruságos semmit, mint Lukácsot, vagy aminek ma dél óta hívják, Khuen-Héderváryt. Mert nem jelent a királynak Khuen se többet, mint Lukács. Ahogyan a pártok egyértelműen hátat fordítottak Lukácsnak, ugyanolyan helyzetben fogja őket találni Khuen is. Indemni-

megkérem, hogy beszéljen hozzám őszintén, mondja el, hogy élt, mit csinált a két év alatt, gondolt-e néha ránk? Ha azt mondom, hogy élénk és meleg vágyat érzek a maga zárkózott lelkébe belenézni: akkor is ridegen elutasít?

— Őt pereze mondta, hogy a régi senki vagyok maga előtt.

— Pardon, Anna, ezt maga mondta. Én csak a fiatalokori benyomások állandóságáról beszéltem. Meg hogy a régi jelentéktelen kislánynak látom. De a jelentéktelenségét mindazáltal érdekesnek tartom, mert nem az egyéniségéből folyik, hanem mivel mindig és mindenki háttérbe szorítani igyekezett magát. Mondhatom, az utóbbi időkben gyakran gondoltam rá, hogy vajjon miért tűrte ezt maga olyan esoda nagy türelemmel?

— Valószínűleg ez volt a legokosabb, amit tehettem — mondta a leány futó mosolygással. Ha visszagondol az irodalombeli szegény rokonokra, emlékezhetik, hogy valamennyi tragikus konfliktusokba keveredett zsarnok jótévőivel. Természetesen a költői igazságszolgáltatás a végén nekik kedvezett... a szegény rokonoknak tudniillik...

— Oh, ez a Marlitt-féle recept, kedves Anna — nevetett a férfi — modern analitikus nem nyul ma már ilyesmibe.

— Pedig az élet tele van velünk — mondta holk sóhajtással Anna. — Mintha kerek a világ a szegény rokonok elhelyező intézete volna. Én legalább tizenöt leányt ismerem az én szűk körömben, akik hozzám

tást vagy támogatást? Ugy adnak Khuennek, mint adtak Lukácsnak.

Mindössze abban reménykedhetik még a király, hogy Khuen fiatalabb, kegyetlenebb és a horvát bántása szerint energikusabb híru. Ezért gondolhatja a király, hogy Khuen majd csinál jó, finom horvát-rendszerű választásokat s a választásokkal csinál majd jó, finom, osztrákizü többséget. Szegény király — ebben is csalódnia kell. Ha egyáltalán elbukdácsol Khuen a választásokig, majd ott hagyja a fogát, mint ott hagyta Tisza is, mert más a világ már Magyarországon, mint volt egykoron. S akkor a szegény, babonával falnak vitt király kénytelen lesz még egyszer megfogadni Deák Ferencz tanácsát a rosszul gombolt mellényről. Szépen visszacsinálhatja mindazt, amit eddig rosszul csinált és kezdheti elülről a magyar válságmellény begombolását. Ha nem tér vissza a király azokhoz a tanácsadókhöz, akik ismerik a királyt, de ismerik a nemzetet is: — sohasem lesz jól begombolt mellénye szegény Ferencz Józsefnek. Gonosz vagy ostoba, aki mást akar elhitetni vele.

Gróf Khuen-Héderváry lett a miniszterenök.

— Holnapra ígerte programját. —

Felozlatja a parlamentet.

Budapest, január 11.

Lukács László ma visszaadta a királynak a megbízatását s a király gróf Khuen-Héderváryt designálta miniszterenöknek s megbízta a kormányalakítással.

Gróf Khuen-Héderváry a megbízatást elfogadta, s holnap reggel már Budapestre érkezik, hogy a kiszemelt politikusokkal megkezdje a tárgyalásokat. Vállalkozásának eikoreben nem kételkedik. Azt mondta ma egy újságírónak, hogy a legkiválóbb emberekből fogja a kabinetjét megalakítani, a miniszteri listát már össze is állította s csakis a formalitások elintézésére van két napra szüksége.

hasznóan robotolják le az életüket, az atyafiságos irgalom morzsáin tengődvé.

A férfi tünődve nézett a leány finom arczába.

— Különös, milyen rezignáltan beszél most maga — szóló lassan. — Amióta ismerem, mindig jókedvűnek, csaknem boldognak láttam. Emlékszem, egyszer az asztalnál valaki megjegyezte, hogy összes kuzinjaink közt legszebbek a Palásthy-lányok. És erre az anyám szigorúan végignézte magát és oda-vette: „ő igen, csinosak, kivéve szegény Annát a krumpliorrával.“ Az anyám természetesen nem gonoszságból mondta ezt, csak az elveihez tartozott, hogy fiatal lányoknak nem szabad tudniok a saját külső előnyeiket. De mégis oly kegyetlenül hangzott az a pár szó, hogy szinte fűrészelte a fületem. Maga pedig nyugodtan lehajolt az asztalkendője után és derűsen, mosolyogva bölintött az anyám felé. Akkor tépelődtem is rajta, hogy őszinte volt-e a nyugodtsága, vagy tetetés. Figyeltem magát és egész nap egyformán jókedvűnek láttam úgy, hogy végre már lesajnáltam önmagamot a képzelődésemért. Magának sohse volt rá szüksége, Anna, hogy valakinek a szive fájjon magáért. Legalább akkor azt hittem...

— És most már nem hiszi többé — felelt a leány suttogva és hagyta, hogy a szeméből peregve induljanak meg a könnyek. Sápadt, felindult arczából eltűnt a visszautasító me-revség s a kezét most már ő nyujtotta oda meleg, erős szorítással.

Aki Khuen-Héderváryt ismeri, az nem csodálkozik azon, hogy ezeket a „legkiválóbb embereket“ a régi szabadelvű párt soraiból választja ki. Az sem csodálatos, hogy miután ezek a „legkiválóbb emberek“ alig lesik a pillanatot, hogy ismét hatalomhoz jussanak, sikerüljön is fog neki egy listát összeállítani. De hogy lesz-e benne közzönnet, az nagyon kétséges, s hogy Khuen-Héderváry fog-e a kabinetalakításán kívül is egyéb célt elérni tudni, nem nagyon valószínű.

Mint olyan miniszterelnöknek, aki állítólag alkotmányos uralmat akar inaugurrálni, első sorban a más parlamenti pártokkal kell a tárgyalásokat megkezdenie, még akkor is, ha különben kizárólag a régi szabadelvű párt soraiból akarja megalakítani a miniszteriumot. Nem „tárgyalni“ akar ugyan, s nem „közvetíteni“ a pártok és a király közt, mint Lukács László, de azért a mostani pártok támogatását szeretné megnyerni, s csak ha ez nem sikerül, akkor fogja felosztani a képviselőházat és elrendelni az új választásokat, hogy magának többséget toborozzon.

De a mai pártoknál nem járhat sikerrel a vállalkozása. Kossuth Ferencz néhány nappal ezelőtt a legnagyobb határozottsággal jelentette ki, hogy a Lukács és a Khuen-Héderváry vállalkozása közt különbséget tenni nem tud, nem is akar, s hogy ő gróf Khuen-Héderváryval szemben is csak arra az ellenzéki álláspontra fog helyezkedni, aminőt Lukács Lászlóval szemben kijelentésbe helyezett. Ezzel aztán gróf Khuen-Héderváryval szemben kétségtelemné vált a Kossuth-párt magatartása, mely a leg-határozottabb ellenzéki lesz, s amely minden kérdéskörben a legkérelmezhetőbbül szembe fogja a pártot helyezni a kormány törekvéseivel. A Justh-párt álláspontja is világos, Justh Gyulának a Royal-klubban tett nyilatkozataiból tudjuk, hogy a pártja csakis személyváltásnak tekint, ha a kabinet élén nem Lukács, hanem Khuen-Héderváry fog állani, azért amit nem volt hajlandó megadni a Lukács-kabinetnek, nem fogja megadni gróf Khuen-Héderváry miniszteriumának sem.

A két függetlenségi párt, sőt, ha a bal-

pártot is hozzászámítjuk, az összes 48-as pártok, a leghatározottabb s a legszélsőbb ellenzéki harcot fogják megindítani ez ellen a legújabb vállalkozás ellen.

De a 67-es pártoknál sem fog a kísérlete nagyobb sikerrel járni.

Az alkotmánypárt elvi alapon fog ellene küzdeni. A mostani válság magja éppen az, hogy azokat a gazdasági és katonai engedelményeket, amelyeket Andrássy Gyula a kibontakozás előfeltételül jelölt meg, a király nem volt hajlandó megadni. Nem valószínű, hogy most, mikor gróf Khuen-Héderváry minden engedelmény nélkül jön, s amikor pusztá kézzel akarja bevenni a parlament fellegvárát, az alkotmánypárttól támogatást kapjon. Nem valószínű ez még akkor sem, ha az összes 67-es pártok raliálásának tetszetős jelezésével jön is. Hisz mikor a mai alkotmánypárt 1904-ben kivált a szabadelvű pártból, nemcsak az erőszakos házszabályrevízió miatt tette ezt, hanem azért is, mert a 67-es politikának azt a magyarázatát, melyet neki a szabadelvű párt három évtizedes uralma alatt, tovább nézni nem akarta, s a 67-es kiegyezést nemzeti tartalommal akarta telíteni. Azok a nemzeti engedelmények is, amelyeket a párt vezére a mostani válság folyamán a 67-es kiegyezés keretében kért a királytól, ezt a célt akarták szolgálni. S ha most gróf Khuen-Héderváry minden engedelmény nélkül jön s pusztán a 67-es pártok raliálását hangoztatja, akkor ezzel a vállalkozással az alkotmánypárt előreláthatólag szembe fog helyezkedni.

De nem fog neki segítségnyújtani még a néppárt sem. Mert igaz ugyan, hogy Khuen-Héderváry nemrég maga is hangoztatja, hogy szívben legközelebb a néppárthoz áll, s a néppárt sem felejt el azt a magatartást, melyet az egyházpolitikai harcok idején Khuen-Héderváry tanúsított, de azért gróf Khuen-Héderváry ezúttal a néppártra sem számíthat, mert hisz a néppárt sem akar segítséget nyújtani a régi szabadelvű párti tradíciók feltámasztásához.

A mai parlamenti pártok közül tehát csak a horvátok maradának, akik azonban elkeseredett harcot indítanak majd ellene, mert

azt a rémuralmat, melyet Horvátországban inaugurrált, most nem fogják azzal megjutalmazni, hogy támogatói lesznek a magyar miniszterelnöki székben, viszont a nemzetiségekre maga Khuen-Héderváry sem akar támaszkodni, így a mai parlamenti pártok közt egyetlen egy sincs, amely ne a legridegebben zárkóznék el vállalkozása elől.

A mai parlamenti pártokra tehát nem számíthat. De nem számíthat még a Nemzeti Társaskör összes tagjaira sem. Mert ma már megmondta, hogy a legradikálisabb programmal, s az általános, egyenlő és titkos választói jog jelszavával fog belemenni a választási küzdelembe. Ez ellen gróf Tisza István mindig állást foglalt, s állást foglal ezúttal is. Ha pedig Tisza megindítja ellene e miatt a harcot, akkor nem lesz a régi szabadelvű párt soraiból egyetlen valamire való ember sem, aki követné őt ezen a radikális uton.

Gróf Khuen-Héderváry tehát kaphat minisztereket, de nem fog pártokat kapni. Tehát előre láthatólag választásokra kerül a sor. De a választásokban sem kecségteti őt a siker reménye, s amint a mai parlamentben nem tudott magának többséget teremteni, a választásokon sem fog. Egyrészt, mert nem fog olyan főispánokat kapni, akik a megyéket az ő szellemében meg tudják gyúrni. Sem országos nevé emberek, sem megyei férfiak erre nem fognak vállalkozni, de ha vállalkoznak is, a hazafias megyékben nyílt ellenállásra fognak találni. Ha pedig az alispánokra számít, ezek, mint a megyei önkormányzat férfiai, sokkal függetlenebbek a kormánytól, hogysem a megyei közvéleménnyel szemben a kormány eszközeivé stüljedjenek.

Választási elnököket sem földhet a kuriai bíraskodásról szóló törvény óta a megyék nyakára, s ez a törvény a vesztegetésnek és a választási csalásoknak is korlátot szabott. Ilyen körülmények közt pedig a magyar nép józanságán minden demagógia hajótörést fog szenvedni.

A választásoknak tehát legfeljebb az ország elkésériteése, elzárkózása lehet az eredménye, de semmi esetre sem az, amit tőle gróf Khuen remél.

— Kicsi csási Anna . . .

— Köszönöm, Sándor — mosolygott a leány. — Nem sejtí, milyen sokat adott most nekem. Az a jelenet, amire emlékszik, fiatal életemnek a legkeserűbb napja volt. Tizenhét esztendő voltam akkor s az első szerelem ragyogását hordtam titkon a szívemben. Akit szerettem, nem vett engem észre. Természetes . . . kis senki voltam. Mégis, a szívemben szépséges álmotérvek éltek, hogyan fogom a figyelmét magamra vonni. És akkor az a leány, kegyetlen kritika, amit csak egy mosolygás sem enyhített meg a néni ajkán. . . Az asztalkendőmet magam dobtam le, hogy lehajolhassak és visszanyelhessem a könyveimet. Különben nagyon fegyelmezett arczom volt a maguk házában mindig. . . Ha tudtam volna, hogy egyetlenegy ember van az asztalnál, aki sajnál, aki igazságtalannak tartja, amit velem tettek: nem gyötörtém volna anyyira. És talán másként néztem volna mindent ott maguknál. De most is, így is, utólagosan is jól esik, Sándor . . . Kihuzott a szívemből egy régi-régi tövist.

— Igazán örülök, Anna . . . De mondja — tette hozzá kíváncsian a férfi — kibe volt maga akkor szerelmes?

Anna nevetett. Könnyes arczát egy pillanatra egészen lehajtotta a prémgallérrára, aztán gyors mozdulattal kisimította a haját a homlokából. Megint nyugodt volt jókedvű és hideg.

— Nagyon akarja tudni? És elbírná a

hiúsága, ha azt mondanám, hogy nem magába voltam szerelmes?

— Ne tréfáljon, Anna — sürgette a férfi. — Tudni szeretném. Elvögre oly rég volt, hogy bármit elmondhat nekem . . .

— El is mondom — bölintott Anna kedvesen. — Maga már bujdosan emlékszik Berghammer századosra? Fufólagosan találkozott vele a nagygyakorlaton. Széles, széke, szelid német volt. Beszélni se tudtam vele, de szerettem kötségbessett, rajongó, roménytelen imáddással három teljes évig, titokban.

— Azt a farkó kengurút, aki maga mellett ült az ebédnél? Azt szerette maga, Anna? És három esztendőig?

Jéges, boszorkodó, gunyos kacagással beszélt a férfi. A leány az órára nézett és fölkel a helyéből.

— Talán mennék ki a perronra, öt perc múlva indul a vonatja, Sándor — mondta és az ajtó felé tartott.

A képviselő felkapta a bundáját és utána ment. Az éjjeli bűdég jól esett a fejének. Mérsékelt hangon ismételte.

— Hát csakugyan szerette, Anna?

— Szerettem . . . Aztán egyszerre csak elmúlt. Egészen. Az emléket is elfelejtettem volna már, ha maga föl nem idézi.

— Nem is volt az szerelem, Anna. Vagy humbug-szerelem volt. Csalta önmagát. És tulajdonképpen talán mást szeretett . . . Nem? A leányok soha sincsenek tisztában magukkal . . . Hát mondja . . .

Anna csöndes mosollyal hallgatta a

mohó, sürgető hangot. Megrázta a fejét szeliden.

— Humbug-szerelem volt, de őt szerettem: Berghammer századosot. Elmúlt, mint minden. A keserű is, az édes is . . . No Sándor . . . mindjárt lekésik . . . Vigyen tőlem kézcsokot a néniék és ha Ida névvel esetleg Abháziába kell utaznom, okvetlenül fölkeressük magukat.

— Hát azt hiszi, itt hagyom magat?

— Igen, persze. Hisz tudja, hogy én nem vagyok elkényeztetve . . . No menjen, Sándor.

A férfi habozva nézett a vonat felé. Már rég bezillott mindenki s a kalanz a sípjához nyúlt. Eppen egy elsőosztályú kocsit elött állottak. Hirtelen kezét csókolta a leánynak és felugrott a vagon lépcsőjére.

— Hát Isten vele, Anna — kiáltott vissza, miközben a vonat elindult. Ne felejtse el az ígérte . . .

Bent a kocsit folyosóján kedvetlenül dörögött.

— Ki az ördög tette volna fel róla? . . . Mindig azt hittem, hogy miattam ment el tőlünk . . . Ha csak boszút akart volna állni . . . de akkor meg nem küld el magától . . . Az ördög érti . . .

Anna sokáig állott a korláthoz támaszkodva és nézte a távolodó piros jelzőlámpákat.

— Vajjon mit gondol most? — gondolta és fáradtan ásított.

Mai híreink itt következnek:

Khuen-Héderváry audienciája előtt.

Gróf *Khuen-Héderváry* Károly, aki tegnap este érkezett Bécsbe, ma délelőtt kilenc órák kapta meg a királyi meghívót, amely tízenegy órára állapította meg audienciájának idejét. Fél tíz órák *Thalóczy* Lajos közös pénzügyminisztériumi osztályfőnök látogatását fogadta, majd *Lukács* Lászlóval tanácskozott.

Az audiencia előtt *Khuen* egy újságírónak ezeket mondta:

— Vasárnap Hédervárra utaztam. Akkor csak annyit tudtam, hogy kusza és zavaros a helyzet. Tegnap délután, éppen amikor le akartam pihenni, megszólalt a telefon. *Lukács* beszélt Bécsből. Közölte velem, hogy a felség magához rendelt. Nyomban pakkoltam és utaztam. A meghívót ma reggel itt kaptam kézhez.

— Miné miniszterelnök jön vissza Exzellenziád a kihallgatásról? — kérdezte a hírlapíró.

Khuen mosolygott:

— Lehet. Nincs kizárva.

— Ma lesz még a döntés?

— Valószínű.

— Kegyelmes uram egy ízben azt mondta, hogy a király mindig alszik rá egyet, mielőtt döntene. Ma is így lesz?

— Ma bajosan hiszem.

— Ha exzellenziád megbízást kap, azonnal választat?

— Igen, erről van szó.

— Budapesten azt beszélik, hogy ha Exzellenziád választat, a mai többségnek csínál többséget. Igaz ez?

— Erre korai lenne a nyilatkozás. Ki tudja, kié lesz a többség? Senki se. Ellenben semmi sincs kizárva. De erről még nem lehet beszélni, hiszen éppen a többségalakítás az összes kérdések sulypontja.

— Legaktuálisabb most — folytatta a hírlapíró — a választói jog. Igaz, hogy Exzellenziád egy liberális, demokratikus általános választójog álláspontján van.

— Igaz. A választójog kérdésében ezen az állásponton vagyok. A választójogot reformálni kell. És lehet majd aztán reakciós törvényt hozni? Nem lehet.

Ezzel véget ért a beszélgetés. *Khuen* az audienciára készült. Szobájába ment és frakkba öltözött, aztán a Burgba hajtatott.

Khuen-Héderváry — designált miniszterelnök.

Gróf *Khuen-Héderváry* Károly délelőtt tízenegy órák jelent meg külön kihallgatáson a Burgban a király előtt. Audienciája egy óra hosszáig tartott s azzal végződött, hogy a király *Khuen-Héderváryt* miniszterelnökké designálta s formális megbízást adott neki a kabinet megalakítására. Az audiencia után *Khuen* a király dolgozó szobájából a kabinet-íródába ment, ahol negyed kettőig tartózkodott. Ez időtájt tért vissza a Sacher-szállóba, ahol az újságírók előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Megbízást kaptam a felségétől kabinetalakításra. En a megbízást elfogadtam. *Lukácsot*, aki visszaadta a felségének a megbízást, délután két órák fogadja a király kihallgatáson. Délután öt órák Hédervárra utazom, ahonnan haladéktalanul Budapestre megyek, hogy a király megbízásának eleget tegyek. E pillanatban nem vagyok abban a helyzetben, hogy program-szerű nyilatkozatot tegyek. Meg fogom azt tenni, amint Budapesten érintkezésbe léptem azokkal a férfakkal, akiket kabinetembe bevenni szándékozom. Többet nem mondhatok s arról sem nyilatkozhatom, hogy a képviselőház feloszlatása és új választások leírása küszöbön áll-e? Holnap Budapestre érkezem és nyilvánosságra hozom programomat.

A hivatalos nyilatkozat után az újságírók több kérdést intéztek az új designált miniszterelnökhöz:

— Mikor utazik Exzellenziád?

— Ma délután.

— Budapestre?

— Nem, Hédervárra. Olyan vasúti összeköttetés van azonban, hogy holnap reggel Budapesten lehetek.

— Egyebet nem mondhat Exzellenziád?

— Ebben a helyzetemben, új megbízásomban nem. Programot most nem adhatok. Majd azokkal fogom közölni programomat, akiket a kormányban való részvételre fölszóltok. Remélem, a munka sikerülni fog.

— *Lukács* visszaadja a megbízását?

— Igen. Két órák audienciára megy.

— Választásra készül, kegyelmes uram?

— Erre most nem felelhetek.

Arra a kérdésre, hogy vajon párhuzamosan fog-e működni *Lukács* Lászlóval, azt felelte, hogy *Lukács* László missziója megszűnt és megbízását visszaadta a felségnek.

Az egyik hírlapírónak arra a kérdésére, milyen pártokkal kíván kormányozni, gróf *Khuen-Héderváry* így válaszolt:

— Ebben a kérdésben ez idő szerint nem nyilatkozhatom, csak annyit mondhatok, hogy a belügyminiszteri tárczát magamnak fogom megtartani.

Gróf *Khuen-Héderváry* ezután fölkereste *Lukács* Lászlót, aki közben megkapta a felséghez két órára szóló meghívóját. *Lukács* Lászlótól gróf *Khuen-Héderváry* a Sacher-fogadó éttermében ebédhez ült. Egy újságíró jelentkezett ismét nála, akinek kérdését megelőzve, *Khuen* ezeket mondta:

— Nem mondhatok többet, mint amennyit az urak előtt kijelentettem. Egyszerűen a *Lukács* örökébe léptem. A felség miniszterelnökké designált és megbízott a kabinet megalakításával.

— Ha az Exzellenziád jókedvűből következtetni lehet, bizonyára nagyon bizik a sikerben?

Nevetve válaszolt:

— Igen, de különben is kelendő orral nem lehet a miniszterelnökséget kezdeni.

— Achrenthalnál nem volt Exzellenziád?

— Nem.

— Gondolja Exzellenziád, hogy a válságnak ez az utolsó akciója?

— Igen, ez a legutolsó.

— Mit fog jelenteni *Lukács* az audienciáján?

— Visszaadja a megbízást a felségének s aztán kölesönösen köszönet mondanak egymásnak. *Lukács* a felség bizalmáért, a király pedig azért, hogy *Lukács* a kibontakozás körül fáradozott.

— Választás következik, kegyelmes uram?

— A mostani változott helyzetben semmitse mondhatok. Majd azokkal közlöm, akikkel tárgyalni fogok.

— Kikkel tárgyal Exzellenziád?

— Nem tudom, de majd utközben, hazamenet és az éjjel átgondolom.

— A *Lukács* kiszemelt minisztereivel tárgyal-e, azokkal, akiket *Lukács* keresett föl vagy másokkal?

— Csak annyit mondhatok, hogy csupa prima emberekkel fogok tárgyalni. Több listát készítek, hogy a királynak legyen miből választani.

— Mikor jön vissza Bécsbe Exzellenziád?

— Remélem, két-három napon belül újra itt leszek.

Khuen-Héderváry bizakodik.

Gróf *Khuen-Héderváry* később még egyszer nyilatkozott és ezeket mondta:

— Ő Felsőge engem kegyeskedett megbízni a kibontakozási akció továbbvezetésével. Főldatom természetesen, amint ez már magas megbízom felfogásából is következtethető, szigorúan az alkotmányosság és törvényesség korlátai közt mozog.

— Mindenekelőtt meg fogom alakítani kabinetemet, melyben minden tárczát be-

telem és pedig mindegyiket lehetőleg a legtekintélyesebb hozzáértőkkel. Azt hiszem, hogy az erre s az új kormányzat egyéb előkészítő munkálatira szükséges tárgyalásaimat Budapesten legfőljebb két nap alatt befejezhetem és azután ismét Bécsbe jövök a felség elé.

— Minthogy a jelenlegi parlament a hosszú válság során képtelenné mutatkozott arra, hogy bármely irányban többséget alakítson ki, ennélfogva az általam alakítandó kabinetnek az lesz a feladata, hogy ezt a képviselőházat feloszlatván, választás útján alkalmat adjon az országnak olyan többség kiállítására, mely az uralkodó és a nemzet összhangjának helyreállításán képes legyen sikerrel közreműködni.

— Remélem és azt hiszem joggal remélhetem, hogy ebben a hazafias feladatban, melyre úgy közgazdasági, mint nemzeti és alkotmányos szempontból kielégítő program alapján vállalkoztam, engem minden alkotmányos faktor szívesen támogatni fog.

A jövő fogja megmutatni mennyiben fog teljesülni *Khuen* bizakodása.

Khuen Tiszához fordul.

Gróf *Khuen-Héderváry* Károly ezután táviratot intézett gróf *Tisza* Istvánhoz Gesztré, amelyben arra kéri, hogy szerdán Budapesten legyen tanácskozás ezéjéből. *Khuen* tehát első sorban *Tiszához* fordul, s az ő támogatását keresi.

Gróf *Tisza* István *Khuen* meghívása folytán holnap reggel gesztré birtokáról Budapestre érkezik.

Lukács bucsuja a királytól.

Ulmann Adolf, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója egyegyed egy órák fölkereste *Lukács* Lászlót a Sacher-szállóában lev. lakásán, ahol fél óráig tanácskozott vele. Egy óra előtt néhány perccel *Lukács* László lejött a Sacher-szállóba éttermébe, ahol egy újságíró megkérdezte tőle:

— Járul-e ma exzellenziád az uralkodó elé?

— Erre a kérdésre — felelt *Lukács* — nem tudok válaszolni, mert értesítést nem kaptam, de minden pillanatban várok.

Pár pillanat múlva egy burgzsandár jelent meg a szállóában és levelet adott át *Lukács* László részére. Ez a levél tartalmazta az értesítést, hogy *Lukács* Lászlót a felségé délután két órák magánkihallgatáson fogadja.

Lukács László a szálló foyerjében várta gróf *Khuen-Héderváry* visszaérkezését, hogy mielőtt az uralkodóhoz menne, vele a kihallgatás felől tájékozódjék. *Khuen*nel való találkozás után *Lukács* László ma délután két órák kihallgatáson jelent meg a felségénél. A kihallgatáson *Lukács* László kabinetalakítás célzó misszióját a felségé kezébe visszaadta. *Lukács* László ezzel megszűnt designált miniszterelnök lenni. Ő felsége megköszönte *Lukács* László eddigi fáradozását. A kihallgatás egy negyedóránál néhány perccel tovább tartott. *Lukács* ezután a Sacherbe tért vissza és az ott összegyűlt újságíróknak a következőket mondta:

— Rövid audiencián voltam a felségénél. Semmi különös mondanivalóm nincs. Hiszen az urak ugyis tudnak mindent, *Khuen-Héderváry* elmondta a tudnivalókat.

Arra a kérdésre, hogy misszióját befejezte-e, *Lukács* így válaszolt:

— Megnyugtathatom az urakat, hogy a kabinetalakításra vonatkozó missziótól visszaléptem.

— Hát *Khuen* kabinetjében vállal tárczát Exzellenziád?

— Ha a designált kormányelők megkínál vele, lehet beszélni róla. Különbben ismétlem, hogy az én megbízatásom véget ért.

Khuen-Héderváry a külügyminiszternél.

Gróf *Khuen-Héderváry* Károly ma délután három órák gróf *Achrenthal* Alajos gróf köze-

külgyminiszternél látogatást tett, amely egy óra hosszat tartott. Azután egyenesen a pályaudvarra hajtatott s 4 óra 20 perczkor a személyvonattal Hédevárra utazott. Éjjel Budapestre utazik.

Az elutazás.

Lukács László délután négy óra negyven perczkor visszautazott Budapestre. Gróf Khuen-Héderváry Károly délután még konferált Lukács Lászlóval és négy óra husz perczkor Hédevárra utazott, ahonnan holnap reggel érkezik Budapestre. Daruváry Géza kabinetirodai osztályfőnök Lukács Lászlónál és Hédeváry Károly grófnál leadta névjegyét.

A kabinetalakítási tárgyalások.

Gróf Khuen-Héderváry Károly ma délután négy óra harmincz perczkor személyvonaton hédevári birtokára utazott, ahonnan holnap reggel érkezik meg Budapestre. Budapestben gróf Khuen-Héderváry mindenekelőtt azokkal a személyiségekkel szándékozik érintkezésbe lépni, akikkel kabinetjét meg akarja alakítani. Gróf Khuen-Héderváry Károly a kabinet megalakítását a lehető legrövidebb idő alatt akarja keresztülvinni; ez számítáása szerint három-négy napon belül megtörténhetik. A hét végén, pénteken vagy szombaton, gróf Khuen-Héderváry Károly ismét Bécsbe szándékozik utazni, hogy kihallgatáson jelenjen meg a felségénél, amely alkalommal a kész miniszteri névsort előreláthatólag be fogja mutatni.

Mint illetékes helyről jelentik, gróf Khuen-Héderváry Károly mai legfelsőbb kihallgatásán nemcsak a kabinetalakításra kapott megbízást, hanem a felségének teljes hozzájárulását is megnyerte kibontakozási programjához, amelynek alapján a válság megoldását keresztül akarja vinni. A programot hivatalosan még nem tették közzé, mert gróf Khuen-Héderváry Károly mindenekelőtt azokkal a politikussal akarja közölni, akik a kabinet megalakításánál számba jönnek.

Khuen-Héderváry kabinetje.

Politikai körökben elterjedt hírek szerint gróf Khuen-Héderváry így fogja megalakítani kormányát:

Miniszterelnök és belügy: gróf Khuen-Héderváry Károly.

Pénzügy: Lukács László

Kereskedelem: Hieronymi Károly.

Földmivelés: Jakabffy Imre.

Igazságügy: Erdély Sándor vagy Plösz Sándor.

Király személye körüli: gróf Serényi Béla.

Vallás- és közoktatásügy: Berzeviczy Albert.

Honvédelem: Hazay Samu.

Horvát: Tomasić Miklós.

Khuen-Héderváry és a horvátok.

Gróf Khuen-Héderváry Károly deignált miniszterelnökhöz audienciája után egy horvát lapszerkesztő azt a kérdést intézte, hogy vajjon külön Horvátországra vonatkozólag van-e mondani valója.

Khuen-Héderváry Károly gróf erre így válaszolt:

— A magyar miniszterelnöknek nincs külön programja Horvátország részére. Önnek sem mondhatok egyebet, mint amit a magyar sajtó képviselőinek mondtam.

Horvát körökben azt remélik, hogy Khuen el fogja ejteni báró Rauch bánt, s ez esetben könnyen megtörténhetik a megegyezés.

Khuen ezáfol.

Gróf Khuen-Héderváry, miután mindenfelől összeheszlott, odahaza, hédevári kastélyában megfontolta a dolgot és telefonon felhivatalos kommunikét diktált be, amelyben összes tett kijelentéseit megczáfolja. Különösen kiemeli, hogy sem a ház-

feloszlásról, sem kabinetalakítási terveiről, sem programjáról senkinek sem szólt. Csak annyit mondott, hogy megbízást kapott a királytól kormányalakításra.

A pártok hangulata.

Az összes pártok klubhelyiségeiben ma este természetesen kizárólag gróf Khuen-Héderváry megbízása foglalkoztatta a képviselőket, akik már erősen készülődnek az új választásokra. Az általános hangulat szerint Khuen aligha számíthat barátságosabb fogadtatásra, mint amilyenben Lukács Lászlónak volt része, egyelőre azonban kíváncsian várják, hogy milyen programmal akar kormányt alakítani és többséget szerezni.

A Kossuth-párt.

A negyvennyolczas függetlenségi Kossuth-pártkör nagyon látogatott volt a mai est folyamán. Számos képviselő, több főispán és kültag fordult meg a pártkörben. Ott voltak többek között Désy Zoltán és Mezőssy Béla államtitkárok, Hoitsy Pál ügyvezető alelnök, Sághy Gyula alelnök, Zlinszky István a párt gazdája, továbbá Ambrozovics Lajos, Kelemen Béla, Metzner Béla, Palugyay Móricz és ifj. Ugron Gábor főispánok. Hét óra tájban érkezett a pártkörbe Kossuth Ferencz miniszter, aki a párt tagjaival hosszas eszmecsere-t folytatott az aktuális politikai kérdésekről.

A beszélgetés során többen megkérdézték Kossuth Ferencz minisztert, tud-e valamit gróf Khuen-Héderváry Károly programjáról, minthogy tudvalevőleg Khuen-Héderváry őt is felkereste annak idején, mikor a pártok vezérével érintkezett. A miniszter azt válaszolta, hogy Khuen-Hédervárynak akkori látogatása tisztára informatív jellegű volt, de a nyilatkozataiból azt a benyomást merítette, hogy gróf Khuen-Héderváry nem gondol a Kristóffy-féle választójogi reformra.

— Különbözik is, — tette hozzá Kossuth — azt hallom, hogy Khuen-Héderváry holnap nyilvánosságra hozza programját. Várjunk addig türelemmel, mert addig fölösleges minden kombináció. Ha majd ismerjük a programját állást foglalhatunk az új helyzettel szemben.

A további beszélgetés során Kossuth Ferencz elmondta, hogy vett egy lovat, s ezután a saját egyfogatu kocsiján fog menni, mert a bérelt fiakker nagyon drága.

— És ha majd újra miniszter leszol kegyelmem uram? — kérdezte valaki.

— Nem leszek én többé miniszter, — felelte Kossuth. A pártkörben különben az a felfogás domborodott ki, hogy gróf Khuen vállalkozásával szemben a leginkább tartózkodó álláspontra kell helyezkedni.

Az alkotmány-párt.

Az alkotmánypárt körhelyiségeiben ma este élénk élet uralkodott. Fentjártak: gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, a párt vezére, Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, Széchenyi József és gróf Hadik János államtitkárok, Dessouffy Aurél gróf, a főrendiház elnöke, Nagy Ferencz, a párt másodelnöke, számos képviselő, sok főispán és kültag. A megjelentek gróf Khuen-Héderváry Károly kabinetalakítási megbízását és a válságnak a mai fordulat utáni eshetőségeit beszéltek meg. A párt tagjai között annak a felfogásnak akadt a legtöbb híve, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf kabinetjének megalakítása után nem fog a pártokkal behatóbb tárgyalásokat kezdeni, mivel a mostani parlament különböző tényezőinek felfogását és álláspontját az eddigi tárgyalások teljesen megvilágították és így gróf Khuen-Héderváry Károly ennyiben tiszta helyzetet talál. A pártban azt tartják valószínűnek, hogy gróf Khuen-Héderváry programot ad, esetleg rövid indemnitást kér s azután feloszlítja a házat s új választásokat ír ki. Hogy az új kormány micsoda programmal jön és milyennel megy bele a választásokba, arra nézve a pártban nem voltak kellően informálva, mivel a kabinetalakítással

megbízott miniszterelnöknek eddigi nyilatkozatai legközelebbi szándékait kellően nem világosítják meg. Eppen ezért a párt magatartását illetően nem alakulhatott ki határozott felfogás, de a párt politikájának a válság bármilyen alakulásában való irányára nézve utaltak gróf Andrássy Gyula újévi nyilatkozataira, amelyek egyenesen és nagy határozottsággal körvonalazzák a párt feladatait és a mostani válságot is domináló kérdésekben való állásfoglalását.

A pártkörből a tagok elmentek a Hungária-szállóba, amelynek fehér termében pártvacsorára gyűltek össze.

A néppárt.

A néppárt klubjában az összegyűlt képviselők élénk tetszéssel fogadták Lukács László kudarczát. Gróf Khuen-Héderváryval szemben egyelőre tartózkodó álláspontot foglalnak el és állásfoglalásuk fölött akkor határoznak, ha ismerni fogják programját.

A Justh-párt.

A Justh-pártban a képviselők között igen nagy a lehangoltság, mert érzik, hogy a választásokon Kossuth Ferencz politikája fog győzedelmeskedni. Justh Gyula, hogy megvigasztalja híveit, megígérte nekik, hogy végig fogja járni az egész országot, s mindenütt agítálni fog az ő programja mellett. A párt legközelebb gróf Balthyány Tivadar elnöklésével megalakítja a választásokat vezető bizottságot s teljes fegyverzetben várja, hogy Khuen-nel megütközzen a választásokon. Bizonyosra veszi, hogy Khuen éppen úgy fog járni, mint Tisza, mert a nemzet közvéleményét nem lehet megamisítani. A párt körében nagyon kétségesnek tartják, hogy Khuen-Héderváry Károly grófnak kabinetalakítási kísérlete sikerülni fog, mert alig hihető, hogy azok, akik Lukács László kormányában való részvételüket is az indemnitás megszerzésének feltételéhez kötötték, hajlandók lesznek gróf Khuen-Héderváry Károlynak kifejezetten alkotmányellenes és parlamentarizmus elleni vállalkozásához segédkezni. Azt hiszik, hogy gróf Khuen-Héderváry a kooperáló pártokkal fogja keresni az érintkezést. Állítólag gróf Tisza István is hajlandóan nyilatkozott támogatni gróf Khuen-Héderváry Károlyt és politikai aktivitásba lépni. Egyébként a párt körében nagy érdeklődéssel várják annak a programnak nyilvánosságra hozását, amelyet gróf Khuen-Héderváry Károly mai audienciája után kilátásba helyezett. Különösen feszült várakozással tekintenek a választói reformra vonatkozó kormánynyilatkozatok elé, mert ezen fordul meg a legközelebbi parlamenti alakulás kérdése. Sokan felvetették a vitában résztvevők közül, vajjon gróf Khuen-Héderváry Károly jön-e az általános és egyenlő választói jog programjával, amint jött Lukács pár nap előtt, avagy hirtelen a korona megváltoztatta elhatározását?

Justh Gyula arra a kérdésre, feltehető-e, hogy Khuen-Héderváry most a pluralitással jöjjön, ezt mondotta:

— Teljes lehetetlen, hogy a korona máról-holnapra úgy elejtse az általános választói jogot, hogy egyenesen az általános egyenlő választói jog kijátszásának: a pluralitásnak programjával kapjon bárki is megbízást.

Szó volt még a felirati bizottság mai üléséről, amelyen dr. Nagy Dezső előadó felirati tervezetét benyújtotta és amelyet a bizottság minden tagjának megküldenek. A párt elnökségi értekezletén legközelebb tanácskoznia fog arról, hogy a felirati bizottságot a felirati javaslat érdemleges megvitatására mely napon hívják egybe? Valószínű, hogy a feliratot már a jövő hét elején a képviselőháznak beterjesztik.

A felirat.

A képviselőháznak a királyhoz intézendő felirat megszerkesztésére kiküldött 21 tagú bizottsága ma délután öt órakor a képviselőházban ülést tartott, melyen, miután a bizottság tagjai a felirat szövegét még meg nem kapták, érdemben nem döntött, hanem elhatározták, hogy a felirat szövegét kinyomatják és szétosztják a bizottság tagjai között.

Távozó főispán.

Kélemen Béla Csongrádvármegye és Szeged szabad kir. város főispánja, ma beadta lemondását.

Bécsi szempontok és értesülések.

A gróf Khuen-Héderváry miniszterelnökké történi designálását élénken megvilágítják a következő bécsi szempontok és értesülések:

A király ma délelőtt kihallgatáson fogadta gróf Khuen-Héderváryt. Ezen a kihallgatáson következett el az a fordulat, amelyet Lukács sikertelen tárgyalása óta előreláttak. Miután Lukács megbízását visszatette a király kezébe, ő felsége gróf Khuen-Héderváryt bízta meg a kabinet megalkotásával és az új miniszterelnök már legközelebb Budapestre utazik, hogy ennek a megbízásnak eleget tegyen. Programjáról az új miniszterelnök még nem nyilatkozott s ennél fogva a közönség ma még csak sejtésekre szorítkozik. Ezek a sejtések meglehetősen megközelítik a valódi tényállást. Egészen bizonyosnak látszik, hogy gróf Khuen-Héderváry a kabinetalakítás missziójának elfogadásával nagyon messzemenő meghatalmazást kapott. Ez a meghatalmazás olyan, hogy a kabinetalakítás megkísérlése teljesen kizártnak látszik. Meghatalmazása kiterjed a többi közt a képviselőház feloszlatására s az új választás elrendelésére.

Gróf Khuen-Héderváry ezzel a meghatalmazással fogja már most Budapesten a tárgyalást megkezdeni. Nem lehetetlen az sem, hogy ő is, ahogyan Lukács tette, meg fogja kísérelni, hogy a mostani parlamentben többséget szerezzen a békés kibontakozásra. Azonban a kabinetalakítás nem függ ennek a tárgyalásnak sem sikerülésétől, sem megkísérlésétől. Ha a mostani parlamentben ilyen megoldás nem lesz megvalósítható, azért még Khuen-Héderváry nem fog visszalépni. Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök marad s ebben az esetben föl fogja oszlatni a képviselőházat és el fogja rendelni az új választást. Arra nézve, hogy kikből fogja kabinetjét megalakítani, ma még korai volna a kombináció, csak az bizonyos, hogy arra a körre lesz utalva, amelyből Lukács vette minisztereit. Lehetséges, hogy gróf Khuen-Héderváry azokból a férfiakból fogja kabinetjét megalakítani, akiket Lukács szemelt ki a maga kabinetje számára. Egészen bizonyos, hogy az új kabinetnek, mint pénzügyminiszter, Lukács László is tagja lesz. Erre a fontos állásra nem találnak nálánál alkalmasabb jelöltet. A király ma délután fogadta Lukács Lászlót s ezen a kihallgatáson forma szerint véget is ért Lukács missziója.

Gróf Khuen-Hédervárynak a koalált pártok vezéreivel, gróf Andrássy Gyulával, dr. Wekerlével, Kossuthal, gróf Apponyival és gróf Zichy Aladárral történi tárgyalásai érlelték meg közöttük azt a megegyezést, hogy gróf Khuen-Hédervárynak a képviselőház feloszlatására irányuló kabinetalakítását jóakaró, passzív segítségükkel támogatják. Új választások esetén gróf Khuen-Héderváry a rendelkezésre álló hatalmi eszközökkel a jelenlegi többségi pártok jelöltjeit támogatni fogja és pedig ama program alapján, amely a gazdasági és közjogi kérdésekben a konzervatív irányt jelenti, a választási jog reformja és a szociális kérdésekben pedig a mérsékelt álláspontot. Ha sikerül ennek a programnak többséget szerezni, ebben az esetben a koalált pártok e program alapján átvesszik az ügyek vezetését.

Khuen-Héderváry kinevezése azért is figyelemreméltó, mert Khuen most másodszor miniszterelnök Magyarországon. Első kinevezése alkalmával, ellentétben a szabadelvű párt eddigi miniszterelnökeivel, tárgyalásokba bocsájtkozott az ellenzék akkori vezérével. Ez a multja Khuen-Hédervárynak most meg fogja könnyíteni, hogy ne csak a hatvanhetes pártokkal egyetértőleg járjon el, hanem a Kossuth-párttal való megegyezést is megkísérelje. Khuen-Héderváry olyan kötelességet vállal magára, melyet a válság bonyodalmai különösen nehéznek tesznek. Az ő meghívása mindenesetre azt jelenti, hogy a korona megbarátkozott a Ház feloszlatásának eszméjével. Ez a feloszlatás, amennyire emberileg előre lehet látni, nem is lesz elkerülhető.

Khuenek aligha fog sikerülni, hogy a Justh elnöklete alatt álló párt ellentállását megtörje és ez a párt előreláthatólag nem fog megelégedni a pusztá ellenzékiséggel, hanem át fog térni az obstrukcióra is. Khuen-Héderváry a választói jog kérdésében olyan álláspontot foglal el, melyet Andrássy képvisel, ami a Justh elnöklete alatt álló pártot még jobban el fogja keseríteni. Minthogy nincs mód rá, hogy egy ilyen nagy pártnak, mely csaknem 140 tagból áll, az obstrukcióját megtörjék, a nemzethez való appellálás aligha lesz elkerülhető. Khuen meg fogja kísérelni, hogy az akadályokat legyőzze, de már most is, mint felettebb valószínű eshetőséget kell számításba venni, hogy a képviselőházat a közel jövőben feloszlatják.

A porosz képviselőház megnyitása.

Berlin, január 11.

A porosz országgyűlést ma délben a kastélyban Vilmos császár trónbeszéddel ünnepiesen megnyitotta.

A trónbeszéd kifejti, hogy a kereskedelem és ipar terén újra tapasztalt élnökség következtében lassan-lassan javul ugyan az állam pénzügye, tekintettel azonban különösen a vasutüzem megnövekedett önköltségére és az illetmények javítása folytán az állampénztárra báramló 200 millió márka megterhelésre, a jövő évi előirányzat a mult évinél szemben kisebb, de még mindig jelentékeny hiányt tüntet föl. A trónbeszéd ezután bejelenti a továbbképző oktatás fokozatos fejlesztését a vidéken is, valamint a belső gyarmatosítás továbbfejlesztését főleg munkások telepítését. Törvényjavaslatot fognak benyújtani, amely lehetségesé teszi, hogy az egyes szövetséges államok kebelén belül megszüntessék a községi adóval való kétszeres megterhelést. A trónbeszéd fölemlíti továbbá a belső közigazgatás szükségesnek elismert reformját, amelylyel a mult év júniusában kinevezett szakértőkből álló bizottság foglalkozik. A trónbeszéd így végződik:

Még egy komoly feladat vár önökre. A választójog reformja körül való előmunkálatok közelednek a befejezéshez. Néhány hét múlva tanácskozás ezülszából önök elé fognak terjeszteni egy erre vonatkozó törvényjavaslatot.

A képviselőház ülését Kröcher elnök a császár életével nyitotta meg. Ezután Bethmann-Hollweg kancellár üdvözölte a házat és biztosította, hogy igyekezni fog a ház eddigi bizalmát mint gyümölcsöző kormányzás nélkülözhetetlen alapját a jövőben is ápolni.

Ezután Rheinhaben pénzügyminiszter előterjesztette expozícióját és első sorban áttekintést nyújt az 1908. és 1909. évekről. Az 1908. évi vasúti bevételek 134,5 millióval való csökkenése — ugymond — mint azt előre mondta, szinte egészen pontosan bekövetkezett. A bevételi csökkenés tényleg 135,1 millió márkát tesz ki. A kiadásoknál esekély megtakarítások történtek, úgy, hogy az 1908. évi vasutizgatás 134,5 millió deficiittel zárul. A fizetésjavításokra fordított lényeges összegek következtében a fedezeten tulmenő további 66 millió deficiet áll elő, úgy, hogy az 1908. évi deficiet bekek 200 millió márkát tesz ki. Az 1909. évi költségvetés a kedvezőtlen gazdasági helyzet nyomása alatt állott, amely ebben az évben az egész gazdaságra és minden kereseti ágra nehezedett. Az év második felében a gazdasági viszonyok örvedetesen javultak. Ehhez járul a jó, sok helyütt igen jó aratás. Ezen körülmények visszahatottak a vasutizgatás bevételeire. 1909. november haváig a személyforgalom az előző évvel szemben 5 százalékkal, a teherforgalom 4,8 százalékkal emelkedett. A vasutizgatóság 1909. évi bevételi többletét 24,8 millió márkára becsüli, amelylyel egy millió többletkiadás áll szemben, úgy, hogy az ordinárium 23,8 millióval javult. A fizetések javításához 70 millió többlet szükséges, ami magasabb adókból csak részben talál fedezésre. Remélhetjük, hogy a költségvetési deficiet 156 millióról 105 millióra fog csökkenni. Ezután dr. Spahn alelnök üdvözli a képviselőket és kívánja, hogy a Ház munkálatai eredményesek legyenek. Miután Link képviselő megokolta az indítványát, dr. Delbrück államtitkár a következőket mondja: A mult évi mecklenburgi alkotmánykérdés óta a helyzet anynyiban változott, hogy közben a mecklenburgi kormány alkotmányjavaslatát elvetették és a két kormány tárgyalásai, amelyeket saját társadalmi rendjeivel folytatott, eredménytelenek maradtak. Megfontolandó, vajjon tekintettel e kérdés végleges és kielégítő megoldásának nagy jelentőségére, nem volna-e helyes a birodalom beavatkozása a bi-

rodalmi alkotmány alapján. A birodalmi kormány nevében kijelentem, hogy nem tartjuk helyesnek erre az utra lépni, mert ez a föderatív alapelvekkel, amelyeken a birodalom épül, nem egyeztethető össze. (Helyeslés jobbról, nevetés balról.) Brandstein báró mecklenburgi meghatalmazott sajnálatl konstatalja, hogy a mecklenburg-schwerini kormány azon reménye, hogy megegyezés jön létre, nem sikerült. Báró Brandstein kifejti még, hogy a kormány mindezeknél fogva visszavonja javaslatait és fenntartja magának a tárgyalást. A tényállás mellett a kormány nincs abban a helyzetben, hogy régebben a birodalmi gyűlésben tett nyilatkozatát fentartsa. Másrészt a nagyhercegi kormány nem lát indokot, hogy a birodalmi beavatkozást javasolja vagy kívánja. Ez tekintettel a szövetséges államok önállóságára és a birodalmi alkotmány föderatív jellegére történik. A strelitzi kormány nevében csak azt kell kiemelnie, hogy arra nézve nem áll fenn ok, hogy a reformjavaslat elvetése után annak tárgyalásába fogjon. (Helyeslés a jobboldalon. derültség a baloldalon.) Pachnitzke képviselő indítványára áttérnek az interpellációk tárgyalására. Traunfels konzervatív képviselő pártja nevében kijelenti, hogy Delbrück államtitkár fejtegetéseit a magáévá teszi. Dr. Pachnitzke megjegyzi, hogy a mai viszonyok ugy gazdasági, mint kulturális tekintetben elmaradtak és elavultak. Báró Brandstein szövetséges tanácsi meghatalmazott helytelennek mondja azt a vádat, amely szerint a mecklenburgi kormány, valamint egyes államok hibát követtek el és ezáltal a reformnak — habár csak egyelőre — megvalósulását gátolták. Delbrück államtitkár Lick képviselővel szemben, aki a birodalomnak alkotmányjognak megfelelő szövetségesbaráti beavatkozását óhajtja, kifejti, hogy erre nincs ok. Dirksen képviselő birodalmi párti, mint a lovasság tagja, azon óhajt ad kifejezést, hogy a megegyezés mihamarább történjék meg, már csak azért is, hogy a konzervatív gondolat a mecklenburgi lakosság körében megerősödjék. Prohme szociáldemokrata szerint a Mecklenburgban uralkodó viszonyok a birodalomnak szegényét és gyalázatát képezik. Hosszu időn át a mecklenburgi lakosság nem fogja tűrni e jogfosztást. Traunfels és Pachnitzke képviselők felszólalásai után a vita folytatását holnapra halasztják.

Az urakházat báró Mannteuffel a császár életével nyitja meg az ülést, mire megválasztják az eddigi elnökséget. A jegyzők megválasztása után a legközelebbi ülést szerdára tüzték ki.

KÜLFÖLD.

A szern hadügyi szállítások. A hadügyi szállítások dolgában a kormány tagjai között komoly nézeteltérések merültek fel. Pacics miniszterelnök és az óradikálisok azt kívánják, hogy a szállításokat bizák a francia Schneider cégre, ezzel szemben az ifjuradikálisok azt az álláspontot foglalják el, hogy tekintettel kell lenni az árlejtési tárgyalás eredményére, amelyből kitünik, hogy a Schneidercég a német gyárakkal szemben felette magas árat szabott. Kísérletek történtek arra nézve, hogy a Schneidercég árainak leszállítására bírják és ezen akció sikerétől függ a válság továbbfejődése.

A francia keleti protektorátus. A Vatikán hivatalos lapja, az „Osservatore Romano“ ismét foglalkozik a Keleten élő katolikusok protektorátusának kérdésével. A keleti protektorátus Franciaország volt nagyon régi idők óta, de a szövetségi törvény életbeléptetésével felmerült az a kérdés, hogy nem kellene-e a tényleges állapoton változtatni? Az „Osservatore“ kijelenti, hogy sohasem tett eddig még olyan közleményt közzé, mely szerint a Szentatya végét akarná a francia protektorátusnak vetni. Az igaz, hogy a Szentatya több ízben jelentette ki nyilvánosan, már XIII. Leó pápa alatt is, hogy a francia kormányok egyházüldözö politikája sajnálatos hatással van a Keleten élő katolikusokra is. A francia kormányoknak az egyház ellen megisméltődő támadásai aláassák a keleti katolikusok előtt tekintélyét, azonban a Szentatya, dacára a más oldalról jövő felszólításoknak, nem akar Franciaországnak a keleti protektorátus dolgában évszázadok óta elismert jogaiba beleavatkozni. Maga a francia kormány az, amely magatartásával veszélyezteteti Franciaországnak ezt az előjogát. Beavatott körökben azt vlik, hogy a protektorátus kérdésében nemsokára bizonyos változások fognak történni.

A kamara mai ülésén a tisztikar összes tagjait újra megválasztották. Brisset elnök javaslatára a ház kimondta, hogy a költségvetés és a munkások agkori biztosítására vonatkozó törvény gyors elintézése céljából naponkint két ülést tart. Ezzel az ülés véget ért.

'Az angol választási harcok. Lloyd George Falmouthben beszédet mondott, amelyben örömtől fejezte ki, hogy a peerek további választási küzdelemben nem vehetnek részt, mert oly hangot használtak, amelynek használatával az alsóháznak egyetlen tagja sem alacsonyította volna le magát, oly hangot, amely istállóságot árul el. Az egyetlen ok a lordok házának főtartására az, hogy a peereket távol tartsa más fórumoktól, ahol szintén lealacsonyítanak a véleménykülönbségek fejtegetésénél megszokott módszereket. Örül annak, hogy a nép most kezdi pontosan megismerni, hogy milyenek is a peerek.

Grey külügyi államtitkár Edinburgban mondtott beszédében foglalkozott *Balfournak* a flottára és a német-angol viszonyra vonatkozó kijelentéseivel. Grey kifejtette, hogy a tengerészet nem sülyedt a szükséges színvonal alá és minden ellenkező állítás teljesen alaptalan. Ami a német-angol viszonyt illeti, hangsúlyozta, hogy soha sem volt kevesebb ok háborúról beszélni, mint éppen most. Soha sem tapasztaltunk Németország részéről nagyobb készséget, hogy a közöttünk fölmerülő kérdések barátságos megoldást nyerjenek, mint az utolsó évben. A tengerészeti kiadás növekedése, bár a két kormány között nem fog nehézséget vagy elhidegülést okozni, kétségkívül és pedig minden évben a tengerészeti költségvetés előterjesztésekor elő fogja idézni, hogy a két ország közvéleménye és sajtója bizonyos aggodalmakat hangoztasson a jövőt illetően. Lehetséges, hogy idővel szabad elhatározásból valamely megegyezés fog létesülni, de ha ez soha sem történik is meg, ismerjük a német flottaprogramot és tengerészetiünkkel oly erőbeli színvonalon kell tartani, hogy minden ellenünk fölmerülő kombinációval szemben helyt állhasson. Ha a német flottaprogram meg lesz valósítva, vagy közel lesz a megvalósulásához, a két tengerészet között az arány helyre lesz állítva, ami talán gátat fog vetni a flottakiadás tekintetében való további versengésnek.

Szakadás a Roosevelt- és Taft-párt között. Newyorki jelentések szerint az Egyesült-Államokban óriási feltűnést keltett Taft elnöknek az a rendelkezése, amelyvel Griffard Pinchot állami főerdőmestert állásától felmentette, minthogy ezzel az intézkedéssel Roosevelt híveinek nagyobb részét maga ellen ingerelte. Nem tartják lehetetlennek, hogy ez a körülmény nyílt szakadást idéz elő Taft és Roosevelt között. Pinchot főerdőmester ugyanis Roosevelt bizalmas barátai közé tartozott és mint ilyen, az elnökválasztás óta különös erővel képviselte Roosevelt politikáját a természetes állami javak megtartása tekintetében. Ez az irány azonban mihamar összejöttösközésbe hozta őt Ballinger jelenlegi belügyi államtitkárral és az eleinte a külügyminőség, később pedig nyilvánosan felmerült ellentétek során Pinchot utóbb határozottan vádakkal illette Ballingert. Ballinger panaszára azután Taft az államtitkár javára döntött. Pinchot bucsubeszéde alkalmával többek között a következőket mondotta: — Mi nagyobb utat szolgálunk, mint Taftot, vagy az ő kormányát, a mi urunk: az amerikai nép! Híre jár, hogy Pinchot bukását Roosevelt hívei Taft ellen élénk agitációra fogják felhasználni.

A török kormányválság. Haki bég éjféltől tanácskozott a külügyminiszterrel és a belügyminiszterrel, továbbá a pénzügyi, igazságügyi és köznevelési miniszterekkel. A kabinet végleges megalakítását ma délután tervezik. Valószínűnek tartják, hogy Szahib mollah eddigi sejk-ülizim megmarad a kabinetben.

Újabb hírek szerint Mahmud Sefket pasa az új nagyvezír unszolására kész elvállalni a hadügyminiszeri tisztséget, de feltételül kikötötte, hogy megtarthassa a hadsereg főparancsnoki állását.

A helyzet Görögországban. A kamara ülészakának bekezdése után a katonai liga követelményi fogja a *Mavromichalis* kormány lemondását, ami kétségtelenül be fog következni és aztán a katonai szövetség keresztül akarja vinni, hogy az új kormányban Veniselos krétai képviselő is helyet foglaljon. A katonai liga megtiltotta a lapoknak, hogy erről a tervről bármit is közöljenek. Orosz katonai körökben beszélnek, hogy György görög herezeg be fog lépni az orosz hadseregbe és eleinte zászlóaljparancsnok lesz, de hamarosan ezredparancsnokká fog előlépni.

Shackleton hadnagy felolvasása.

Budapest, január 11.

Megint egy érdekes vendég. Fiatalos külsejű tudós ember: Shackleton Ernő hadnagy látogatott el hozzánk rövid néhány órára, hogy elmondja Budapest közönségének dicsőséges délsarki útja történetét. A délsarki utazót tegnap este még Bécs közönsége hallgatta, ma délután pedig már a Magyar Földrajzi Társaság tagjainak mondotta el délsarki expedíciója alkalmával szerzett megfigyeléseit. Ezzel azonban nem ért véget budapesti szereplése. Este fél nyolcz óraker már a Vigadó dobogóján magyarázott erősen angolos akcentussal németül, hogy éjjel egy óraker, miután a Lipótvárosi Kaszinóban a tiszteletére adott estélyen résztvett, a keleti expresszen visszazugdjon Londonba. Mindenesetre erős fizikum kell mindehhez. Shackleton hadnagyban pedig megvan ez. Bizonyosságát adta fáradhatatlanságának, amikor kettedmagával törtétt előro végtelen hómezőkön, fagyban, szélviharban, nélkülözve és sokszor éleveszedelemtől kísértve. Hogy nem jutott el a céljához, annak magyarázatát adta előadásában. A 97 földrajzi mértföld volt előtte, de tovább menni biztos halál lett volna.

Sir Ernest Shackleton délután két óraker érkezett Budapestre. A pályaudvaron Lóczy Lajos egyetemi tanár, a Magyar Földrajzi Társaság elnöke fogadta. A pályaudvarról feleségével és sógor-nőjével egyenesen a Hungária-szállóba hajtatott. Délután öt óraker pedig megjelent a Nemzeti Múzeum dísztermében, ahol nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében számolt be délsarki expedíciójának eredményeiről.

A felolvasáson megjelentek: gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, Berzevichy Albert v. b. t. t., a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Wlassics Gyula v. b. t. t., a közigazgatási bíróság elnöke, Dóczy Lajos, a Földtani Intézet igazgatója, dr. Havass Rezső kir. tanácsos, Dély Mór, a Földrajzi Társaság alelnöke, Radisich Jenő min. tanácsos, az Iparművészeti Múzeum igazgatója, Gönczy Béla táborm. Palkovits János nyug. altábornagy, Cholnoky Jenő egyetemi tanár, Szalay László, a Nemzeti Múzeum igazgatója, stb. A felolvasást Lóczy Lajos hosszabb angol beszéddel vezette be, amelyben főbb vonásokban ismertette a déli sarkra eddig vezetett expedíciók történetét. Utána Shackleton tartotta meg előadását, amelyben részletesen ismertette azokat az eredményeket, amelyekkel expedíciójával elért. Az előadást számos vetített képpel kísérte, amelyek nagy tetszésre találtak. Előadása végeztével a közönség lelkesen ünnepelte a bátor sarkkutatót, akinek előadása végén Lóczy Lajos mondott köszönetet, hogy a magyarokkal is megismertette rendkívül értékes kutatásainak eredményeit.

Este fél nyolcz óraker a Vigadó nagytermében, amelyet teljesen megtöltött a budapesti előkelő közönség, Shackleton német nyelven tartott előadást expedíciójáról. Sajnos, ez a vállalkozása nem a legszerencsésebb volt, mert a kiváló angol tudós még olvasni is alig tud németül és ehhez járult még az angol kiejtés is. A közönség németül tudó része nem bírta megérteni, az angol közönség, mert ilyen is akadt nagy számmal, pedig egyáltalában nem értett semmit az előadástól. Shackletonnak eredetileg az volt a terve, hogy angol nyelven tartja meg az előadását, de a felolvasást rendező vállalkozók lebeszéltek arról. Elég kár, mert ha angol nyelven ismertette volna útja történetét, legalább az angolul értők okultak volna belőle. Így azonban kárba vesztett minden fáradozása. Az előadást mozgóképek zárták volna be, de a filmek egymás után pattantak el s így Shackleton ezekkel a mutatványokkal is adása maradt a budapesti közönségnek.

Shackleton hadnagy előadásában nagyjában változatlan a brit délsarki expedíció eseményeit 1907—1909-ig. Az expedíció 1907. évi augusztus hó 6-án hagyta el Angliát, a legértékesebb vagyona gyanánt az angol királyi pár által ajándékozott és az egyesült királyságok színeit viselő lobogót vivén magával, amelyet a déli sarkon voltak kitűzendők a brit uralom jelzésére. Az expedíció voltaképeni kiindulási pontja Lyttleton (Új-Seeländ) volt, ahonnan 1908. évi január hó 1-én indultak

el a „Nimród“ nevű hajón, amelynek személyzete 37 emberből állott és élelmiszerei két évre voltak számv. A hajón azonkívül 10 póny, 9 kutya és egy automobil is volt. Szénmegtakarítás czéljából a „Konya“ nevű gőzös vontatta át a Nimródot óriási viharok közben a jéghegyekig, ahonnan az utat már egyedül tette meg a „Ross“-tóig. A délsarki jéghegyek teljesen más jelleggel bírnak, mint az Északi jéges tengeréi. A délsarkiak nagyjából uszó jégtáblák, amelyek a téli időszakban képződnek a tenger felületén. Maguk a jéghegyek jobbra hótömegekből állanak, amelyeknek jéggé-fagyott része a vízbe sülyed. Találtak ezenkívül olyan hatalmas jégterületeket, amelyek 650 km.-nyire is elnyultak keletről nyugatra. A nyugati rész táján elérték a tüzhányó „Erebus“-t, majd a „VII. Edward király föld“ mellett elhajózva, mintegy 100 tengeri mértföldet tettek északra. A szárazföldet azonban nem tudták elérni, mert attól kellett tartaniok, hogy a jéghegyek és a jégmezők közé szorulva, hajójuk elpusztul, éppen ezért most a Discovery-expedíció téli szállását igyekeztek elérni. Itt azonban 23 tengeri mértföldnyi jégtömeg állotta útjukat és így kénytelenek voltak az Erebus lábánál, a Rhoysd fok közelében téli szállásra térni. Február 22-én újból utnak indultak. Az Erebus megmászása következett; horasztól fadaralmak és szvendések között március 10-én felértek a kráterhez, melyet a felszálló gőz egészen eltakart szemök elől. Április 23-án ismét visszatérjen vidékükre. A hőmérséklet és meteorológiai megfigyeléseket lámpák mellett kellett eszközölniök. A nap visszatérése után megkísérelték a dél felé való előrehaladást. Shackleton hadnagy november 15-én ismét a téli szálláson járt. Ettől a naptól kezdve 1909. február 23-ig, egyetlen egyszer ékeztek kielégítő módon és pedig az 1908. év karácsony estéjén, 1908. november 26-án az expedíció eljutott a déli szélességnek ember által elért legmagasabb fokához, ahol a hóval fedett területek végtelen mezője tárult eléjük. Az előhaladást azonban közben emelkedő hegyek teljesen elzárták.

Egy 925 m. magas hegyről körültekintettek a tájékon, ahonnan völgyek és hegyek között vonult tovább az út. Majd dübörgő viharban 3940 méternyi magasba jutottak, itt a készlet utolsó részletét is megkezdték. Végre január 9-én a déli szélesség 88° és 23' alatt kitűzték a brit lobogót és ezzel a területet formailag Nagybritannia birtokába vették. Az expedíció mindössze 24 mértföldnyire volt a déli sarktól, ezt az utat azonban nem kísérelhették meg, mert az élelmiszereknek teljesen fogytán voltak. A visszatérést március 4-ikén kezdték meg és a 2808 km-nyi utat 126 nap alatt megtéve, ismét a „Nimród“ fedélzetén voltak, amely végül 449 napi távollét után ismét kikötött Új-Zéland partjain, ahonnan az expedíció elindult.

Este fél 10 óraker a Lipótvárosi kaszinó rendezett díszlakomát Shackleton tiszteletére. A Kaszinó választmányára nevében dr. Lichtenberg Kornél egyetemi tanár igazgató német nyelvű lelkes beszéddel üdvözölte a híres kutatót, aki ezután délsarki tapasztalatairól számolt be. Shackleton, aki nek ideje újabb délsarki expedíciójának szervezése miatt igen rövidre van szabva, még ma éjjel egy óraker a keleti expresszvonaton elhagyta Budapestet.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Városi levéltárosok. Magyarország törvényhatósági joggal felruházott városainak levéltárnokai január hó 9-én Budapesten összejöttek, hogy a belügyi kormány 168.000 sz. rendeletével közölt ugynevezett városi törvényjavaslat-tervezetben a levéltárnokokra vonatkozó sérelmek orvoslásának módjaitól értekezzenek. Tiltakoznak az ellen, hogy az 1883. évi I. t.-cz. által előirt minősítéssel bíró megyei törvényhatósági levéltárosokkal szemben egy fizetési osztálylyal alacsonyabb osztályba soroztassanak. Még pedig egy leendő törvény alapján, mely ma még nem is javaslat, hanem csak tervezet. Tiltakozásukat legfőképpen arra alapítják, hogy a négy középiskolai vagy négy polgári iskolai, avagy csupán igazolványos altiszti bizonyítvánnyal rendelkező kezelőszemélyzet, ugymint: irattárnokok, ki-

adók, iktatók módjára a X. fizetési osztályba soroztassanak, holott még az irdaigazgató is a IX. osztályba kerül, kinek minősítése nem több, mint a kezelőszemélyzettől kívánt minimum. Megaláztatásuknak tekintik a rendeletbeli intézkedést, mely az erkölcsi tekinteten kívül érzékeny anyagi károsodásokat is okozza; állásuk legalacsonyítását látják a rendeleiben a levéltárak őrői, kik a történelem hű munkásai, sőt valamennyi saját városának hivatott történetírója. Kérélmük odairányul, hogy a belügyi kormány a kérdéses rendeletet változtassa meg vagy végrehajtását függesztesse fel. Részessítse őket a megyei levéltárakkal hasonló elbánásban és sorozza be őket a IX. fizetési osztályba. Járjon el az 1904. évi X. t.-cz. és a 106.948—1906. B. M. utasításban foglalt rendelkezések értelmében. Hangoztatják egyébként, hogy a sérelmes rendelet ma törvényjavaslattervezeten alapulván, maga mint ilyen igen messze jár a törvényes alaptól, nem egyéb mint törvénytelen forrásból merített oktroj.

Ki a levegő?

— Konferencia a levegőért. —

Budapest, január 11.

A mindenható emberi és államhatalom már rátette mindenre a kezét, ami a közelben csak szilárd, megszállható pont volt. Sőt a föld mentén, partjai határáig birtokba vette a tengert is és parti erődítvényeivel, óriás hajókolosszusaival éberen őrködik, nehogy a birtokába idegen hatalmasságok betörhessenek. Darab ideig még független, szabad területként maradt a nyílt tenger. Ma már az sem ez. Az erősebb jogánál fogva az a sík tenger, akinek több és hatalmasabb hajója van. És a kis államok, a gyöngék, erőtlenekek kénytelenek voltak ezt az igazságot elismerni akkor, amikor a tenger birtoklására, használatára nézve és az ebből származható jogviszonyokra egyezményeket kötöttek a hatalmasokkal. És bármily végletlennek látszik is a nyílt tenger, az többé nem szabad terület, mert az emberi erő, a jog uralkodik rajta.

Az elemek közül a föld és a víz felül már az emberé. Csak a levegő volt még, amelylyel szemben babonás érzés, valami kimondhatatlanul kellemes tiszteletérzés fogta el az embert: hogy az egy meghódíthatatlan terület, a szabad, korlátlan élet hazája. Kerlátok közé szorított szabadságvágyunk legszebb álmait vonzottak a levegő felé, ahol mindenki oly szabad, oly független, mint a madár.

És szinte úgy érezzük, hogy illúziókban esalafkoztunk akkor, amikor ma már azt olvassuk, hogy Párisban ez idén nemzetközi konferencia fog összejúlni, amelyen a levegő jogviszonyait vitatják meg. Hogyan, hát már a levegő sem szabad terület? Már a levegő is emberi birtok? Rázzuk a fejünket hitetlenül és csak hosszas gondolkodás, megfontolás után jövünk rá, hogy bizony valamelyes határig már a levegőre is kiterjesztette hatalmát az ember. A technika csodái ma már a levegőre nézve is éreztetik határait és ameddig ezek hatalma terjed, addig az emberé a levegő. Ott vannak a legújabb Krupp-féle ágyúk, amelyeknek lövegei 11.500 méterig röpülnek fel a levegőbe bizonytalanná téve az ott-létet még a legtekintélyesebb röpülőgépek: a madár számára is. Ott vannak az egyre szebb eredményeket elévő röpülőgépek, léghajók, amelyek az ember vezérése mellett épp oly biztonságban járnak a légrétegekben, akárcsak az ember a földön. Nem hódító eszközei-e ezek a levegőnek? Igen világos tehát, hogy felmerül és joggal merül fel a kérdés az egyes emberi hatalmasságok közt, hogy ki a levegő és mely határig az övék a levegő?

Ez a kérdés fogja foglalkoztatni a párisi konferenciát. Hogy mit fognak ott határozni, azt ki tudná ma? A kiindulási pontját azonban már ma is megmondhatjuk a konferencia vitaanyagának. Ez annak a ténynek a konstatálása lesz, hogy a levegő még nem egészében, csak bizonyos határig, 4—5 ezer méter magasságban az emberé s

így a konferenciának csak eddig a határig áll jogában határozni a levegő birtoklása felett. Eddig a határig az egyes országok fellett elterülő levegőtenger kétségtelenül az illető országoké lesz. Mert ezt a légréteget az illető ország meg tudja oltalmazni ügyével és technikája fejlettségével. A birtoklás kérdése tehát itt eldőlt, de ezzel még nem merült ki teljesen a konferencia tárgysora. Mert hátra van még a fontosabb kérdés: ebből a birtoklásból származó nemzetközi jogviszonyok szabályozása. Így az állam és telektulajdonosok érdekeinek védelme a léghajón és röpülőgépen való fel- és leszállás alkalmából. Az állam érdekeinek védelme a léghajókból való terepfelvételek, fényképezések és kémkedések lehetőségének szempontjából. Végül bizonyos határozmányokat kell majd hozni egy esetleges levegőbeli háborúra vonatkozólag is. Ugyanis 1899-ben a hágai békekonferencián öt évre kimondták a bombák ledobásának a tilalmát. A második hágai konferencián a tilalmat egészen a harmadik békekonferencia befejeztéig terjedő időszakra újból kimondották, de több állam nem fogadta el.

Ezek volnának tehát a konferencia legfontosabb tárgyai. A legérdekesebb közöttük mindenesetre a levegőbeli háborusok kérdése, mely szédületes perspektíváját nyújtja a jövő hadviselésének.

Háború a levegőben!

Régi, rosbadólt istenségek csatázhattak csak így az antik korszak homéroszi fantáziájában. De akkor is csak megfoghatatlan, vallási iblettől teljes álmoknak tartották ennek lehetőségét az emberek. És ma már mindez valóság. Hogyan? Hát az emberiség álmait teljesülnek?...

TÁVIRATOK.

A francia kamara új elnöke.

Páris, január 11. Brisson-t, kinek nem volt ellenjelöltje, 300 szavazattal a kamara elnökévé választották.

Az olasz diplomácia köréből.

Róma, január 11. A király aláírta a diplomácia körében tervezett változtatásokra vonatkozó dekrétumot. Eszerint báró Mayor washingtoni nagykövetet konstantinápolyi nagykövetté, Di San Giuliano máriki londoni követet párisi nagykövetté, Imperiali máriki konstantinápolyi nagykövetet londoni nagykövetté, Cusani Confalonieri máriki berni rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert washingtoni nagykövetté, Carletti comali kormányzó teheráni követé és De Martino szenátort somali kormányzóvá nevezik ki. Gróf Callina eddigi párisi nagykövét rendelkezési állományba lép.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

	Jan. 11.	Jan. 10.	Jan. 9.
<i>Newyork.</i>			
Baza helyben	132	132	129
májusra	120 $\frac{1}{2}$	120 $\frac{1}{2}$	120 $\frac{1}{2}$
júliusra	110 $\frac{1}{2}$	111 $\frac{1}{2}$	—
Tengeri májusra	76 $\frac{1}{2}$	76 $\frac{1}{2}$	76 $\frac{1}{2}$
<i>Chicago.</i>			
Baza január	113 $\frac{1}{2}$	114	113 $\frac{1}{2}$
májusra	113 $\frac{1}{2}$	113 $\frac{1}{2}$	113 $\frac{1}{2}$
Tengeri január	64 $\frac{1}{2}$	64 $\frac{1}{2}$	64

Newyork, január 11. Gyapot, Newyorkban, helyben 15.30 (15.45). Gyapot február 15.17 (15.48). Gyapot április 15.35 (15.21). Gyapot New-Orleansban, helyben 15 $\frac{1}{2}$ (15 $\frac{1}{2}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.90 (7.90). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.90 (7.90). Petroleum Refined in Cases 10.30 (10.30). Petroleum Credit Blancet at Oil City 1.40 (1.40). Zsír Western steam 13.— (13.15). Zsír Roche és Brothers 13.50 (13.30).

Chicago, január 11. Zsír január 12.00 (12.50). Szalonna short clear 11.87 (11.87). Sertéshus január 21.72 (21.80).

A felső-sziléziai vasgyárak termelése.

Berlin, január 11. (Saját tudósítónktól.) A felső-sziléziai vasgyárak decemberben 73.100 tonna nyersvasat termeltek, míg az előző hónapban a termelés 72.314 tonna volt, tavaly hasonló időszakban pedig 76.171 tonna.

Erzsébet királynéről.

— Egy francia rendőrbiztos följegyzéseiből. —

Paoli Xavier, a francia belügyminisztérium külön rendőrbiztosa, aki éveken át a Franciaországban időző külföldi fejedelmek személye mellett teljesített felügyelői szolgálatot, a párisi Gaulois-ban „Ö felségeik” című cikksorozatban mondja el a koronás személyiségek mellett szerzett emlékeit és benyomásait.

Az érdekes cikksorozat dicsőült *Erzsébet királynén*nal kezdődik, aki mellé Paolit legelőször 1895-ben rendelték, amikor a királyné Aix-les-Bains-ben fürdőzött.

Bereziczy tábornok, a Királyné szolgálattevő kamarása fagyos udvariassággal fogadta a rendőrbiztost és amikor ez jöttek okával előhozakodott, visszautasítólag mondta:

— Köszönöm; senkire sincs szükségünk.

Idővel sikerült magát megkedveltetnie a Derzeviczy később őszintén meg is magyarázta eredeti hidegsége okát:

— Külföldön, rendszeren, olyan hivatalnokokat adnak mellénk, akik nem annyira óvnak és védekeznek, mint inkább terrorizálnak. Olyanok, mint Banquo szelleme s nyugtalankodva mindenütt gyilkosokat látnak, s ezzel egyszerűen megmérgezik az üdülésünket.

Erzsébet királyné azon idő alatt, amíg Paoli melléje volt rendelve, háromszor járt Franciaországban. Életmódjáról ezeket írja a rendőrbiztos:

— A királyné télen-nyáron már öt órakor kelt föl. Ekkor langyos desztillált vízben megfürdött és elektromos massage-nak vetette magát alá. Ezután tüstént az első sötétjára ment, anélkül, hogy környezetét értesítette volna. Öltözéke egyszerű fekete gyapjúruhából állt, mely a legigénytelenebb polgárosszont sem igen elégitette volna ki. Ehez lakkezipőt és fekete fejkendőt viselt és hihetetlen gyorsasággal járta be a szálloda kertjének fasorait, vagy pedig — esős időben — a fődőt csarnokot.

— Reggel 7 órakor többnyire vízszert a szállodába, hol egy csésze teát egy darab kétszersülttel reggelizett. Majd visszavonult lakosztályába, ahol két órát szentelt az öltözésnek. Tizenegy órakor volt a második reggeli: egy csésze bouillon, egy lágytojás és egy vagy két pohár husló-kivonatot, amit egy sajátserű — minden utazásakor magával hordott — készülőben, reggelenkint egy kiló marhahús filettől készítettett. Egyáltalában a könnyű ételeket, különösen a nyálánságokat szerette.

— Második reggelije után a királyné ismét sétálni ment. Ilyenkor görög felolvasója kísérte, akinek ő- vagy új-görög nyelven kellett társalogni, vagy görög könyvekből és újságokból felolvasni. E sétákra mindig egy második ruhát vitt magával, melyet sétaközben a nehezebbel fölesért. Átöltözésekor valamely szikla vagy fa mögött tünt el, mielőtt a felolvasónak hátat fordítva az uton végig kellett néznie, nem jön-e valami kíváncsi lélekű.

— A szállodába visszatérve a rendkívül egyszerű ebédjét fogyasztotta el. Ez néha nem állt egyébből, mint egy csésze jégbe hűtött tejből, nyers tojásból és egy pohár teakajából. E szigorú mértékletességhez a darázskezesu terméte érdekében szokott, melynek megővésére mindenkifélt ügyelt.

A királyné mindig egyesegyedül étkezett és az esteit is csak nagyritkán töltötte a kísérete körében. Így történhetett meg, hogy udvarhölgye sokszor napokig nem látta. Ilyenkor az említett hölgy majdnem kétségbeesetten fordult vagy a felolvasóhoz vagy hozzám, azzal az érdekes kérdéssel: „hogyan van a királyné?”

Mint hogy a királyné mindenütt a magányt szerette, a Paoli örökösö se lehetett inyére. Meg volt győződve, hogy őt — „a szegény asszonyt” — senki se fogja bántani. Amikor Paoli egy ízben hallotta, hogy a Mentoneba vezető országúton dolgozó olasz munkások fenyegető hangon nyilatkoztak a Rivierát látogató fejedelmekről, könyörögve kérte, hogy ne járjon azon az uton. De a királyné

ezt nem ígérte meg. Paoli tehát nem tehetett egyebet, megerősítette a titkos őrséget és egy korzikai ügynököt megbízta, hogy munkásnak öltözve, de jól fölfegyverkezve, vegyüljön az olasz munkások közé.

A titkos rendőr jól végezte feladatát: olyan hévvel tört a köveket, mintha egész életében se csinált volna egyebet, de amellett folyton ügyelt, nem látja-e a királyné nyulánk alakját.

Egy alkonyatkor csakugyan megtörtént, hogy Erzsébet királyné arra sétált. A munkásokhoz érve megállt és éppen az inkognitóban levő titkos rendőrt szólította meg.

— Ugy-e ez nagyon fárasztó foglalkozás? kérdezte.

Az ügynök nem merete a fejét fölemelni és néhány olasz szót dadogott.

— Nem beszél francziál? tudakolta a királyné.

— No, Signora.

— Vannak gyermekei?

— Si, Signora.

— Ugy hát adja ezt nekik. (A királyné egy Louisdort nyújtott az álmunkásnak.) És mondja meg nekik, hogy ezt egy hölgy küldi, aki rendkívül szereti a gyermekeket.

Este aztán Paoval találkozott a szállodában.

— Nos Paoli ur, — mondta — szídjön össze: szófogatlan voltam. A Mentoneba vezető országúton jártam, egy kötőrével beszéltem, és amint látja, még mindig élek.

Paoli nem merete bevallani, hogy az a jó munkás, akit a királyné megajándékozott, az ő hű korzikai ügynöke.

UJDONSÁGOK.

Anglia választ.

* * *

Rideg angol agyvelőkre láz települt és forrora fütötte a koponyákat. Mintha valami láthatatlan ököl belecsapott volna a komoran dolgozó emberek közé és rendetlen tömegekbe szórta volna a pedánsan beosztott társadalmat: olyan fejtetőre állított képe van a mai Angliának. Örök nyugalmu kereskedők, akiknek egyetlen arcvonása ei nem hajolt a legnagyobb tőzsdeviharoknál, most kiállanak az utcára és őrlöngve lelkesednek, vagy tombolnak dühükben, barrikádok tetejéről szónokolnak a tömeghez, nap-hosszat szaladgálnak az utcákon, — egyszerűen úgy viselik magukat, mintha fezekestül fölfordult volna a világ. És az angol nép, amely nem törődik mással, mint a maga munkájával és boldogulásával, amelyet nem érdekel semmi, csak a saját személye, a józan, szorgalmas, nyugodt angol nép most kavargog, lázong, százezernyi tömegekbe verődve politizál, demagógokat buktat és emel föl és lázos izgalommal kíséri azoknak a beszédét, akik ezerszer elmondott és betanult frázisokat rikoltanak a fülébe. Anglia egyetlen fórum, amelynek levegőjében harezok forrósága reszket és izgalomtól terhes párafoszlanok usznak és amelynek a rostrumai körül mindenki ott van: a dolgozók, a paraziták, a jóllakottak, az éhezők, a hatalmasok és az odvak lakói. Anglia lázás: Anglia választ.

Ebben a választási küzdelemben az a legérdekesebb, hogy éppen ott idéz elő olyan óriási kavargodást, ahol egyébiránt az emberek nem igen szoktak politizálni. Anglia nem politikus és nem politizáló állam, vagy legalábbis nem annyira, hogy az aktuális politika folyton ében tartaná a figyelmét. A kis, rendezetlen viszonyok között élő társadalmak sajátossága: az örök politizálás, náluk teljesen ismeretlen valami. Az emberek dolgoznak. Mindenki törődik a saját dolgával és a napi politika az emberek érdeklődési körén kívül eső. Ez nem azt jelenti, hogy a társadalmi élet gyöngé volna: de jelenti azt, hogy a politika nem nyeli be minden

érdeklődése. A politika nem üti agyon a kulturát. Hogy Niemand Nepomuk képviselő hol és mikor és miféle beszámolót tartott, az senkire nem tartozik és senkit nem érdekel. Hogy az alsóház ülésén micsodákat szólt közbe egy senkiember, az nem izgatja a fantáziákat. Hogy apró politikusok milyen fuziót vagy tömörülést eszeltek ki, az a szereplőkön kívül alig érdekel még tíz embert. Az apró napi politika iránt az angol társadalom érzéketlen. A társadalom ott fejlődött a politikától és a kultúra föléje emelkedett. A teljesen kialakult, nyugodt fejlődésű, széles alapokon emelkedett társadalom szerencsés helyzete ez. Az ellenkezőjét megtalálhatjuk az örökösen forrongó balkáni társadalmaknál. Ott: minden politika. Kultúra, — az nincs. Munka, — az nincs. Tudomány, művészet, gazdasági élet, — semmi, semmi sincs. Csak politika van. Görögország politizál, Szerbia politizál, Bulgária politizál addig, amíg belé nem jutott a mai hatalmas gazdasági fejlődésébe. És Magyarország politizál, mert évszázadok létfontartási harcrai beleöjtötték a faj vérebe a politizálást. De Anglia: dolgozik.

És éppen ezt a nyugodt, politikával minden törődő társadalmat hozza lázba legjobban egy-egy óriás politikai harc. Forradalmi láz ez, amikor minden ember kint van a fórumon. Eppen ebben a rideg-nyugodt fejlődésű társadalomban öltik a legnagyobb arányokat a politikai harezok. Csak hogy miésoda harezok ezek? Olyanok, amelyekből a nemzet fejlődése függ, amelyeknek az eredménye évtizedekre kiható és amelyek minden embert közvetlenül érdekelnek. Valami csodálatos érzék jelentkezik az angol társadalomban azok iránt a kérdések iránt, amelyek csakugyan nagyok, fontosak és amelyek csakugyan érdemesek arra, hogy a nemzet részvételét igénybe vegyék. A védővamosok és a szabad kereskedelem embereinek a harezca, adóközdelmek, társadalmi osztályok fölemelése és megbuktatása: ezek az igazi tárgyai az angol politikának. És ezek iránt aztán érdeklődik is mindenki, aki csak angol földön él. Olyan nagy, csudaszép harcot, amilyent a legutolsó Chamberlain-campagne szült meg, nem látott Európa még a franczia egyházpolitikai küzdelmek idején sem. Egy erős, izmos társadalom minden erejét harezba vitte, minden izom megfeszült, minden ököl ütésre szorult, minden agyvelő figyelve dolgozott. Az angol társadalom megérezte, hogy itt igazán róla van szó és hogy eljött a harezok ideje. Azok a harezoké, amelyekben a nép vereszkedik a népért, és amelyekben a társadalom teremti meg újra önmagát.

A lordok megbuktatásával újra megérezték Londonban, hogy most minden épkézláb embernek kint kell lennie az utcán. És akik esip-esup politikával sohse törődtek, akiknek a gondolkodása kimerült a kenyérszerzésben, akik bedugták a fülüket, valahányszor nemzetről, társadalomról présmítáltak nekik, azok most minden esőppnyei energiájukkal belevetik magukat a harez forgatagába és mennek bele a választási küzdelembé politizálni, verekedni. Hatalmas, monumentális kép ez, a verekedések minden szépsége, izgató, lenyűgöző nagyszerűsége benne van, tömegek föltámadásának, grandiózus ereje rázza meg láttára az embert. Csodálatos szépségű látvány: egy óriás társadalom minden energiájának fölhalmozódása, minden izomszálának megfeszülése. Csudálatos szépségű látvány, mikor Lloyd George-ból demagóg lesz, mikor Balfour barrikádekról beszél, mikor a Trafalgar-Square népgyűlés-arányává válik és mikor a börzén lázongó politikusok agítálnak. És csudálatos szépségű látvány, mikor minden rongyos, örökké éhes proletár kirohan a fórumra programbeszédet hallgatni és munkát, ottont elfelejtve, sorsdöntő, történetesináló emberré emelkedik. Csudálatos szépségű látvány, mikor Anglia választ.

NAPIREND. Naptár: szerda, január 12. — Róm. kath.: Tacián vt. — Prot.: Ernő. — Görög-ország: 1909. decz. 30. Anizia sz. vt. — Zsidó: Seb. 2. — A nap ké: reggel 7 óra 47 perczkor, nyugszik este 4 óra 30 perczkor. — A hold két délelőtt 8 óra 55 perczkor, nyugszik este 5 óra 21 perczkor.

A közoktatási államtitkár fogad dében 12 órakor. A főváros közgyűlése délután 4 órakor.

Az osztályorsjáték huzása d. e. fél 9 órakor. — A Petőfi Ház (erekllyemzeum) Bajza-utca 21. szám. Nyitva naponta, vasár- és ünnepnapokon is, 10—2-ig. Belépődij 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Műcsarnok téli tériata. Nyitva 9—3-ig. Belépődij 1 korona. — A Nemzeti Szalon Mienk kiállítása. Nyitva 9—5-ig. Belépődij 1 korona. — A Könyves Kálmán kiállítása. Nyitva 9—7-ig. Belépődij nincs. — A Művészáz kiállítása (Váci-utca 9.) Nyitva 10—9-ig. Belépődij 1 korona. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér.) Nyitva egész nap. Belépődij nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Muzeum ásványtára 9—2-ig. — A Szépművészeti Muzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig. — Az Iparművészeti Muzeum 9—1-ig. — Az Aquineumi Muzeum egész nap. — Az Erzsébet Muzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Muzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia Könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Muzeum könyvtára 9—2-ig. — A Pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 3—6-ig.

— **Személyi hir.** Dr. Popovics Sándor, az osztrák-magyar bank főkörmányzója tegnap este Prágába érkezett és ma látogatást tett a helytartónál, tartományi marsallnál, valamint a polgármesternél, azután a kereskedelmi kamarában, az orsz. kulturális tanácsnál, valamint az országos banknál jelent meg. Déli egy órakor az osztrák-magyar bank palotájában a szenzorok tiszteletét fogadta. A délután folyamán a főkörmányzó a tőzsdét látogatta meg. A kereskedelmi kamara este Popovics bankkörmányzó tiszteletére lakomát rendez.

— **A bán a királynál.** Br. Rauch Pál horvát bán holnap délelőtt 11 órakor Schönbrunnban audiencián jelenik meg ő felségénél, hogy ő felségének tolmácsolja újévi üdvözlését. Ma délután öt órakor a bán gróf Aehrenthal külügyminiszternél tett látogatást.

— **Uj egyetemi tanár.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a budapesti egyetemen a román nyelv és irodalom rendkívüli tanárává dr. Siegescu József országgyűlési képviselőt, állami főgimnáziumi rendes tanárt nevezte ki.

Dr. Siegescu József 1873-ban született. Egyetemi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte, ahol három karon nyert doktori oklevelet, amennyiben doktora a hittudományoknak, a bölcsészettnek és a kánonjognak. Tanári oklevelet szerzett a magyar, latin, román és német nyelvből. Egyetemi tanulmányainak kevégeztével a lugosi püspök titkára lett, majd pedig a budapesti V. ker. állami főgimnáziumban a magyar és latin nyelv tanára. Amidőn gróf Apponyi Aibert a román tannyelvű tanítóképzőintézetek reformjához fogott, Siegescut nevezte ki miniszteri biztossá, aki energikus és tapintatos eljárásával a román tanítóképzőintézeteket kellő színvonalra emelte. A lugosi püspök őt nemrég szentszéki tanácsossá nevezte ki. Külföldön több tanulmányutat tett s hosszabb időt töltött Romában, ahol különösen román nyelvészeti dolgokkal foglalkozott. Irodalmi működése leginkább a román nyelv és irodalom körébe esik. Filológiai s tudományos cikkei részint magyar, részint román nyelven jelentek meg. Nagyobb munkái közül említést érdemel A román helyesírás története című, magyar nyelven írott könyve.

— **Lujza husz milliója.** Nem az egész husz millió Koburg Lujzáé, sőt annak csak jelentékenyen kisebb része az övé. Örökségéről van szó, amelyen a hitelezői fognak osztozkodni. Brüsszelben ugyanis Lujza hercegnő ügyvédjei tegnap tárgyaltak a hercegnő hitelezőivel akiknek jelentékeny részletfizetést ajánlottak, azzal a fentartással, hogy követeléseiket később megvizsgálják és esetleg leszállítják. A végrendelet végrehajtói legközelebb tízenyolcz millió frankot fognak felosztani a három hercegnő között. Ebből az összegből Lujza hercegnőre hat millió frank jut. Valószínűleg a végleges elszámolásnál husz millió frank fog esni mindegyik hercegnőre. Lujza hercegnő az újságokban kijelenti, hogy a vele folytatott intervjúkról és a mayerlingi katasztrófáról közölt hírek, amennyiben vele kapcsolatosak, teljesen koholtak.

— **Taft az amerikai magyarok között.** Néhány esztendővel ezelőtt, amikor Roosevelt Tivadar, az északamerikai Egyesült-Államok elnöke Braun Márkus hazánkfia meghívására megjelent a newyorki Hungarian Clubban a tiszteletére rendezett ünnepi lakomán, az egész amerikai és külföldi sajtó figyelme az amerikai magyarok felé fordult. Az Amerikában élő sokféle nemzetség között észrevették a magyarokat, akik odakint az újvilágban is megmaradtak lü magyaroknak, de tevékeny részt vesznek a közéletben s az államügyek intézésében. Nagy ünnep volt tehát Roosevelt megjelenése s jelentőségét csak emelte, hogy az Unio volt elnöke elragadtatással gyönyörködött a szinmagyar ünnepségben, amelyen minden magyar volt.

Most meg fog ismétlődni az elnöklátogatás a newyorki Hungarian Clubban. Az elnöki székben ugyan nem a régi Roosevelt ül, hanem republikánus elvtárs utóda, Taft, aki még főlavatása idején ígéretet tett Braun Márkusnak arra nézve, hogy egy alkalommal eljön a magyarok közé. Taft azonban nem jelölt meg határozott időpontot. Multak a hónapok s az elnök, mintha megfeledkezett volna ígéretéről, nem adott semmiféle értesítést látogatására nézve. Braun Márkus azonban nem hagyta abba a dolgot. Egy napon néhány héttel ezelőtt levelet intézett Taft elnökhöz. A levéllel egyidejűleg Windischgrätz-féle tokaji bort és különleges magyar csemegéket küldött a Fehér Házba. A levélben Braun Márkus emlékeztette Taftot régebbi ígéretére s a küldeményt azzal indokolta, hogy ez bizonyára alkalmas lesz egy magyar lakoma iránt való érdeklődésének fölkelésére. Olyan bor — írta Braun Márkus, aminő a tokaji, nem terem sehol a világon s olyan speciális kitűnő magyar ételek egyetlenegy nemzet konyhájából nem kerül ki. Taftot a küldemény meggyőzte erről, amit az bizonyít legjobban, hogy levelet intézett Braun Márkushoz, amelyben tudatja vele, hogy márczius 4-én el fog látogatni a Hungarian Club lakomájára.

Az amerikai magyarság körében az elnöklátogatás híre nagy örömet keltet. A Hungarian Club vezetősége már hozzá is látott az előkészületekhez, hogy az Egyesült-Államok elnökét méltó pompával fogadja. A lakoma minden szükségletét közvetlenül Magyarországból hozzák s a menüt kizárólag magyar ételekből állítják össze. A vezetőség élő balatoni fogásokat is akar erre az alkalomra kiboztatni Amerikába.

Nagy esemény elő né tehát az amerikai magyarság, amely kétségtelenül méltó fel-tűnést fog kelteni világszerte, mert köztudomású dolog, hogy az Egyesült-Államok elnökei csak a legtrikábbban vesznek részt nyilvános lakomákon.

— **Murri Linda menyasszony.** Palermóból jelentik, hogy az ottani elektrotechnikai főiskola matematikai tanára, Aegidi Ferencz, eljegyezte Murri Lindát és az esküvő még ebben a hónapban lesz. Aegidi tanár elkísérte Norvégiába Murri Lindát és ezen az uton jegyezte el.

— **Az aradi utcai harez emléke.** Arad város tanácsa elhatározta, hogy az 1849 február 8-iki aradi utcai harezot, melyben *Asztalos Sándor* visszaverte a ráczokat és szerbeket, megfesteti. A képre több ezer koronás pályázatot fognak birtetni.

— **Egy lelkész drámája.** Tegnap jelentettük, hogy Lupsa György kistoráki gör.-kel. román lelkész a vonat elé vetette magát és szörnyet halt. Ma kiderült, hogy Lupsa az előző éjjel örülési rohamában rátámadt alvó családjára és egy nagy kalapácsal fejbeverte feleségét, anyósát és két leányát. Lupsa azután elrohant és a Bégába vetette magát, de onnan kimászott és a vonat elé feküdt. Lupsa felesége, anyósa és nagyobbik leánya a kalapácsütésektől életveszélyesen és a kisebbik leány súlyosan megsebesült. A lelkésznek IV. oszt. gimnazista fia előző napon utazott Makóra, hol tanulmányait végzi.

— **Uj tó.** A Fiumara-folyó decemberi áradása után a grobniki mezőn Cicava falu közelében a föld alól nagymennyiségű viz ezivárgott fel és a víz lassanként annyira elárasztotta a mezőnek mélyebben fekvő részeit, hogy ott egy közel két kilométer kiterjedésű, meglehetősen mély tó keletkezett. A közeli községek lakói csapatostól keresik fel az új tavat és azt ciccevi tónak nevezik el. A geológiai alakulást tegnap a hatóságok is megvizsgálták és szakvéleményük szerint, ha a tó nem tűnik el két hét alatt, az állandóan ott marad.

— **Az újságírók betegpénztára.** A Budapesti Újságírók Egyesülete betegpénztárának igazgatósága ma délután *Singer Zsigmond* főszerkesztő elnöklésével ülést tartott. Bejelentette az elnök, hogy a belügyminiszter a betegpénztár alapszabályait a mai napon minden változtatás nélkül jóváhagyta s így a betegpénztár a holnapi nappal megkezdí működését. A Trieszti általános biztosító társaság 2000 koronás adományával alapító tagja, borslári *Simon Jakab* pedig 800 koronás adományával pártoló tagja lett a betegpénztárnak. Az adományokért az igazgatóság köszönetet szavazott. *Deutsch Antal* alelnök bejelentette, hogy a tartaléktőkére gyűjtött 40,000 koronáért értékpapirokat vásárolt s az értékpapirokat a Magyar Általános Hitelbankban helyezte letétbe, mely intézet díjtalanul kezeli a pénztár vagyonát. Bejelentették végül, hogy a betegpénztár igazgatósága megállapodásra jutott a Herzel tanár szanatóriumával, az istván-uti szanatóriummal, *Schwarzer dr.* ideggyógyintézetével, a városmajor-szanatóriummal, a poliklinikával, *dr. Glück* hidegvizgyógyintézetével és *dr. Grünwald* szanatóriumával. *Singer Zsigmond* főszerkesztő indítványára az igazgatóság egyhangulag köszönetet szavazott a szanatóriumok vezetőinek és tulajdonosainak, akik méltányossággal és nobilitással lehetővé tették, hogy a betegpénztár igazgatósága velük megállapodásra jusson és egyhangulag elhatározta, hogy ezt az előzékenységet az újságírók rendelkezésére állható eszközökkel viszonzni fogja.

— **Bányaomlás.** A Magyar Általános Köszvénya r.-t. tokodi bányaműveinek I. számú eresztékébe szombaton reggel három bányamunkás ereszkedett le, hogy ott mintegy ötvenméteres mélységben az egyik folyosót gerendákkal ékeljék ki. A folyosó talaját mély bányariz borította és a kiképzés azért volt szükség, hogy az onladdékos szénfalazatok megszilárdítsanak és így a közlekedés ott életveszélyes ne járjon. Nyolcz óra tájban a bányászok erős légnomást éreztek, mire a munkások néhány percze abbahagyták a munkát. Ekkor a munkások feje felett kikélt egyik gerenda lezuhant és a három munkást elütötte. A munkások közül ketten, *Sehunta Mátyás* és *Tillesch István* a vízbe zuhantak és a meglázult szénfalak törmelékébe teljesen elborította őket. A harmadik munkás, *Tillesch József* sérteletlen maradt és azonnal felvonatta magát a tárnából és segítséget lozott. Az igazgatóság nyomban intézkedett a mentési munkálatok iránt s így *Sehuntát* még élve sikerült kiásni a törmelék alól, *Tillesch István* azonban, ki a vízbe esett, megfuladt. Az esztergomi főszolgabíró azonnal helyszíni vizsgálatot tartott és megállapította, hogy a szerencsétlenség körül senkit sem terhel mulasztás.

— **Munkásgimnázium.** Az V. kerületben alakulóban van egy munkásgimnázium-nagybizottság, amelynek a feladata lesz a munkásgimnázium tervezése. munkásgimnáziumot *Hauvai Sándor* előjáró támogatásával akarják megvalósítani és annak igazgatására *Kosáry István* VI. kerületi főgimnáziumi tanárt kérték fel.

— **Tizenkét nappal az esküvő után.** Békésgyula egész uritársaságát most véres esemény foglalkoztatja, mely egy előkelő családban fordult elő, gyászba borítván az egész családot. *Bacsó Gyula* főgimnáziumi tanár felesége ma agyaulótte magát. Az eset annál nagyobb fölűnést keltett, mert ezelőtt tizenkét nappal volt *Bacsók* esküvője. Az öngyilkos asszony egy barátjánéhoz intézett levelében azt írta, hogy családi körülmények miatt válik meg az élettől. Hogy milyen természetűek voltak ezek a családi körülmények, egyelőre nem jutott nyilvánosságra.

— **Gyilkos vadászok.** Szekesán János vadórt Temesmegyében a dragsinai erdőben vadászók meggyilkolták. A tettesek elmenekültek.

— **Bécsi bankár elfogatása.** Bécsből jelentik: Eppen egy éve, hogy *Reichert Frigyes* egykori nagybíró és keresett bankár, az arisztokraták, sőt egyes főherczegek kedvelt bankára és uzsorása temérdek váltóhamisítás elkövetése után megszökött. Úgye már egészen feledésbe ment volna, ha január 6-án egy bécsi bankár följelentést nem tesz ellene újabb váltóhamisítás miatt. *Reichert* nála egy 75.000 koronáról szóló váltót számított le, amelyen elfogadóként egy osztrák gróf szerepelt. Első ízben annak rendje és módja szerint *Reichert* prolongálta a váltót, de közvetlenül azután megszökött s néhány hónap multán ez a bankár rájött, hogy a gróf aláírását *Reichert* hamisította. A rendőrség a bejelentés következtében megtette a szükséges lépéseket. *Reichert* hosszabb ideig tartózkodott Granadában s így a bécsi rendőrség táviratilag fölkererte a malagai osztrákmagyar konzult, hogy tartóztassa le a váltóhamisítót. De *Reichert* közben Madridba s onnan Franciaország felé utazott. A konzulátus kérésére a határmenti rendőrségek is köröztek a csaló bankárt s ma jött a távirat Párisból, hogy a spanyol-francia határon Irou vasutállomáson sikerült letartóztatni a váltóhamisító bankárt, amint éppen a párisi vonatra akart felszállni. *Reichert* nemsokára az osztrák hatóságok kezében lesz.

— **Meg akarták gyilkolni Mánuel.** A lisszaboni rendőrségnek sikerül egy összeesküvésnek nyomára jutni, melynek az volt a célja, hogy *Mánuel* portugál királyt apjának sorsára juttassa. Sok helyen házkutatást tartottak és negyven embert letartóztattak. Az összeesküvésbizott régi anarhisták is vannak, akik már *Károly* király élete ellen is törtek. Mult éjjel rendőrök gyanus emberekre löttek.

— **A perzsa despota exiliuma.** *Mohamed Ali*, a perzsák detronizált despotája egészen jól érzi magát száműzetésében. Odesszában érdeklődést tanusít az európai művelődés iránt. A „Daily Mail” közlése szerint rendszeres tanulmányokat végez és meglehetősen tehetséget mutat. Elsőben is a városban levő ipari vállalatokat igyekezett megismerni és kivált az egyik előkelő napilap nyomdájának üzemet kísérte figyelemmel. Azonkívül jár színházakba, mulatóhelyekre, löversenyekre, gözbarkkáján sétakra indul a kikötőben és néha léghajókirándulásokra is vállalkozik. Palotája a Gorgol-utczában van. Götstülű, kőtemeletes épület ez negyven szobával. A berendezés félig perzsa, félig európai. A költségeket teljesen fedezi *Miklós* császár, aki vendégének minden kívánságát teljesíti, kivéve a kihallgatást. A sah igen korán kel, há enyhe az idő, palotájának erkélyén fogyasztja el reggelijét, azután sétálni megy a kertbe két fiával, a hétesztendős *Mohamed Mehdi Mirzával* és az öt éves *Mohamed Hassan Mirzával*. Dél előtt kilencz órától tízenegy óráig levelezéseit végzi, majd egy középiskolai tanár leckét ad neki az orosz irodalomból, mire asztalhoz ül és részben perzsa, részben európai ételeket eszik. A szakácsa perzsa ember. Étkezés után sétalovaglás következik, gyakran jóbarátjának, a rendőrfőnöknek társaságában. Este felé megtekint egy gyárat vagy valami más európai berendezkedést. Az odesszaiak már annyira megszokták, hogy többé nem találják rajta semmi feltűnőt. Háremhölgyei is sokszor megjelennek az utcákon; persze elfátyolozzák az arcukat a kíváncsi pillantások elől. Egy nő, aki láthatta a sah háremhölgyeit fürdeni, azt mondja róluk, hogy valamennyien szép természetűek és csinos arcuak. A sah este félhat óra tájban ebédel az asszonyaival és a fiaival. Az estői vendéglátásokkal, színházbajárással vagy házi hangversenyekkel telnek el.

— **Megörült színházi előadás közben.** Nem csekély izgalmat keltett a prágai új német színházban az, hogy előadás közben *Nesza-nek* nevű pénzügyi titkár hirtelen megtébolyodott. Fölugrott a helyéről és kezével élénken hadonázva, a szinpad felé szaladt. A közönség, amely az első perczen azt hitte, hogy tűzveszedelem fenyegeti, megrémült s lármázni kezdett. Több nő az ijedségtől elájult. Az örültet hamar lefogták s ekkor a közönség is megnyugodott. A pénzügyi titkárt a tébolydúba vitték.

— Magyar gólyák útja. A Magyar Ornithológiai Központ az utóbbi időben a madárvonulások megfigyelése terén olyan sikereket ért el, melyek az egész világ tudományos köreiből nagy feltűnést keltettek. Sikertült egész pontosan megállapítani a magyar gólyák téli tartózkodási helyét és az utvonulat, melyen téli lakóhelyüket elérik. Megállapították, hogy a magyar gólyák, mikor ősszel elhagyják az országot, Románián, Törökországon, Kisázsian és Egyiptomon át, mindig a szárazföld fölött röpülve, téli tartózkodásra Natalban, a burok földjén telepsznek meg. A rendkívüli sikert az először nálunk alkalmazott madármegjelölésekkel érte el az Ornithológiai Központ.

Ismeretes, hogy még a múlt év őszén az ország különböző vidékein több gólyát felirásos gyűrűkkel jelölt meg az Ornithológiai Központ, ezt a munkát az idén folytatták. Az ilyen módon megjelölt gólyákat külföldön több helyen elfogták. Mc. Kenzie Péter Seaforthban, Natalban elfogott egy gólyát, melynek gyűrűjén a következő felirat volt látható: Ornith. Központ, Budapest, Hungaria 209. Mc. Kenzie értesítette az esetről a *Times*-t, mely „Magyar gólya Natalban” címmel hosszabb cikkben emlékezett meg róla. Ez a hír felkeltette az érdeklődők figyelmét és azóta egyre másra érkeztek be jelentések a Magyar Ornithológiai Központhoz, külföldön elfogott magyar gólyákról. Egy Egriben, Szatmármegyében, a 293. számú gyűrűvel megjelölt gólyát Jeruzsálemben négy társával együtt, mikor egy 2000 darabnál többet számláló csapatnál a város határában lévő Mamilla-tónál leereszkedtek. A 358. számú gólyát Aksheren, Kisázsianban fogta el Settrag Papanian, aki török nyelven írott levélben értesítette erről a Magyar Ornithológiai Központot. A magyar példa nyomán külföldön is végeztek megjelölési kísérleteket. Németországban is több helyen megjelölték a gólyákat és ezek segítségével sikerült megállapítani, hogy a magyar és a német gólyáknak közös téli szállásuk van Natalban, Délafrikában, amit bizonyít az a körülmény, hogy az idén megjelölt gólyák közül többeket ugyanott fogtak el. A megfigyelések eredményéről a Magyar Ornithológiai Központ térképet készített, melyet az idén rendezendő bécsi vadászati kiállításra fognak bemutatni. Májusban pedig a Brüsszelben tartandó nemzetközi ornithológiai kongresszuson Herman Ottó a Magyar Ornithológiai Központ igazgatója és Schenk Jakab asszisztens terjedelmesebb munkákban fognak beszámolni megfigyeléseik eredményéről.

— Elcsapott tisztviselő. Fiume város fejelemi bírósága Pausi katonai ügyosztályi előadót több rendbeli szabálytalanságok miatt állásától megfosztotta és nyugdíjigényének elvesztésére ítélte. Pausi harmincz évig volt városi tisztviselő.

— Férjgyilkos asszony. Molnár István nyíradonyi gazda feleségével ittás állapotban összeveszett és ütlegelte. Molnárné önvédelemből konyhakést ragadott és férjét szívenszúrta, aki azonnal meghalt. Ma volt az ügyben a törvényszéki tárgyalás és a nyíregyházi törvényszék Molnárnét erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértésért 10 havi börtönrre ítélte. A vizsálati fogságot beszámították. Az ügyész és védő fölébezt.

— Orosz kém. A lembergii vasútállomáson megfogták egy orosz kémot, aki Milchedzki Aurélnak mondja magát. Megmóztásakor irásokat találtak nála, amelyek a przemysli katonai kerület helyőrségeinek állomásairól, a csapatok létszámáról, az egyes fegyvernemek elhelyezéséről, a csapatok löszerkészletéről szólnak. Elkoboztak tőle rajzokat is a przemysli erődítések tervével és egy jelentést, amelyben arról volt szó, hogy milyen hangulat várható az osztrák-magyar-serb háború esetén a Przemysl környékén lévő helyőrségekben. Milchedzkit akkor fogták el, amikor éppen Przemyslbe akart utazni.

— Leöntötte forró levessel. Zomborhoz közeli Tompa-pusztán Vincze Anna négyéves kisleányt ebéd közben az anyja leöntötte forró levessel s a kisleány egy óra múlva a súlyos égési sebekbe belehalt. Az anya ellen a vizsálatot megindították.

— Magyar kereskedő kiténtetése. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király az igazságügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére Kunz József budapesti kereskedőnek, a kereskedelmi és váltótörvényszék ülnökének a kereskedelmi tanácsosi címet adományozta.

— Gyermekek kezében revolver. A Német-utca 42. szám alatt lévő polgári iskola egyik másodosztályú tanulójának szomorú esete újabb tanúsága annak, hogy nálunk gyermekek, fegyverkereskedők és sokszor maguk a szülők is milyen vakmerő gondatlansággal és nemtörődomséggel bánnak fegyverrel, vagy rábizzák azt olyanokra, akiknek sem kellő érettségük, sem megfontoltságuk nincsen ahhoz, hogy vele magukban, vagy társaikban kárt ne tegyenek. Nincs nap, hogy újabb és újabb híreket ne olvassunk az újságokban véletlenül, vagy gondatlanságból elsült fegyverekről, éretlen tréfákról, fegyverben felejtett töltényekről s a „most lelőlek” szomorú következményeiről. Tegnapelőtt a vidéken vadászfegyverrel lőttek agyon egy fiatalembert, tegnap a bíróságot foglalkoztatta egy levélhordó esete, aki Browningja kezelését korezmában akarta megtanulni, ma egy fiatal diák, *Glass István* tizenégy éves tanuló a Német-utca 42. szám alatt lévő polgári iskola II. osztályában az óra előtt játszott a forgópisztolyával. A fegyver elsült s a golyó a szerencsétlen diák fejébe furdott. Az osztályban oly nagy volt a konsternáció, hogy az első pillanatokban sem a rendőrséget, sem a mentőket nem értesítették. Később aztán a mentők a szerencsétlen diákot átszállították a Szent István-kórházba, ahol kimenták sebtét, amely életveszélyes. A rendőrséget azonban még mindig nem értesítették s ezért a főkapitányság csak a kórház utján tudta meg az esetet. A sebesült szülei Kispesten a Sárközi Pál-utczában laknak s bevallásuk szerint nem tudják, hogy fiuk honnan szerezte a revolvert.

— A kolera réme. Berlinben kolera-eset fordult elő, mely nem csekély rémületet keltett. A beteg, akinek neve *Rosenthal Imre*, huszonegy éves, artista, reggel érkezett Pétervárról Berlinbe. Délben az utcám hirtelen rosszul lett és összeesett. A Wirchow-kórházban, a hová beszállították, az ázsiai koleraát állapították meg rajta. A beteget rögtön elkülönítették s megtették minden óvintézkedést.

— A bécsi postatolvaj. Köztudomásu, hogy Newyorkban letartóztatták *Friedmann Róbert*-et, akit alaposan gyanúsították, hogy ő rabolta ki 1909. júliusában a bécsi Minorák-terén lévő postahivatalt, amikor 119.000 koronát vitt el. Az osztrák hatóságok megindították a kiadatási eljárást és már-már úgy volt, hogy a postarablót egy angol hajóval Londonba küldik s ott vette volna át a bécsi rendőség, de *Friedmann* a kiadatás ellen felebbezt a főtörvényszékhez. Tegnap éjjel kábel-távirat jött Newyorkból Bécsbe, hogy a főtörvényszék egyelőre elhalasztotta a kiadatást s várni kell az eljárással.

— Iskolaavatás. A turkevei állami polgári fiú- és leányiskola díszes új épületét ma avatták fel a közönség nagy érdeklődése mellett. Az ünnepélyt az intézet tornacsarnokában az ifjuság énekzara a himnusszal nyitotta meg. A felekezetek lelkészei külön-külön megáldották az új hajlékot.

— A párisi villamosmunkások sztrájkmozgalma. Párisból jelentik: A villamosági munkások szindikátusának tegnaptartott gyűlésén *Pataud* főtitkár előterjesztette beszámolóját, amelyet elfogadtak. *Pataud* közölte, hogy *hatvan műszaki katonától levelet kapott*, amelyben kötelezik magukat az aláírók, hogy a villamosmunkások sztrájkja esetén *semmiféle szolgálatot nem teljesítenek*. A gyűlés határozati javaslatot fogadott el, amely kijelenti, hogy *Pataud* letartóztatása a villamosüzem legsúlyosabb megzavarását vonná maga után.

— Merénylet egy orvos ellen. Alexander bécsi fülörvostanárra Soukup szabósegéd a tanár lakóházának folyosóján revolverlövést tett, de nem találta el. A merénylet, akit letartóztattak, kijelentette, hogy egy rajta végzett operációval nem volt megelégedve, beperelte a tanárt, de minden fórum elutasította.

— A korcsolyaversenyek elhalasztása. A kedvezőtlen időjárás folytán, amely eddig a korcsolyaversenyekre való készülődést lehetetlenné tette, a Budapesti Korcsolyázó Egylet választmányja szükségét látta annak, hogy e hó 16-ára kiirt magyar gyorskorcsolyázó bajnoki versenyt és az ugyanakkorára kiirt országos mű- és gyorskorcsolyázó-versenyek megtartását 1910 január hó 22-ére elhalaszta. A nevezési zárlat a versenyszabályok rendelkezései értelmében 1910. évi január hó 21-ének délután nyolcz órája.

— Meghalt, mert rossz bizonyítványt kapott. Egy szerencsétlen gyermek, akinek az élet harczáról még halvány sejtelmé sincs, alig mult tizenkét éves, öngyilkosságot követett el Bécsben, mert rossz bizonyítványt kapott. A fiu szívbajos volt s nagyon nehezen tanult. Az iskolai bizonyítványát néhány hét óta magánál hordta s nem merte apjának megmutatni. Mikor aztán a tanító sürgette a bizonyítvány elhozását, a fiu ráhamisította apja nevét s úgy adta vissza a tanítónak. Utólag nagyon megrémült és hogy tettének következményeitől megszabaduljon, halálra szánta magát. Az ajtófélfára kötötte fel magát. Mire ráakadtak, már halott volt. A boldogtalan gyermek nevét a bécsi jelentés elhallgatja.

— Egysines vasút. Newyorkban tegnap este próbálták ki szakértő-bizottság előtt a Scharl-féle egy sines járó közúti vasúti kocsikat. A próba kitünően sikerült.

— Katonák garázdálkodása. Az éjszaka *Bedő Dénes* és *Szabó József* egészségügyi katonák és *Stormann József* napszámos betértek a *Vig-utca* 3. szám alatti vendéglőbe s az ott mulató vendégekbe kötöttek. A katonák oldalfegyverüket rártották ki, a megtámadott vendégek pedig kést ragadtak és valóságos harc támadt, amiben *Bedő Dénes* a hátán s egy vendég, *Sárdi György*, a vállán sebesült meg. *Bedőt* a 16. helyőrségi kórházba vitték.

— Meggyilkolta kedvesét. Berlinben ma kezdődött meg az esküdtzék előtt *Juhnemann János* fodrász bünpörének végtárgyalása, aki meggyilkolta és kirabolta kedvesét, a huszonekét éves *Rakoski Alice* elárulót. A tárgyalás három napig fog tartani.

— Megszökött kereskedő. Eszékéről jelentik: *Fock Nándor* alsóvárosi fűszerkereskedő 300.000 koronát felülmuló adósságok hátrahagyásával megszökött. Hitelezői között leginkább bécsi, budapesti és triestii kereskedőcégek szerepelnek. E hó 6-án atya társaságában *Vukovárra* utazott, hogy menyasszonyát meglátogassa s akivel ma tartotta volna esküvőjét. Atya és fiu még aznap visszatértek, de Eszékre csak *Fock Ferencz*, az atya érkezett meg, míg fia *Dálja* állomáson elhagyta a vonatot és azóta nyomaveszett. Apja csak Eszéken vette észre, hogy fia nincs vele s azonnal táviratilag kérdezősködött *Vukovárról*, nem tért-e vissza fia menyasszonyához. Innen azonban tagadó válasz érkezett. A *Drau* szerkesztőségéhez intézett leveleiben az eltűnt kereskedő azt mondja, hogy atyjával való differenciái bírták a szökésre.

— Házasság. Nagykosztolányi és mihálfi *Mihálffy Ödön* e hó 10-én kélt egybe korongi *Koronghy Ernával*.

— Nászajándékok. Jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár Kálmán* műtörás ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-tér 29. I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Késelő napszámosok. *Kiss József* és *Varga Bálint* 19 éves napszámosok a tarozali állomáson munkaközben összeveszték és késekkel összeszúrták egymást. *Kiss* a nyíregyházi kórházban meghalt.

Salgótarjáni,
petrozsényi és porosz szenet és
légszeszgyári pirszenet szoba-
fűtési célokra, pirszényári pirszenet központi fűtésre szállít:

SALAMON JAKAB és Társai

Budapest, V., Erzsébet-tér 5.

TELEFON: 73-96, 73-97, 73-98.

— **Helyet keresnek a párbajra.** A „Dacia” hajóval tegnap Constanza-ba érkezett Gustav Haki török herceg Kairóból két segédjével és még egy társasággal. Kiderült, hogy a török herceg odajött párbajozni ellenfelével. Sefket béggel, akivel Konstantinápolyban összeveszett. A constanzai török konzul értesítette a bukaresti török követséget, amely azután táviratban kérte meg a romániai hatóságokat a párbaj megakadályozására. A rendőrfőnök megjelent a hercegnél és közölte vele, hogy közegei a párbajt meg fogják akadályozni s így a társaság egy más hajóval elutazott Constanza-ból.

— **Vidéki mentőközpontok.** A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület már éveket ezelőtt felvette az eszmét, hogy több nagyobb vidéki városban önálló központot létesít. Eddig azonban nem volt abban a vagyoni helyzetben, hogy ezeket a terveket megvalósíthatta volna, s csak arra kellett szorítkoznia, hogy nagyobb szerencsétlenségek alkalmával — győri tűzkatasztrófa, szolnoki malomégés — a maga örségei közül küldött ki néhányat. Most, az utóbbi évek eredményes gyűjtései és nagyobb adományok olyan kedvező helyzetbe juttatták az egyesületet, hogy egészen komolyan hozzáfoghat ezeknek a terveknek kiépítéséhez. Az egyesület agilis igazgató-főorvosa, Kovács Aladár dr. kir. tanácsos már a közel jövőben érintkezésbe fog lépni az illetékes körökkel, hogy velük a vidéki mentőközpontok kérdését megvitassa.

— **Családi dráma.** Rácz Lajost, a szalontai gőzmalom főgépészét felesége megcsalta Cseh Gyula főmolnárral. Rácz erre a hűtlen asszonyt elkergette és kényszeríteni akarta Cseh Gyulát, hogy a válóper után az asszonyt vegye feleségül. Cseh e helyett pénzt ígért Rácznak, mire Rácz dühében a főmolnárt agyonlőtte, azután önként jelentkezett a hatóságnál.

— **Elveszett index.** Krausz Jenő orvosnövendék, ambuláns-orvos a Budapesti Önkéntes Mentőegyesületnél a szabadka—budapesti vonalon elvesztette indexét. A megtalálót kéri, szíveskedjék az indexet beküldeni a mentőkhöz.

— **Kabátoltvaj orvosnövendék.** Egy rossz utra tévedt intelligens fiatalembert tartóztatott le ma éjjel a rendőség, akit kabátlopáson értek a Király-kávéházban. A fiatal ember neve Lukács Lusztiq Arthur 25 éves második orvosnövendék. Vidékről került a fővárosba, ahol a rosszcasábitó alkalmaknak képtelen volt ellentállani. Apja jómódú gabonakereskedő Jászberényben, aki fiat rendszeres támogatással küldte föl a fővárosba az egyetem elvégzésére. Lukács Lusztiq Arthur azonban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A főváros ragyogó éjszakai élete könnyelmű mulatozásokra csábította. Az egyetem felai rikkán látták, annál gyakoribb vendége volt az éjszakai kávéházaknak és a fényes mulatóhelyeknek. Ez az élet sok pénzbe került, mely nem futotta a kimért havi gázsiból. Lukács Lusztiq Arthur adósságokat csinált. Tartozásait egynehányszor kifizette az édesapja, aki azonban végtére is megunt a folytonos áldozatot s beszüntette a fiu segélyezését. Itt kezdődött a fiu züllése. A megszokott dözsölő költségek életmódjáról nem tudott lemondani, s hogy pénzt teremtsen elő, tiltott módokhoz nyúlt. Ma este Kern Ferencz és Rein István detektíveknek a Király-kávéházban föltűnt, hogy egy czingár, didergő fiatal ember kabát nélkül érkezett a kávéházba s rövid idő múlva borkabátban távozott. A detektívek utánna siettek s igazolásra szólították föl, amire a kétségbeesett fiatalember töredelmesen megvallotta bűnét, bevallván egyúttal azt is, hogy tizenkét esetben követett el hasonló bűnt s a klinikáról, egyetemről, kávéházakból már több ízben tulajdonított el kabátokat. A kabátoltvaj orvosnövendéket letartóztatták.

— **Értékes lelet.** Németkereszties községben szőlőforgatás közben értékes bronzkori leltre bukkantak. Nagy bronzvödörben, melynek művészi kivitele feltűnést keltett, két óriási csónakfibulát igen szép geometriai díszítésekkel találtak, melynek hajójában aprószemű bronzlánczot, egy bronzfejszét, hét nyakkarikát, nyolcz karpereczet esigavonalu díszítéssel és egy egész ruhára való bronzdíszet csengőkkel és pontokból álló körrajzokkal, állati díszítéssel találtak. Az értékes leletet, melyről Nögrády Gilbert tanár megállapította, hogy a bronzkorszaknak egyik legszebb maradványa, a szombathelyi kulturumzeum számára megvásárolták.

— **Végzetes tévedés.** Braun Miksa aradi ruha-kereskedő fizetésképtelenné lett és felutazott Bécsbe, hogy ott egyik nitelzőjével ki-egyezzék. Hitelezője a rendőrségnél feljelentette Braunt, hogy szokásában van, mire letartóztatták. A bécsi rendőség az aradi törvényszékhez fordult azzal a kérdéssel, hogy Braun körorzik-e. Az aradi törvényszék megnyugtató táviratára Braunt a bécsi rendőség szabadon bocsátotta.

— **Tanfolyam hibásbeszédük részére.** A beszédhibák javítására szolgáló állami tanfolyam vezetősége január hó 17-től kezdve gyógytanfolyamot nyit hibásbeszédük részére. A tanfolyamon résztvevőknek nem kell abban hagyniok megkezdett rendszer tanulmányukat, amennyiben a tanfolyam délután négy óra után tartatik. Felvételi: január hó 13-án, 14-én és 15-én 12 órától 1 óráig VIII. ker., Mosonyi-utca 8. sz. alatt. Tandíj egyszermindenkorra 60 korona. Szegény szülők gyermekei azonban tandíjmentesen vétetnek fel a tanfolyamra.

— **Eletunt honvéd.** A Körmenen állomásozó honvédszázalaj Ind Fülöp nevű közhonvédje szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. Az öngyilkos honvéd már a negyedik évét szolgálta, mert több ízben megszökött és büntetésből mindig késett a szabadságolásra. Az újvi ünnepek alkalmából engedély nélkül takarodó után elmaradt és mivel ezért ismét büntetést várhatott, végleg elhatározta az öngyilkosságot. E hó 4-én reggel délelőzetre készült százada, ő is elővette fegyverét, mintha tisztogatni akarná. Eközben golyót eresztett a fegyverbe és fűtőrészeve tette álla alá, miközben elcsúszta a fegyvert és holtan esett össze. A golyó gégején áthatolva, keresztülfurta a koponyáját és feje tetejéjé jött ki, sőt az ablakot is átütötte és az udvarra esett.

— **Szengáz mérgezés.** Német Béla és Pikelka József kertészegedek ma délután erősen befűtöttek az izraelita temető virágházában és lefelcsúdtak aludni. Később alólant találták őket. Értesítették a mentőket, akik mindkettőt a Rókus-kórházba vitték. Rosszullétüket a túlfűtött kályhából kiáradó szengáz okozta.

— **Halálozás.** Siráky Árpád, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság miskolci főigazgatójának pénztárnoka ötvenéves korában elhunyt.

Öv. *Szirmay Józsefné*, szül. *Lis Sándorné* életének 74-ik évében meghalt Győrött.

Busaj Benke István író és lapszerkesztő tegnap életének 52-ik évében Budapesten elhunyt. Erdemes jelentésvolt a szépirodalomnak, igen sok tárgaja jelent meg a fővárosi lapokban, leginkább a magyar népeletről. A népszínházban nagy tetszés mellett egy szindarabját is előadták, amelynek címe: „Mindnyájunknak el kell menni.” Holnap délután három órakor temetik a Kerepesi temető halottasházából. Felesége tolesvaj Bónis Katalin, továbbá előkelő rokonság gyászolja, amelynek soráiban vannak a busaj Benke, a tolesvaj Bónis, a Korányi, a Dániel, a sátorkövi Sátor és a Fráter-családok.

Peszelhofer Józsefné, Anibózy Mária 25 éves korában Budapesten elhunyt.

Dr. Rüttinger Károly vásárhelyi kúriai hatóságai orvos 57 éves korában Vásárhelykúrián meghalt.

Somogy Sándorné, szül. battai Batta Anália Satorajuhelyen meghalt.

Vangyel Szilárd, nyug. főjegyző 75 éves korában Orosházán meghalt.

Földvári Rézsi, Kiss Árpád szintársulatának tehetősége tagja 29 éves korában Körmenen meghalt.

Tobajfy Béla, Kistelek község jegyzője életének 60-ik évében meghalt.

x Szép a bajusz Hajdusági pedróvel.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermekteremre, és vívásra.

x Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

SZOBAGŐZFÜRDŐ

hozasson tőlem azonnal

8 napi próbára

aki csuz, köszvény, ischias bántalmai ellen már mindent próbált eredménytelenül Kapható havi részletfizetésre Ismeretető könyv ingyen és bérmentve **Főratner Aladár, Budapest, VII/22. Alsóerdősor 30. szám.**

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Culp Julia.** A hangja szinte kergeti a deklamálás felé és az éneklése mégis intímusságokat közvetít. Az organuma csupa nyers erő, pathos, valósággal él benne a színpad póza: és a művészete mégis dalok szubtilitásainak, finomságainak interpretálása. *Culp Julia* olyan dalénekesnő, akinél a matéria a színpad akcentuáló stílusába illik, de a forma a legnemesebb, legtisztább daléneklés. Innen van, hogy éneklése örökös küzde az anyagnak és a kifejezésnek. Valami különös tömörség van *Culp Julia* hangjában, amely megrontja a hajlékonyságát, alkalmatlanná teszi a kisebb, színező árnyalatok kifejezésére és megfosztja a melegségtől. Hatalmas művészettel esiszolja, formálja, hajlítja, melegíti a hangját *Culp*, — szinte odasimítja a nyersséget a dalhoz. És ez a rendkívüli művészet, ez az örökké éber technika, amely folytonosan dolgozik, küzd a matéria ellen, legtöbbször fényesen, diadalmasodva kerül ki a tusából és viszi magával a hallgatót azokba a messze régiókba, ahol még kristályos tisztaságu daléneklés van. Előadásában az énekrész föléje emelkedik a szövegnek, amelyet *Culp* csak muzsikát, ritmust pótló koloneznak néz: nála a „minden” az éneket jelenti, ezzel hoz ki hatást, bangulatot, erőt. És ha az éneklésnél sokszor Svacerdströmro gondolunk, aki átélésteljesebben, drámaibb módon, szót-zenét jobban összeolvastán adta nekünk Loowet, Schumann, — az éneklésében jelentkező abszolút fen-sőséges művészet pótolja a drámaiság szenzációját. Leghatalmasabb akkor, amikor erőt akar a hangjába önteni: ilyenkor frissen, méltósággal hömpölyög ez a nagyszerű mezzovoce és kürtöket érzékít meg a zengése. A szenvedélyek forróságát persze nem perzselte meg a lelkiünkkel, Csajkovszky viharos vágya artisztikumá fagy a dalolásában, Schumann erotikuma kívül az ajkán. De nagy volt ma Schubertnél és még nagyobb Griegnél, akinek egyik dalát („Wowowille”) tökéletesen énekelte. Tapsok zápora hullott elébe ezért a költészetért. (d.)

(*) **Az Operaházban** holnap „Tosca” kerül színre. A czimszerepet Szamosi Elza énekl, Csavarrandossi — Lunardi, Scarpia — Takács, a pástortíru — Váradi Margit, Angelotti — Kornai, a sekrestyés — Hegedüs, Spoletta — Kertész, Sciarone — Kárpát, börtönör — Ney B. Vezényel Szikla Adolf karmester, rendező Alszeghy Kálmán főrendező. (Évi bérlet 9. sz.) — Csütörtökön a „Téli regő”-t adják, melyben Vasquezné, Sándor Berts, Fayer, Válint, Anthes, Takács, Arányi, Szemere, Hegedüs, Venczell játszzsák a főszerepeket. (Évi bérlet 10. sz.)

(*) **Királyszínház.** „Az elvált asszony” ma esti előadásán *Kormos Lona*, a miskolci színház tagja vendégszerepelt Gonda szerepében. A művésznőről mindenek előtt konstatáljuk, hogy nagyon szép és ruhái is pompásak. Játéka azonban magán viseli a vidékiesség minden modorosságát. Mozdulatai mesterkéltek, hangjában nincs melegség és énektudás tekintetében a kezdet kezdetén áll. Ezek után természetesen, hogy *Pálmái Ilka* és *Medgyaszay Vilma* művészi alakítását nem tudta megközelíteni sem. A közönség ennek dacára elég melegen fogadta és a többi szereplővel együtt többször a lámpák elé hívta.

(*) **Lehár Ferencz Budapesten.** Lehár Ferencz, a legtermékenyebb élő operette-komponista, akinek ebben a szezonban három új művét mutatták be Bécs három színpadán fényes sikerrel, holnap érkezik Budapestre. *Lehár* ugyanis ozenul személyesen fogja a Király-színházban pénteken színrekerülő új operetteje, a „Luxemburg grófi”-t próbát vezetni, s a bemutató előadásán ő fogja a zenekart vezetni.

(*) **Mikszáth Kálmán jubileuma.** Az elismerés, amelyben a művelt magyarság a nagy író negyvenéves jubileuma alkalmából részesíti, nemcsak külső ünnepekben nyilvánozik meg, hanem olyan momentumokban is, amelyek értékes, kulturális szempontból jelentős bizonyosságát szolgáltatják annak, hogy mily mély gyökeret vert ez a nagy író a szívekben és az elmékben. Ez a bizonyosság az ország-szerető nagy érdeklődés, amelyet hatóságok, testületek és magánosok egyaránt tanúsít-

nak az ünnepelt író műveinek jubiláris kiadása iránt, amelyből tudvaleg a jubiláris nemzeti ajándék fog jutni az ünnepeltnek. A nemzeti irodalom barátai, a nagy író tisztelői, kicsinyek és nagyok, gazdagok és szegények, találkoznak abban a hosszú névsorban, amely azokat jelzi, akik a jubiláris kiadás megrendelésével járulnak hozzá a nemzeti ajándékhoz. Még sok iv van könn az ivartóknál, akiket a bizottság ezután kér fel a gyűjtött aláírások beküldésére. Legutóbb a következők rendelték meg a jubiláris díszkiadást:

Gróf Andrássy Gyula Budapest, Balázs György Budapest, báró Madarassy-Beck Gyula Budapest, dr. Besenyey Béla Kassa, báró Burián István Wien, özvegy Csiky Kálmáné, szül. Gönczy Etelka Budapest, dr. Darvai Filöp Budapest, gróf Dessewffy Aurél Budapest, Edvi-Illes Károly Budapest, gróf Fesztetich Taszilo Keszthely, Földes Béláné Budapest, gróf Hadik János Budapest, dr. Hegedüs Lőránd Budapest, Heinrich Ferenc Budapest, Hönig János Budapest, Ilies József Budapest, dr. Imrédy Béla Budapest, özvegy Kálday Beniné Négrádbercel, gróf Károlyi Lászlóné Főth, Kende Péter Budaháza, Kornfeld Emil Budapest, Lonkay Ármán Feketeputzta, Meczer Gyula Satoraljaújhely, Meskó Elek Nyiregyháza, Molecz Béla Szentes, gróf Nákó Sándor Nagyszentmiklós, gróf Pálffy Béla Kis-magyar, Poór Jakab Budapest, Réthy Béla Békéscsaba, dr. Rott Jakab Budapest, özvegy Rudnay Józsefné, szül. Veres Szilárd Váczhartán, Széll Kálmán Nagyszalontán, dr. Szivák Imre Budapest, Thonet testvérek Budapest, Tóth János államtitkár Budapest, Vajda Odön Zirc, dr. Vámosy Károly Budapest, Váry Ferenc Ujléta, Weiner Miksa Szeged, gróf Wenckheim Frigyes Budapest, gróf Wenckheim Krisztina Budapest, Zelovich Kornél Budapest, Zsolnay Miklós Pécs, Gömör-Kishontvármegye, Balmazújváros község, Izbiste község (Temesvármegye), Németszentpéter község, Perkoszova község, Temesbútyin község, az V. ker. állami főreáliskola tanári könyvtára Budapest, ugyanak ifjúsági könyvtára Budapest, Állami főreáliskola Győr, Községi polgári leányiskola Nagykőrös, Országos népképző-egyesület Budapest, Bécsi magyar egyesület Wien, Ferenzvárosi polgári kör Budapest, Egri kaszinó Eger, Polgári olvasó kör Erdősokonya, Olvasóegylet Győr, Nemzeti kaszinó Kolozsvár, Pápai kaszinó Pápa, Arad-Csánádi gazdasági takarékpénztár Arad, Gácsjárás takarékpénztár Gács, Takarékpénztár Nagyvárad, Trieszti általános biztosító társaság Budapest.

(*) Az operaházi sztrájk. Az Operában ma délelőttre kitűzték ifjú *Ábrányi* Emil Paulo és *Franceska* című operájából a férfikar próbáját. A kórus tagjai megmaradtak régi elhatározásuk mellett s a próbán nem jelentek meg. A sztrájk főtartását azonnal közölték *Mészáros* Imre igazgatóval, aki egyéb folyóüggyel kapcsolatban bejelentette az esetet *Molnár* Viktor államtitkárnak. A férfikar tagjai a próba elmulasztásával megsértették a színházi fegyelmet s így valamennyien a színházi törvényszék elé kerülnek. A színházi törvények az első ilyen mulasztást pénzbírsággal sújtják, a következő mulasztás azonban a szerződés megszegésének minősíthető. *Mészáros* igazgató intézkedett, hogy a rendkívüli esetre való tekintettel a színházi törvényszéket azonnal összehívják.

(*) Jubiláló darabok. Miközben a Magyar Színház személyzete *Biró* Lajos nagy érdeklődést keltő drámaziklusának, a „Családi tüzhely”-nek szombati bemutatójára készül, esütörtökön és pénteken a színház műsorának két oszlopos darabja éri meg első jubileumát. Csütörtökön a „Jack, a senki”-t adják buszonötösözör; pénteken pedig *Földes* Imre drámájának, „A kuruzsló”-nak lesz a huszonötödik előadása.

(*) A Miénk kiállításának megnyitása. Nagy-számú közönség jelenlétében nyitotta meg ma délután négy órakor a Miénk kiállítását a Nemzeti Szalonban gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, a Nemzeti Szalon elnöke. A kiállítás holnaptól kezdve a nagyközönség számára is nyitva áll naponta reggel 9 órától délután fél 5 óráig és egy korona bejéppódij mellett tekinthető meg.

(*) Városligeti Színház. A szenzációs sikertű „Trenk báró” nagy vonzereje folytán az igazgató-ság e gyönyörű zenéjű operettet kettős kiosztásban készítette elő. Ezért szerződötték a Városligeti Színházzal *Földes* Dezső tenoristát, a pozsonyi és soproni színház volt tagját, ki már legközelebb „Trenk báró” czimszerepében mutatkozik be a fővárosi közönségnek.

(*) A Burgtheater új igazgatója. Most már bizonyosnak látszik, hogy báró *Berger*, a bécsi Burgtheater új igazgatója, működését csak márcziusban kezdi meg. *Schlenker* igazgatása alatt még két bemutató lesz a Burgtheaterben. Még pedig *Kadelburg* és *Prosser* „A sötét pont” című vígjátékáé és *Hirschfeld* György „A második élet” című színművéé.

(*) A „Sári bíró” Kolozsvárt. Mórész Zeigmond „Sári bíró” című kitűnő parasztdarabja szombaton került bemutatásra Kolozsvárt. A közönség Kolozsvárt is nagy tetszéssel fogadta az értékes darabot és sokszor kitapsolta úgy a jelen volt szerzőt, mint a kitűnő szereplőket is, névszárint *Laczkó* Arankát, *Berky* Lilit, *Szentgyörgyit*, *Dezsérit*, *Patakylt*, *Gálosit*, *Thász* Aladárt, *Nagy* Gyulát stb.

(*) Grafikai kiállítás. A Magyar Grafikusok Egyesülete a Művészklubban kiállítást rendezett, amelyet ma délután öt órakor nyitottak meg. A kiállításon *Olgyay*, *Röppel-Rónai*, *Körösfői-Kriesch*, *Nagy* Sándor, *Glatz*, *Wegner* Géza, *Lówy* Róbert és mások vettek részt. Részletesen legközelebb számolunk be a tárlatról.

(*) „Szombat.” Ez a címe a legújabb szép-irodalmi és társadalmi hetilapnak, amely *Ujvári* Péter ismert tollú író és kedvelt újságíró kollégánk szerkesztésében lát napvilágot. Az első s. m. érdekes, változatos tartalommal jelent meg s főképpen a zsidó vonatkozású irodalom, tudomány, művészet és kritika művelését öleli fel.

Nyilatkozat.

A legnagyobb sikereit minden színésznő Kerpel-kézfinomító és Kerpel-arczfinomító-nak köszönheti.

Peter Sári

1 kézfinoító 90 fillér.

1 arczfinomító 2 k 50 f.

KERPEL GYÓGYTÁR, BUDAPEST,
LIPÓT-KÖRUT 28.

FŐVÁROS.

(*) Az árvaszék új elnöke. Dr. Melly Béla, a főváros árvaszékének új elnöke, ma délelőtt tisztelt *Bárczy* István dr. polgármesternél és egyúttal felkereste *Sipőcz* László dr. udvari tanácsost, az árvaszék távozó elnökét is, hogy tőle a hivatal vezetésének átvétele tárgyában tájékozódjék. Az új elnök holnap veszi át az árvaszék vezetését.

(*) Jelölés. A pénteken, 11-én tartandó rendkívüli közgyűlésen a főváros törvényhatósági bizottsága tudvalegven be fogja tölteni a tanácsosi, az árvaszéki elnökhelyettesi és az árvaszéki ülnöki állásokat. Ezekre az állásokra nézve ma este az összes kerületben a bizottsági tagok értekezletén történtek a jelölések, amelyek alapján a 36-os bizottság holnap ülésein fogja a jelölést megajteni. Valamennyi kerület jelölte a hivatalban lévő hét tanácsost, továbbá az árvaszéki elnökhelyettesi állásra *Unger* Jenő árvaszéki ülnököt. A megüresedő állásokra a következőket jelölték az egyes kerületek: I. kerület: a tanácsosi állásokra: *Folkusházy* Lajost, *Antal* Gyulát és *Buzay* Károlyt; az árvaszéki ülnöki állásokra *Baló* Lászlót és *Ágoston* Gézát. A II. kerület: a tanácsosi állásokra: *Folkusházy* Lajost, *Antal* Gyulát és *Buzay* Károlyt; az árvaszéki ülnöki állásokra: *Baló* Lászlót és *Balla* Károlyt. A III. kerület: a tanácsosi állásokra: *Folkusházy* Lajost, *Déri* Ferenc dr.-t és *Antal* Gyulát; az árvaszéki ülnöki állásokra: *Baló* Lászlót és *Zoltán* Menyhért dr.-t. A IV. kerület: a tanácsosi állásokra: *Folkusházy* Lajost, *Antal* Gyulát és *Buzay* Károlyt; az árvaszéki ülnöki állásokra: *Ecséry* László dr.-t és *Zoltán* Menyhért dr.-t. Az V. kerület jelölte a tanácsosi állásokra: *Folkusházy* Lajost, és dr. *Déri* Ferencot, a harmadik állás tekintetében holnap délelőtt határoznak a bizottsági tagok; az ülnöki állásokra jelölték *Baló* Lászlót és *Balla* Károlyt. A VI. kerület jelölte a tanácsosi állásokra: *Folkusházy* Lajost, dr. *Déri* Ferencot, és *Antal* Gyulát; az árvaszéki ülnöki állásokra: *Baló* Lászlót és dr. *Zoltán* Menyhértet. A VII. kerület jelölte a tanácsosi állásokra: *Folkusházy* Lajost, dr. *Déri* Ferencot és dr. *Márkus* Jenőt; az árvaszéki ülnöki állásokra *Baló* Lászlót és dr. *Zoltán* Menyhértet. A VIII. kerület jelöltjei a tanácsosi állásokra: *Folkusházy* Lajos, dr. *Déri* Ferenc és *Antal* Gyula; az árvaszéki ülnöki állásokra: *Baló* László és dr. *Zoltán* Menyhért. A IX.—X. kerület jelöltjei a tanácsosi állásokra: *Folkusházy* Lajos, dr. *Buzáth* János és *Buzay* Károly; az árvaszéki ülnöki állásokra: *Balla* Károly és *Hámory* Zoltán. E szerint a kerületek többségét megkapták a tanácsosi állásokra *Folkusházy* Lajos, *Antal* Gyula és dr. *Déri* Ferenc, az árva-

széki ülnöki állásokra *Baló* László és *Zoltán* Menyhért dr.

(*) Haltenyésztés az Állatkertben. Az új Állatkertben, amelyre a főváros milliókat áldoz, a haltenyésztés és a halgazdaságot gyakorlati uton akarja bemutatni s erre a célra külön halászati épületet emel az átalakítandó nagy tó partján. Egyúttal az ügy fontosságára való tekintettel segítséget kért a földművelésügyi kormánytól, amely ma a köztlemre hosszabb leiratban felelt. Ebből adjuk az alábbiakat:

Teljes mértékben méltányolja a tanács által felvetett eszmét s annak előmozdítását kész a rendelkezésére álló eszközökhöz mérten esetleg támogatni. Minthogy az ilyen eszközök csakis akkor alkalmazhatók sikerrel, ha szakszerűség szempontjából is kifogástalanok, el nem hallgathatja annak megállapítását, hogy az adott helyzeti viszonyok között a haltenyésztés gyakorlatából egyedül a mesterséges költetést és esetleg a mesterségesen tenyésztett halak mikénti fejlődéséről tájékoztató csoportok bemutatását tartja megvalósíthatónak. Mindkettő olyan feladat, amelyik nem igényel külön épületet, hanem természetesen és legelőszöbben az édesvízi és tengerihalak bemutatására szánt akvárium-épületben volna megoldható. Ami végül a halászati szárszámoknak tervezett szemléltetését illeti, utal arra, hogy az inkább néprajzi vonatkozásában fontos, semmint a társadalmi ügykörébe tartozó haltenyésztési érdekek szempontjából s így szűkre szabott anyagi eszközei alig teszik lehetővé azt, hogy a jelzett célra emlendő épület költségeinek viseléséhez hozzájárulhasson. Támogatása módzatairól egyébként csak akkor nyilatkozhatik véglegesen, ha a város konkrét tervet terjeszt eléje.

(*) Automobil-loesológépek. A köztisztasági hivatal előterjesztést tett a tanácsnak négy darab automobil-sopró és loesológép beszerzése iránt. A köztisztasági bizottság már letárgyalta az ügyet és a tanács elvben színtem hozzájárult a gépek beszerzéséhez. Egyúttal felhívta a közlekedési ügyosztályt, hogy a szállításra vonatkozólag szólítsa fel ajánlattételre a köztisztasági hivatal közreműködésével a nevesebb hazai és külföldi cégeket.

EGYESÜLETEK.

(—) Felolvasás Moszkváról. A Magyar Turista-Egyesület budapesti osztálya ma este a Sándor-utcai volt képviselőház nagytermében felolvasó ülést tartott, amely alkalmából a tágas, nagy terem zsufolásig megtelt előkelő közönséggel. A felolvasó ülést *Benkő* Mihály, a Turista-Egyesület főtitkára nyitotta meg, aki üdvözölte a közönséget és felkérte *Szász* Béla mérnököt, hogy Moszkváról szóló felolvasását tartsa meg. Az előadó röviden ismertette Oroszországot, amelyet jellemzően „barbár-kulturországnak” nevezett. Ezután ismertette Moszkva városát, egy általános, mint történelmi, néprajzi és turisztikai szempontból. A zajos tetszéssel fogadott érdekes előadást 40 sikertű vetített képpel illusztrálta az előadó.

(—) A Magyar Gyermektanulmányi Társaság e hó 7-én, délután öt órakor tartotta az idei első választmányi ülést gróf *Teleki* Sándor elnöklésével. Az elnök előterjesztése szerint a társaság a kultuszminisztérium által 2000 korona állami segítséget kap. Ezenkívül a Gyermekvédő Liga és a székesfőváros is tetemes anyagi áldozattal járul a társaság fenntartásához. Nagy László ügyvivő elnök bejelentette, hogy a társaság organuma „A gyermek” már a negyedik évfolyamot kezdi 1910-ben. Jelentette továbbá, hogy a gyermektanulmányozás ügye iránti érdeklődés már a vidéki városok művelt közönsége körében is terjed, amelynek legelőkelőbb bizonyossága az a körülmény, hogy Szolnokon már önálló fiókkör létesült s ezenkívül Aradon, Nagybeacsereken és Nagyváradon szervezés alatt van a fiókkör. *Répay* Dániel titkár a külföldi összeköttetésekről referál, dr. *Jablonsky* Géza titkár pedig a múlt hét folyamán tartott tanfolyamról, nyilvános értekezletekről és a fővárosi segélyről tett előterjesztést. *Jánossy* Margit, a társaság főtitkára bejelentette, hogy a tagok száma kilencvenhéttel szaporodott 1909-ben. Dr. *Perényi* József pénztáros bemutatta a zárszámadást.

(—) Az első segély. A Gondviselés Ápolónöket Képző Egyesület rendezte előadások sorozatában ma este dr. *Herczel* Manó egyetemi tanár, udvari tanácsos tartott előadást a baleseteknél szükséges első segélynyújtásnak módjáról. Az előadást nagy és előkelő közönség hallgatta végig, köztük *Angusztá* főherceggasszony is. Az előadást nagy tetszéssel fogadták.

Mulatságok.

Széchenyi-bál. Pompás és előkelő farsangvégi ünnepség lesz a február 5-én a Vigadó összes termeiben tartandó Széchenyi-bál. Kiváló díszítéssel és bálmal, hogy Izabella és Augustina főhercegnők és József főherceg teljes udvartársasággal, a magyar, sőt a bécsi főúri világ s a vidék és főváros legelőkelőbb társasága fog a bálon megjelenni. Kihívásba van helyezve azonkívül, hogy a királyi háznak néhány Bécsben lakó tagja is lerándul ez alkalomból a magyar fővárosba és résztvesz a bálon. Pazar pompával s művészi ízléssel fogják a főherceg részére fenntartott helyiségeket s a Vigadó összes többi termeit díszíteni s a szó szoros értelmében az „Ezeréjszaka” tündérszép világát fogják az öreg redut falai közé varázsolni. A Széchenyi-bál elnöksége azonban ez uton is tudatja, hogy a hölgyeknek teljesen szabad kezét ad öltözékük megválasztásánál s félreértések elkerülése végett közli, hogy az „Ezeréjszaka” elnevezés dacára nem jelmezbálról, hanem a modern toalettek megfelelő csillogó díszítéséről van szó és hogy az „Ezeréjszaka” főleg a termék átalakítása s pazar díszítése, a világitási hatások alkalmazása stb. fogja a résztvevők elé varázsolni. Andrassy Gyuláné, Apponyi Albertné és Batthyány Lajosné grófné vezetésével a rendezés mellett az ország százötven előkelő urnője fogadja el a bál háziasszonyi tisztességét s gróf Széchenyi Béla koronaőr, v. b. t. t. díszelnöksége mellett háromszáztagú rendezőség készíti elő az eseményszámba menő nagy farsangi ünnepélyt.

Az Építész-bál rendező-bizottságának legutóbbi ülésén meghívók szétküldése és a művészi táncrend megrendelése iránt történt intézkedés. A meghívók szétküldése a héten történik meg és a rendezőbizottság ezután kéri fel azokat, akik meghívóra igényt tartanak, de a hét végéig meg nem kapják, hogy a rendezőbizottságnak jelentsék be. A rendezőbizottság mindent elkövet, hogy a Magyar Építő- és Iparművészeti Rajzoló Országos Egyesületi segélyalapja javára február 12-én rendezendő bál a legfényesebben sikerüljön és szívesen áll az érdeklődőknek rendelkezésére minden nap este irodájában, VII., Rákóczi-ut 30., I. em. 7. Telefon 168-99.

A Leányegyesület mulatsága. A Budapesti Leányegyesület észak-sarki mulatsága, melyet január 13-án este rendeznek a Vigadóban, az esztendő legszébb és legötletesebb estélyének ígérkezik. Művészeket a Vigadóba varázsolják az észak csodáit, az egyesület hölgytagjai pedig vendégszeretettel kaulozolják majd a látogatókat jéghegyeken, hómezőkön és az eskimólakta sátorábrón át az „Északi Sarkra.” Az estély legmulatságosabb programmja előreláthatólag a feltűző órákor induló Cook és Peary által vezetett tréfás sarki expedíció lesz. Intézkedés történt, hogy a „sarki utazás” költségei ne terheljék meg túlságosan az áldozatkész kirándulókat, amennyiben a belépti-díjat három koronában állapították meg. Az előjelekből ítélve, ezen minden hatósági támogatás nélkül működő jótékony egyesület — amely egyedül a sajtó és a nagyközönség jóindulatára van utalva — ismét tekintélyes összeget juttathat majd százakra menő pártfogoltjainak.

A Budapesti Katolikus Kör e hó 12-én, szerdán rendezendő és a Katolikus-bál előestélyének szánt táncestélye iránt a főváros előkelő körében nagy érdeklődés mutatkozik. A vilámi bizottság az estére Farkas Pali cigányzenekart szerződtette, a magyaros motívumú táncrend pedig, amelylyel a megjelenő hölgyeknek fog kedveskedni, szép emléke lesz az idei farsangnak.

Álarozos-bál a Vigadóban. A Magyar Gazdaszonyok Országos Egyesülete f. évi február hó 2-án tartja meg álarozos bálját a Vigadó összes termeiben. A rendezőség felkéri az egyesületi választmány minden tagját, hogy a nagyszabásúnak ígérkező bál rendezése céljából január 12-én d. u. 4 órakor özv. gróf Batthyány Gézáné Teréz-körut 9. szám alatti palotájában okvetlen megjelenni sziveskedjenek.

Báli naptár.

Január	12. Tornász-bál a Budai Vigadóban.
"	12. Táncestély a Katolikus Körben.
"	12. A III. ker. Katolikus Kör estélye a Korona Vigadóban.
"	13. A Leányegyesület ünnepélye a fővárosi Vigadóban.
"	15. Tiszti kaszinó estélye.
"	15. A Protestáns bál a fővárosi Vigadóban.
"	15. Kereskedő ifjak bálja a Lloydban.
"	15. Nyomdász-táncestély a Gutenberg-Ott-honban.
"	15. Budai Katolikus Kör bálja a Budai Vigadóban.
"	15. A budapesti-józsefvárosi ker. szociális egyesület bálja a Kath. Körben.

Január	22. Medikus-táncestély a Royalban.
"	22. Rókkant-bál a budai Vigadóban.
"	22. Katolikus ifjak bálja a Kath. Körben.
"	22. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete Sportcsoportjának művésztáncestélye, Andrassy-ut 67.
"	22. A K. A. E. S. Cs. táncestélye (VI., Andrassy-ut 67.)
"	22. Wiederkör-táncestély az Erzsébet-városi Körben.
"	22. Rokokó-jelmeztáncestély József kir. herceg budai palotájában.
"	23. Gyermekkabaret a fővárosi Vigadóban.
"	23. A székesf. kávémerők ipartársulatának mulatsága a Vigadóban.
"	23. Gyermekestély a Budai Polg. Körben.
"	24. Udvari táncestély a királyi palotában.
"	24. Technikus-táncestély a Royalban.
"	25. Katolikus bál a Royalban.
"	25. Egyetértés Sport Club mulatsága (Andrassy-ut 25.)
"	29. Gaudeamus-táncestély a Kath. Körben.
"	29. Pénzüntéti hivatalnokok bálja a budai Vigadóban.
"	29. Iparosok bálja a budai Vigadóban.
"	29. „Emberszeret”-táncestély a Royalban.
"	29. „Eintracht”-táncestély a fővárosi Vigadóban.
"	31. Kereskedelmi bál a Royalban.
"	31. Imre-bál a Katolikus Körben.
Február	1. Bölcsőde-bál a fővárosi Vigadóban.
"	1. Vas- és fémpari tisztviselők bálja a Lloydban.
"	2. Udvari táncestély a királyi palotában.
"	2. A Tisztviselőtelepi Casinó táncestélye.
"	2. Posta-tisztviselők táncestélye (Bálint-utcai kaszinó).
"	Gazdaszonyok álarozos bálja a fővárosi Vigadóban.
"	3. Országos egyetértésbál a Royalban.
"	5. Széchenyi-bál a fővárosi Vigadóban.
"	5. Tézvárosi Torna Club mulatsága (Andrassy-ut 6.)
"	5. Budai Polgári Kaszinó táncestélye.
"	5. Guttmann-cég táncestélye (Erzsébet-körut 49.)
"	5. A Hölgyek-cég táncestélye a Royalban.
"	5. Drogisták táncestélye a Lloydban.
"	5. Dunagőzhajózási tisztviselők bálja a budai Vigadóban.
"	6. Az izr. nőegylet álarozosbálja a fővárosi Vigadóban.
"	6. A Budai Dalárda bolond-estélye a budai Vigadóban.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az igazságügyi orvosi tanács alelnöke. Az igazságügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Réczey Imre budapesti tudományegyetemi rendes tanárt, udvari tanácsost az igazságügyi orvosi tanács alelnökévé három év tartamára kinevezte.

§ Kirendelés. Az igazságügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a szegedi törvényszék területére vizsgálóbíróvá Magyar Lajos törvényszéki bírót, Szieber Ede nagybereznai járási szolgabírókat a beregszászi és Andrassy József tenkei lakos, gyakorló ügyvédet a nagyváradi ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottakká rendelte ki.

§ Előadás a védelemről. Dr. Bakonyi Kálmán kir. ítélőtáblai bír. január 20-án, este 6 órakor a budapesti ügyvédi kamara nagytermében előadást tart a védelemről. Az előadás iránt nagy az érdeklődés a jogászközönség körében.

§ Ügyvédi kamarák köréből. A brassói ügyvédi kamara Geréb János közdivásárhelyi ügyvédet, kérelme alapján a kamara ügyvédi listájából törölte. Nevezett az irodájában volt iratit dr. Imreh Samu közdivásárhelyi ügyvédnek adta át; dr. Peitl József közdivásárhelyi ügyvédet, saját kérelme alapján a kamara ügyvédi listájából törölte. Nevezett az irodájában volt iratit dr. Szentiványi Árpád közdivásárhelyi ügyvédnek adta át. — A máramaroszi ügyvédi kamara dr. Somló Károly ügyvédet, Máramaroszigt székelyllyel, a kamara tagjai közé felvette.

§ Fiatalkoruk büntetése. A szatmári törvényszéknek a fiatalkoruk bűnügyében ítélkező tanácsa dr. Tapolezay Gyula táblabíró elnöklésével ma tartotta első tárgyalását. A tárgyalás előtt az elnök méltatta az intézmény humanitását, majd azután Jákó Sándor ügyész és dr. Dery István védőügyvéd szólaltak fel.

§ A kormány sajtópöré. A „Wekerle-kormány panamáit” ezimben nemrégiben megjelent rópirat tartalmáért Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, gróf Andrassy Gyula belügyminiszter, gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter és Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, valamint Szechenyi József államtitkár felhatalmazása alapján a kir. ügyészség sajtópört indított Habár Mihály, a „Friss Ujság” szerkesztője, mint szerző ellen. Ebben a sajtópörben ma hallgatta ki

dr. Szlavek Ferenc vizsgálóbíró Habár Mihályt, aki kihallgatása folyamán vállalta a rópirat szerzőségét és kérte a valódiság bizonyításának megengedését. A kihallgatás egy óra hosszat tartott.

§ A megszőktetett asszony. A bécsi országos törvényszék büntető tanácsa előtt érdekes tárgyalás volt ma. A vádlott Salomon Jakab, huszonöt éves, rendkívül elegáns megjelenésű, csinos ember, hirlapírónak mondta magát, mikor az elnök foglalkozását kérdezte. Az a vád ellene, hogy megszőktette Köhler Pál berlini ékszerész huszonegy éves nejét, Bécsbe vitte és hamis nevet jelentett be a fogadóban. A fiatal asszony, aki alig egy éve volt férjénél, szökésekor magával vitte 40.000 márkáját és ennek a pénznek ketten hamarosan a végére jártak. A vádlott azzal védekezett, hogy esze-ágában sem volt Köhlernek megszőktetni, aki különben az ő menyasszonyának unokahuga, de megesejt rajta a szíve, mikor panaszkodott, hogy férje elhanyagolja s kérte őt, hogy adjon neki valami alkalmazást. Mivel ő akkoriban kabarét akart létesíteni Krakóban, kapóra jött az ajánlat és elhatározta, hogy ott fogja alkalmazni a fiatal asszonyt, aki már öngyilkossággal fenyegetőzött. A törvényszék felmentette Salomon Jakabot. Köhlernek egyébként visszatért férjéhez.

§ Utazás egy váltó körül. Hidvégi Valéria, Csehszlovákiában állomásozó tüzerfőhadnagy felesége pár évvel ezelőtt 2000 korona kölcsönt vett fel váltóra az időközben Amerikába szökött dr. Szende Amigél szövetségi igazgatótól. A váltó lejárván, Hidvégi Valéria nem fizetett, mire Szende Amigél a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéknél peresítette a váltót, amelyen 5 aláírás volt s ezek között Löwy Salamonné dugdagd százeszesbosi kereskedő feleségének és József nevű fiának aláírása. A váltóperben Löwy József esküt tett arra, hogy a váltót sem ő, sem anyja nem írták alá soha. Most aztán magánokirathamisítás büntetése miatt indult meg a büntető eljárás Hidvégi Valéria ellen, aki kihallgatása folyamán azt vallotta, hogy nem ő írta alá Löwy Salamonné nevét. Egy alkalommal Löwy József elvitte őt konyakozás után Hidvégi Valéria lakására mentek s itt kissé beszélt állapotban Löwy József vezette Hidvégi Valéria kezét, aki így írta alá a váltóra Löwy Salamonné nevét. Ezen vallomás alapján Löwy József ellen is megindították az eljárást okirathamisítás és hamis eskü miatt. A budapesti büntetőtörvényszék dr. Bakonyi táblai bíró elnöklése alatt egy ízben már tárgyalta ezt a bűnügyet. Mivel azonban a kihallgatott tanúk vallomásaiból nem látta beigazoltnak Löwy József tagadásával szemben, hogy a hamisítást Hidvégi Valériával együtt követték volna el, dr. Lukács Mórnak, Löwy védőjének kérelmére a bíróság elrendelte, hogy a váltó kiadja megvizsgálás céljából a törvényszéki írásszakértőknek. A szakértői vizsgálat megtörténvén, ma volt ebben az ügyben a folytatolagos tárgyalás. Az elnök konstata, hogy a szakértők véleménye szerint a váltón levő aláírás Hidvégi Valéria kezétől származik s az aláírás nem árulja el azt, hogy valaki ittas fővel írta volna. Mivel azonban Hidvégi Valériáról a törvényszéki orvosok megállapították, hogy rendkívül ideges természetű s így nincs kizárva a lehetségsége annak, hogy ezt a váltót exaltált állapotában írta alá, dr. Székely kir. ügyész úgy Löwy József, valamint Hidvégi Valéria ellen vádat ejtett s a bíróság mindkét vádlott ellen megszőntette a további eljárást.

§ Váltóhamisítás nagyban. Herzfeld Mór budapesti szállámgyáros két évvel ezelőtt valódiság rekordot ért el a váltóhamisítás terén. Rövid egy év alatt nem kevesebb, mint 18 váltóra hamisította rá rokonainak nevét. Alig volt bank vagy takarékpénztár a fővárosban, amelynél hamis váltót el nem helyezte volna. Mikor üzemei kiderültek, Herzfeldet letartóztatták és kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy Grünbaum Ignác, Perl Mihály, Schwartz Soma, Müller Mór, Menzler Samu, Feldmann Simon, Medák Erzsébet, Herzfeld Lajos, Herzfeld Gyula, Schlésinger Etel és végül saját felesége nevét ráhamisította a hamisított váltókra és adóslevelekre. Az első öt váltót a IV. kerületi takarékpénztárnál, további hármat a Valuta banknál, majd a Budapesti Bank Rt. nál, a Tisztviselők Takarékpénztáránál és más szövetkezeteknél számoltattatta le. A hamisítások kiderülte után, Herzfeld Mór szökni próbált, de csak Bécsig jutott, mert ott elfogták és hazahozták. A budapesti büntetőtörvényszék 11 rendbeli váltóhamisítás miatt három év és hat hónap börtönrre ítélte a vádlottat. A kir. tábla helyben hagyta ezt az ítéletet, amelyhez ma a kir. Kuria, a semmisségi panaszok elutasításával, szintén hozzájárult.

SPORT.

§ **Uzsupör.** A büntetőtörvényszék Szepessy bíró elnöke alatt ma folytatta Stern Mór és társai uzsupörét. A mai nap Márton József folytatolagos kihallgatásával kezdődött. Ezután a másodrendű vádlottra, Stern Móra került a sor, aki kétségbeesetten védekezett a vád ellen. Majd Sebestyén Bélát, a harmadrendű vádlottat, végül Rákos Rosenfeld Jakab negyedrendű vádlottat hallgatta ki a bíróság. Ez utóbbi különösen a megszokott Epperlein Oszkár volt főmérnök anyagi tönkretételében működött hatásosan közre. Dr. Weber Salamon védő tekintettel arra, hogy Epperlein bár külföldön tartózkodik, de mégis megidézhető, kérte a bíróságot, hogy Epperlein Oszkár idezze meg a főtárgyalásra, mert itt a szembesítések alatt, a tényállás a vádlottak javára tisztázódni fog. A bíróság azonban mellőzte a védő indítványát már azért is, mert Epperlein gondnokság alá van helyezve s ellene büntető eljárás volt folyamatban. A bíróság a bizonyítási eljárást holnap délelőtt befejezi, azután a perbeszédre kerül a sor.

§ **Visszafizetés az adóhivatalnál.** A VI. kerületi adóhivatalnál a múlt év tavaszán nagy visszafizetésnek jöttünk a nyomára. *Bosnyákovics* János számsegéd *Jambrik* Gyula dr. ügyvédjelölttel szövetkezve elhitette az adózó polgárokkal, hogy a pénzügyminiszter titkos rendeletet adott ki, amely szerint az exlex alatt felgyülemlett adóhátralékokat elengedik, ha egyszerre nagyobb összeget lefizetnek. A pénzt *Jambrik* Gyula dr. vette fel s megszokott *Bosnyákovics*sal, aki azután az adóhivatalban törölte az illetők hátralékát. A királyi ügyészség 28 rendbeli közokirathamisítás büntette miatt tett vádat *Bosnyákovics* János ellen, míg *Jambrik* Gyula ellen 14 rendbeli büntetést állapította meg. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntető törvényszék *Thöli* dr. bíró elnöklésével. A tárgyaláson, melyen a vádat *Bíró* dr. királyi ügyész képviselte, a vádlottakat pedig *Bródy* Ernő dr. és *Füzesséry* Árpád dr. ügyvédek védtek, *Bosnyákovics* beismerte bűnösségét és részletesen elmondotta, hogyan követte el bűnös manipulációit. *Jambrik* Gyula dr. mindent tagadott: azzal védekezett, hogy őt is megtévesztette *Bosnyákovics* és hogy ő teljesen jóhiszeműen járt el. Védekezését azonban maga *Bosnyákovics* megegyeztetve, aki kijelentette, hogy *Jambrik* osztozott vele a kieselt pénzen. A bíróság ezután megkezdte a beidézett adóilletéző felek tanúkenti kihallgatását. A tanúk közül *Sebők* Gyula 475, *Weisz* Izidor 220, *Menczler* Ottó 569, *Medyver* Máttyás 63, *Schwartz* Miklós 131, *Krausz* Zsigmond 1397, a *Piek* és *Winterstein* cég 1430, dr. *Szily* Adolfné 306, *Löwy* Miksa 709, *Pollák* Samu 117, *Faludi* László 1391, *Nágel* Mária 151, *Rauchbauer* János 934, *Deusch* Gábor 233, *Brückner* Gábor 333, *Hébel* Mihály 2095, *Fleischer* Zsigmond 2257, *Hanusz* Béla 1587, *Scheiner* Fülöp 504, *Kuncz* Ferenc 586 korona adót fizettek legnagyobb részben dr. *Jambrik* Gyula kezébe. Csak később tudták meg, mikor az adófelügyelőség az adóhátralékokat be akarta rajtuk hajtani, hogy visszafizetés történt. A károsultak javarésze dr. *Jambrik* Gyula visszafizette a pénzt. Dr. *Thöli* elnök délután 2 órakor a tárgyalás folytatását délután fél 5 órára halasztotta el. A bíróság este nyolc óráig végzett az összes tanúk kihallgatásával. A kihallgatott tanúk nagy része azt vallotta, hogy *Bosnyákovics* mindenfelé azt hangoztatta, hogy *Wekerle* pénzügyminiszter egy olyan rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében az exlex miatt felszaporodott adóhátralékok egy részét az egyes adózóknak, — ha ezek az adóhátralék egy harmadát lefizetik, — hivatalból törlik. *Jambrik* azzal védekezett, hogy ő *Bosnyákovics* ezt az állítást elhárította. Miután a bizonyítási eljárás befejeződött, az elnök a tárgyalás folytatását holnap délelőtt 11 órára halasztotta, amikor a vád- és védebeszédre kerül a sor.

§ **A koreszében.** *Garasics* Mihály, a Magyar Lezámitoló- és Pénzváltó-Bank pénzeszédője, amikor az újpesti bankrállás történt, *Browning*-revolvert vásárolt, hogy esetleges támadásokkal szemben védekezhessen. *Garasics* nem értet a revolverrel való bánáshoz és minthogy a fegyverküldeményhez mellékelt utasításban sem ismerte ki magát, december 12-én a *Mária* Valéria-utcai *Nagy* István-féle vendéglőbe vitte le barátai körébe a fegyvert, hogy tőlük felvilágosítást nyerjen a fegyver kezelése dolgában. Először történt, hogy egy *Hauriel* Károly nevű kollegáját látta meg véletlenségből, aki meg is halt. A budapesti kir. törvényszék *Garasics* Mihályt gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt egy hónapra felfüggesztette a büntetését. A kir. Kuria ma *Sebestyén* Mihály elnöklésével foglalkozott ezzel a bűnügyrel és *Küchler* Gyula koronagyűszhelreites indítványára a semmisségi panaszok elutasításával hozzájárult az alsóbíróságok ítéletéhez.

() **A nizzai versenyek.** A harmadik nap a megjelölt versenyek sorozata volt. Az összes futamokban lemaradtak a favoritok s a meglepetések egymást követték. Legnagyobb szenzációt a nap főszáma: a *Prix de Prince Monte-Carlo* keltette, amelynek 10.000 frankjért tizennégy steepler indult. Fogadott fő azonban még helyre sem jött s a verseny győztese a legzsilóbb outsiderok egyike: *Képi II.* lett, több mint huszonegyszeres osztalékot juttatva a benne bizóknak. Részletes eredmény a következő:

I. **Prix Phebus.** (Gátverseny.) Díj 3060 frank. Táv 3500 méter. 1. Mme Ricotti 46. **Kings Pride** 63 kg. (Heath). 2. Marévo (A. Benson). 3. La Simplette (A. Carter). Futott még: Bonnelles. Félhosszal nyerve, hat hosszal harmadik. Tot.: 66, 25, 15.

II. **Prix de Villefranche.** (Akadályverseny.) Díj 4000 frank. Táv 3900 méter. 1. E. Fischhof 46. **Amphyction** 71 kg. (Heath). 2. Héron (A. Benson). 3. White Hart (A. Carter). Futott még: Clovisse. Husz hosszal nyerve, két és fél hosszal harmadik. Tot.: 73, 27, 32.

III. **Prix de Prince De Monaco.** (Akadályverseny.) Díj 10.000 frank. Táv 3400 méter. 1. M. Lazard 46. *Képi II.* 62 kg. (Heath). 2. Chanoine (A. Chapman). 3. Aminius (A. Benson). Futottak még: Dynamo III., Bon, Dame des Prés, Gardaves, Para Bellum, Fine Mouche II., Clairefontaine, Génésareth, Ghironda, Rhubarbe, Allegro II. Félhosszal nyerve, háromnegyed hosszal harmadik. Tot.: 214, 55, 28, 49.

IV. **Prix de l'Esterel.** (Gátverseny.) Díj 4000 frank. Táv 3000 méter. 1. E. Thibaux id. **Wild Aster** 74 kg. (Woodland). 2. Troyen (A. Carter). 3. Vandeville II. (Parfremont). Futottak még: Donna Mobile, Grenat II., Cavéro. Félhosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 61, 26, 19.

() **Versenyhírek.** A közelmúlt napok semmi jelentősebb változást nem hoztak a fogadási piacon. A *Derby*-re még mindig *Rascal* iránt nyilvánul legnagyobb érdeklődés. Odsza egyelőre nem rövidült ugyan, mert még mindig 4:1-hez kapart. Utána következnek a sorban *Orient* és *Ley Wind*, majd a sokat javult *Péponnet*, továbbá a német *Hort* és a vérmes reményekre jogosító *Trafalgar*. A közelmúlt napokban az istállókban kiszivárgott kedvező hírekre több fogadás jött Nagy urra és *Bankóra*, azonban oddsuk még most is nagyon hosszú.

A *Király-díj* élen szintén *Rascal* áll 5:1-hez, de nagyon sok azolnak száma, akik *Koitingbrunn* vőlük az értékes trofea nyerőjének, sőt elég híve van *Ley Wind*-nek és *Péponnet*-nek is. Nagy reményekkel van eltelve istállója az első *Patience*-csikó: *Patrie* iránt, mely a télen át szemmeláthatóan erősödött és sok bizalomra jogosító forma birtokában van. *Kármuntó*, ugy látszik, ismét visszanyerte régi formáját, sőt nem tölözünk, midőn azt mondjuk, hogy jelenleg jobb, mint valaha s így horribilis súlya dacára sem lehet kihagyni a kombinációiból.

A kora tavaszi eseményekről, melyek *Alagon* fognak dűlőre kerülni, mint a *Rákosi-díj* és a *Nagy csikó akadályverseny*, még most csak kombinációk vannak forgalomban, mert a fogadóirodák még nem nyitottak könyvet egyik futamra sem. Az első hivatalos nevezés jövő hó közepén fog a nyilvánosság elé kerülni. Azonban már most is kezd lassanként kialakulni a helyzet, amennyiben megvan a leendő kedvenc, még pedig *Lotus*, mely a sövények közt a múlt évben igen magas formát ért el. Emlegetik még *Paffot* is és nem minden alap nélkül, mert a kancza biztos és jó ugró. Készítik még az értékes vászlók közti konkurencziára *Pili*st, *Finstergrünt*, *Pengöt*, *Olivét*, *Hestert*, *Rolandet*, *Armandot*, *Bon Garcont*, *Dyandert*, *King Ronaldot*, *Pandora* II-öt, mely utóbbi tudvaleg a múlt évben második volt a *Nagy* szariban, továbbá *Wjndsbrautot*, *Rodostót*, *Apatint*, *Rodostót*, mint halljuk, ismét régi formája birtokában van s trainere nagyon bizik benne, hogy győzelemre avatja futását, különösen azért, mert könnyen preparálható tavaszi ló.

A *Rákosi-díjról* csak a teherközlés után lehet beszélni, mert ahhoz fog bizonyossá válni, hogy az első nagyobb sövények közti versenyre előkészítést nyert lovak indulnak. Emlegetve vannak *Flapoodle*, *Finstergrün*, *Avar*, *Tómérais*, *Palczkírály*, *Tomper*, *Ferronière*, *Fellah*, *Paff*, *Papuschös*, *Duhaj*, stb.

Hozzászólások az idén a kora tavaszi eseményekhez a *Marchfeldi-díj* is, melyet tudvaleg a nyári meetingről áttették a tavaszra. A nevezés nagyon jól sikerült a versenyre, amennyiben 38 lovat köteleztek, melyek közül jobbaknak mondható *Ridolfi*, *Gourmande*, *Dicső*, *Levanta*, *Vincenz* *Albert*, *Lappalie*, *Nagy ur*, *Balaton*, *Fantome*, *Kahlenberg*, *Egeria*, *Cynthia*, *Bruhús*, *Gouvernante*, *Coupefile*, *Tausendschön*, *Trafalgar*.

A két *Kancza-díj* favoritja még továbbra is *Egeria* és mindig nagyobb összegekkel fogadják. Kivülre még *Cynthia*, *Coupefile*, *Gouvernante* és *Patrie* nevei szerepelnek leginkább a fogadási listán.

KÖZGAZDASÁG.

Az Országos Iparegyesület működése az 1909-ik évben.

Budapest, január 11.

Fennállásának hatvanhetedik esztendejét töltötte be 1909-ben az Országos Iparegyesület. Tevékenységét ebben az esztendőben is az a törekvés irányította, hogy az ipari élet különböző tagozatainak egyetemes és pártatlan képviselete legyen. Ebben a törekvésében úgy mint mindig, ez évben is egyenlő figyelemben részesítette a nagyipar, a középipar és a kisipar érdekeit, felkarolva az általános érdekű kérdések mellett az egyes iparágak, valamint a hozzáfutó egyes iparosok kívánságait, sérelmeit és javaslatait.

Az általános érdekű kérdések közül, amelyekkel az egyesület a lefolyt esztendőben foglalkozott, időrendben első és fontosságra is az első egyike: az egyenes adók reformja. A reformjavaslatokra vonatkozólag az egyesület az előző évben már részletesen kifejtette kívánságait és javaslatait és a képviselőházi tárgyalás küszöbén az egyesület újabb emlékiratot készített. Az újabb emlékiratban javasolt módosítások közül néhány jelentős módosítást fogadott el a Ház. A javaslatok főrendiházi tárgyalása után az egyesület foglalkozott a részvénytársaságok jövedelmi adójáról szóló rendelkezésekbe becsuszott sérelem orvoslásával, továbbá eredménynyel biztató lépéseket tett az iránt, hogy az ipari érdekelttség óhajtsái a végrehajtási utasítások kibocsátása előtt meghallgatassanak. Végül megbizta *Soltész* Adolf dr. titkár a végrehajtási rendeletek közzététele után az új adótörvényeket népszerű ismertető füzet megírásával.

Kiemelkedő része volt az egyesület munkásságának az új ipartörvény tervezetének tárgyalása, amelynek eredményeképpen az év elején terjedelmes emlékiratot tett közzé. A tervezet tárgyalására egybehívott országos szaktanácskozáson *Gelléri* Mór igazgató szólalt fel az egyesület képviseletében. Nevezetes és eredményes működést folytatott az egyesület a közszállítások, nevezetesen a hadsereg és haditengerészet szükségleteinek szállítása ügyében. Ezeknek a helyszínen való tanulmányozása végett *Gelléri* Mór igazgató és *Kaszab* Aladár igazgatósági tag *Pólabá* utaztak, ahol az illetékes minisztériumok és a haditengerészeti hatóság kellő támogatásával egy héten át tanulmányozták a viszonyokat. Behatóan tárgyalták az egyesület gyár- és villamosági szakosztályai a telefonkezelés hiányait és a tárgyalás eredményeképpen részletesen megokolt felterjesztés intéztetett a kereskedelemügyi minisztériumhoz. Ugyanezek az szakosztályok együttes akcióit indították a villamos energia használatának népszerűsítésére. Az akció folyamatban van és vele kapcsolatban megtörténtek az előkészítő lépések a villamos áramszolgáltató telepek szövetségének megalakítására.

Az egyesület a kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztést intézett a nők éjjeli munkájáról szóló berni egyezmény törvénybeiktatása alkalmából egyes iparágak veszélyeztetett érdekeinek megóvása iránt. A több évben egymásután fellépett *szénhiányra* való tekintettel az Iparegyesület akcióit indított a tüzelésre szolgáló *nyerszén* díjkezdvezményének megadása illetve a megadott díjkezdvezmény meghosszabbítása iránt. Az új *csikk-törvény* életbeléptetése alkalmából felolvasásban és ismertető füzetben igyekezett az egyesület a csekkforgalomnak az iparosok körében való népszerűsítésén és ezt az akcióját állandóan napirenden tartja.

Három más ipari országos egyesülettel társulva megalakította az egyesület a *Gőzkazánvizsgáló Egyesületet* és résztvett az egyesület a *mun-kásbiztosítási törvény* novelláris módosítása ügyében egybehívott szaktanácskozányon. *Bosznia és Hercegovina annexiója* alkalmából az egyesület ki-küldötte *Tonelli Sándor* másodtitkárát, aki több he-tes tanulmányutjáról terjedelmes jelentésben szá-molt be Bosznia és Hercegovina közgazdasági vi-szonyairól és újabb összeköttetéseink kilátásairól.

Ennek az eredményeként intézkedett az egye-sület, hogy a Boszniában rendezendő *magyar kiállít-ás* és ebből kifolyólag a Szerajevóban létesítendő *magyar mintabiztosítási ügye* újból napirendre kerül-jenek és a megvalósítás felé tereljenek, végre, hogy a magyar ipar érdekében nélkülözhetetlen *forgalmi és közlekedési, valamint tarifális könnyebbségek* iparágunként és általában esetről-esetre közelebből megjelöltesse.

Ezzel kapcsolatban fölterjesztést tett az iránt, hogy bosnyák ifjaknak a technológiai iparmúzeum tanfolyamain való részvétele megkönnyebbitessék és előmozdittassék. Ez a fölterjesztés illetékes helyen kellő méltánylásban részesült. Végül résztvett az egyesület a magyar iparosok és kereskedők bosz-niai tanulmányutjának rendezésében.

Résztvett az egyesület a *törökországi vendég-egyb* fogadásában és az *Omke*-vel együttesen kezd-ményező lépéseket tett a látogatásnak magyar ipa-rosok és kereskedők által való viszonzása érdeké-ben.

Csatlakozott az egyesület az *osztrák vasúti ta-rifák reformja* ellen a budapesti kamara által ini-cizált védekező akcióban. A *Balkán államokkal* való kereskedelmi szereplések előkészítése dolgában az egyesület részletes adatgyűjtést folytatott.

Az egyesületnek a kereskedelmi miniszterhez intézett általános érdekű és fontosabb fölterjesztései közül említést érdemelnek még a *külföldi táv-íratoknak telefonon való feladása, a nemzetközi postai díjtételek reformja* (penny-porto), a *per-rendtartás reformja* ügyében tett felterjesztések, amelyek közül egyesek eredménynyel jártak. Az egyesületnek ebben az évben is többször volt alkal-ma *államsegélyek* és egyéb ügyekben a miniszterhez javaslatot tennie, s ezek a javaslatok mindig kellő méltánylásban részesültek. Az egyesület szakosztá-lyai közül a már említetteknek kívül különösen a *húsupari, a tanszeripari, a cukorka- és csokoládé-gyártási, a papirosipari és az acetilénipari szak-osztályok* folytattak rendszeres és intenzív tevé-kenységet. Az egyesület *felolvasó és bemutató ülé-sei* ez évben is tartalmassak és látogatottak voltak.

Az Iparegyesülethez csatlakozott az 1909. év-ben az

Országos Iparpártoló Szövetség,

• autonómiájának épségben tartásával mint ennek osztálya folytatta derék s kiváló működését. Rende-szeres ülésén éber ellenőrzést gyakorolt az ipar-pártolási sérelmek fölött és számos esetben tett intézkedéseket ily sérelmek orvoslása iránt. Rende-szeresen terjesztette a hazai iparpártolás ügyében kiadott lexikon szerű czimtarait és czélba vette a retorzióknak alkalmazását oly magánosokkal szem-ben, akik a hazai ipart különösebb ok nélkül mel-lőzték.

Az Iparegyesület kebelétlen működő

Országos magyar kiállítási központ.

1909. évi működése mindenben megfelelt azoknak az intenczióknak, melyeket az intéző körök alapít-ásakor hozzáfűztek, illetve tőle vártak. Informá-ciói mindkét irányban nagy szolgálatot tettek az érdekeltségnek mert míg egyrészt a minisztérium által kért véleményeladással megkönnyítette a hatóságok feladatát, addig másrészt a kiállítóknak különösen nagy hasznára volt azzal, hogy őket a nem komoly kiállításokon való részvételtől vissza-tartotta. A kiállítási központ kezdeményezte a svájci közgazdasági konferencián a különböző or-szágok kiállítási központjának konföderációját és az e tárgyban tartott első nemzetközi ülésen, Brüsszelben *Zsolnay Miklós* és *Bosányi Endre* ál-tal volt képviselve. A hazai kiállításoknak pedig nagy szolgálatot tett a központ egy mintakiállít-

tási és jury-szabályzat kidolgozásával, melyet ezen-tal zsinórmértékül kíván elfogadtatni.

A kiállítási ügyvel kapcsolatos aktuális kér-dések mindgyikkével bőven foglalkozott és míg egyrészt ily irányban a központok nemzetközi szö-vetségének munkájában vett részt, addig másrészt önálló szakmunkákat is adott ki. A központ ezen skoldalu eredményes működését az illetékes ténye-zők örömmel látták és a szükséges erkölcsi támo-gatást úgy általában, mint esetről-esetre meg is adták.

A kereskedelem érdekei körül a múlt évben lefolyt mozgalmaknak leghivebb és legteljesebb krónikása az

A Déli Vasut bevételei. A Déli Vasut 1909. évi üzleti eredményei sokkal kedvezőbben alakul-tak, mint ahogy még nemrég remélték. Az év elejé-től augusztus végéig a végleges adatok ismeretese-k, míg a többi négy hónapra az adatok csak ideig-lenesek s így az összehasonlításnál az előző évi ideiglenes adatokat kell figyelembe vennünk. Ebhez járul még az a körülmény, hogy az 1909. év első kilenc hónapjában a személydíjzabások magasab-bak voltak, mint az előző év hasonló időszakában. A menettárti jegyek eltörlése következtében is másként alakultak egyes hónapok bevételei. A Déli Vasuton a személyforgalom egy része kéjuttazásokra esik és az idei rossz nyár miatt valószínűnek tart-ják, hogy a személyforgalomban az utasok számá-ban csökkenés állott be. Az áruforgalom sokat vesz-tett a február havi hófúvások, később a háboru réme és a kedvezőtlen gazdasági viszonyok miatt és jó-formán az ősz bekövetkeztéig nem tudott kifejlöd-ni. Novemberben és decemberben azonban már rohamos emelkedés állott be, ami kizárólag a tari-faemelésre vezethető vissza, amely arra ösztökélte az érdekelteket, hogy még a régi tarifa díjtételei alapján szállítsák el áruikat. És ennek a két hóna-pos rohamos és nagyarányu emelkedésnek tulajdonít-ható, hogy a bevételek nem maradtak mögötte a múlt éviéknél. A Déli Vasut deficitjé az 1909. évben csak jelentéktelenül kisebb, mint az előző évben. A Déli Vasut bevételeiről az alábbi kimu-tatás nyújt képet:

	Bevételek		Több, kevesebb 1908-al szemben	
	személy	áru	személy	áru
	ezer koronák		koronák	
január	2.885	6.801	+ 273.074	+ 18.980
február	2.664	6.631	+ 149.499	+ 419.767
márczius	3.309	7.783	+ 216.300	+ 431.941
április	4.330	7.594	+ 351.741	+ 242.840
május	4.038	7.641	+ 524.354	+ 162.166
június	3.970	7.435	+ 294.841	+ 148.235
július	5.037	7.244	+ 259.833	+ 243.586
augusztus	5.451	7.413	+ 284.484	+ 96.234
szeptember	4.942	7.676	+ 212.225	+ 160.356
október	3.633	8.552	+ 239.663	+ 20.134
november	2.831	7.819	+ 233.870	+ 304.371
december	2.641	7.531	+ 63.167	+ 530.110
Jan. 1.—aug. 31.	31.684	58.542	+ 1.332.744	+ 79.751
Évi eredmény	45.732	90.119	+ 2.081.607	+ 894.954

Ezekből az adatokból megállapíthatjuk, hogy a Déli Vasut *végleges bevételei* az 1909. év első nyolcz hónapjában 1,252,993 koronával emelkedtek az előző évi eredményekkel szemben, míg a hozzávető-leges számításokat véve alapul az egész 1909. év-ben 2,976,561 korona bevételi többletet mutat, ami kedvező világot vet a Déli Vasut fejlődésére.

Kényszerből leszurrt sertés szalonájának meg-vizsgálása. Felmerült esetből kifolyólag elvi jelen-tőségű határozatban mondotta ki a belügyminisz-ter, hogy a kényszerből leszurrt sertés szalonájá-nak hatósági vizsgálat alá való elvonása az 1888. évi VII. t.-cz. 151. szakaszába ütköző kihágást képez.

A monori parcellázás sikere. Jelentettük már, hogy az egrí káptalan a földmívelésügyi minisz-terium közreműködésével parcelláztatta monori birtokát. A parcellázás immár befejezéshez kö-zeledik. Az egrí főkáptalannak ezen 3276 kat. holdas birtokából eddig összesen 292 parcella adatott el 3018 hold összerülettel. Ebből 150 az 1—5 holdas parcella, 74 az 5—10 holdas par-cella és 36 a 10—20 holdas parcella. A többi terület a belsőségekre és nagyobb birtoktestekre esik. A letett bánatpénz összege 196.678 K. A vevők tulajdoni része Monorról került ki, de a szomszédos községek lakói is elég szép számban vásároltak, nevezetesen Bényéről 18, Gombáról

14, Pálsról 45 vevő jelentkezett. A parcellázás befejezését csak a még eladatlan belsőségek hát-ráltatják, de remélni lehet, hogy a vevőközönység ezt az utolsó akadályt is el fogja hártani.

Fizetéseképtelenség. A bécsi hitelezői védegy-let jelenti, hogy Ney Ignác szabómester Mooron fizetéseképtelen.

Cukoriparunkról. Ismeretes, hogy cukoripa-runknak régóta volt olyan kedvező éve, mint 1908-ban, amikor cukorkivitelünk értéke 36.8 millió koronáról 57.4 millió koronára szökött fel. Nem lesz érdektelen tehát az a statisztika, amit a cukoripar 1908. évi helyzetéről most közöl a kereskedelmi miniszter. Eszerint 1908-ban volt 22 cukorgyárunk, amelyekben 404 gőzgép szol-gáltatta a hajtóerőt, amely összesen 20.669 lóerőre rugott, ami az előző évvel szemben 696 lóerővel való szaporodást jelent (3.5 százalék). Ezenkívül 3 vízművet alkalmaztak a termelésnél. A gyárak összesen 17.278 munkást alkalmaztak ez évben, 959-el többet, mint 1907-ben. A gyenge cukor-répatermés miatt csökkent azonban a földolgozott répaterményisége 23.25 millió mm.-ról 17.41 mm.-ra. Emiatt a termelt cukorkormenyiség is csökkent 3.09 illió mm.-ra, ami az 1907. évvel szemben 16.8 százalékos hanyatlást mutat. A nagy készle-tek azonban mégis lehetővé tették, hogy a kivi-telnél eleget tehessünk a különösen India részé-ről megnyilvánult nagy keresletnek. Mivel pedig 1908-ban tudvalevőleg a cukorbehozatal 13.9 millió koronáról 13.7 millióra csökkent, végered-ményében az 1908. évi cukorkivitel többletünk az előző évi 22.9 millió koronáról 33.7 millió ko-ronára emelkedett.

Lanyhaság az értéktözsde. A mai politikai események hatása alatt az értéktözsde általános lanyhaság állott be és ennek következtében az ősz-szes nemzetközi és vezető értékek hanyatlottak. Annál nagyobb meglepetést keltett, hogy a helyi értékek közül az *Athenaeum* részvényei iránt — állítólag az Angol-Osztrák Bank megbízásából — igen nagy érdeklődés nyilvánult meg, minek kö-vetkeztében ezek az irodalmi papírok ma 14 koronával 240 koronáról 254 koronára emelkedtek.

Tenyészállatvásár Budapesten. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tenyészállatvásár rendező bizottsága elhatározta, hogy az idei tenyészállatvásárt február 27. és 28-án fogják meg-tartani a „Tattersall” istállóiban. A vásáron, cse-kély változtatással, az eddigi szabályzatot léptetik életbe.

Kereskedelmi szerződésünk Bulgáriával. Meg-emlékeztünk már azokról a tárgyalásokról, ame-lyek a monarchia két állama és Bulgária között a kereskedelmi szerződés meghosszabbítása dol-gában megindult. A meghosszabbítást elyben mind-két fél kimondotta, s most már csak a formáról van szó, amelynek keretében a szerződés meghos-zsabbítása megtörténhetik. Egy szófiat jelentés sze-rint az osztrák-magyar küldöttség az erre vonat-kozó jegyzékre választ kap, amely szerint a bolgár kormány hozzájárul a legmagasabb kedvezmények egy évi meghosszabbításához.

Az osztályorszájáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

20.000 koronát nyert: 75639.
15.000 koronát nyert: 93869.
10.000 koronát nyertek: 42850 47721,
5000 koronát nyert: 77367.
2000 koronát nyertek: 4664 17685 27712 44257
83724 85038 103498.

1000 koronát nyertek: 4028 11375 22627 37642 79671.

500 koronát nyertek: 2124 7102 9025 9398 10376 11744 13841 16628 18403 23437 24403 25918 26644 26950 27604 29614 34156 36442 47844 50084 50891 56986 57811 58456 59414 59576 66585 67854 69217 69240 70544 70774 74930 76450 76958 89300 94068 94925 98941 98853 105234 106167 107292 107309 107472 109598.

Ujabb versenyvonalak az Adrián. Olaszország két nagyobb hajóstársasága között, mint lapunk-nak írják, tárgyalások folynak fuzió létrehozása érdekében. A fuzionáló két társaság a Societa Venezia di Navigazione a vapore és a Puglia hajós-társaság. Mindkettő eddig az adriai tengeren bo-nyolított le forgalmat. A fuzió következtében ujabb erős versenytársat kap a magyar kereskedelmi tengerészet.

A román tarifaszereződés életbeléptetése. A román tarifa szerződés életbeléptetésére vonatkozólag a lapokban legutóbb olyan irányú közlemények jelentek meg, mintha ennek a szerződésnek január 14-én, vagyis a görög újév napján kellene életbe lépnie, minthogy a szerződés záradékában ez így van kikötve. Illetékes helyről az ügyre vonatkozólag a következőket közlik velünk: A Romániával megkötött kereskedelmi szerződés záradékában az foglaltatik, hogy a szerződés hatálya a ratifikációk kiadásától 14 nappal kezdődik. Terminusról tehát szó sincs és így a terminussal kapcsolatban felmerült politikai kombinációk mind halomra dőlnek. A felhatalmazási törvény alapján a Wekerle-kormányzat joga lett volna a kereskedelmi szerződést 1909. december 31-ig terjedő hatálylyal ideiglenesen életbe léptetni. Minthogy azonban a kormány időközben lemondott, másrészt pedig a parlament szünetelése következtében még kilátás se volt arra, hogy a kereskedelmi szerződés a képviselőházban az év végéig letárgyalassék, a kormány a felhatalmazási törvényben biztosított jogát nem vette igénybe.

Borkészletek bejelentése. A borkereskedelem élénkítése céljából a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete már évek óta mindig a tél folyamán kimutatást közöl az egyesületi tagok borkészletéről. Ez a kimutatás azután tizezer példányban szétküldetik az összes belföldi, azonkívül az osztrák, német és svájci borkereskedőknek, szállodásoknak, vendéglőknek, végre az osztrák és magyar tisztii étkezőknek, kaszinóknak stb. Az idén, a tavalyi bő szüret után a borkészlet meglehetősen nagy, ezen bonyilvántartó kimutatásnak még nagyobb jelentősége, mint más években, melynek előnyét a M. Sz. O. E. igazgatósága kivételesen azokra a szőlősgazdáknak is ki óhajtja terjeszteni, akik a M. Sz. O. E.-nek nem tagjai. Bejelentési díjat egyesületi tagok 50 hl-ig nem fizetnek, ezen mennyiség fölül minden megkezdett százhektoliterenként fizetnek előre 1 koronát, 550 hektoliteren felüli mennyiség díjmentes. Nem tagok 50 hl-ig 2 koronát, e mennyiség fölül megkezdett 100 hl-enként 2 koronát kötelesek előzetesen fizetni. Egyéb közvetítési díjat az egyesület az eladás közvetítéseért nem kíván. Olyan gazdasági egyesületek, körök és helyközösségek, melyek mint jogi személyek az egyesületnek nem tagjai, saját tagjaik borkészletét összegyűjtve is bejelenthetik, mely esetben az egész mennyiség fölül 200 hl. díjmentes, azonfelül azonban — tekintet nélkül a mennyiségre — kétszáz hl.-enként egy koronát fizetnek. Bejelentéseket az egyesület igazgatósága (Budapest, IX., Üllői-ut 25. II. H.) csak a hó 28-ig fogad el.

A cellulose-papír árak emelése. A nyers- és fűzelőanyagok árainak, valamint a munkabéreknek tartós emelkedése folytán a magyar papírgyárak tegnap tartott értekezletükön elhatározták, hogy a cellulose-papír árainak, valamint az üzletnek általánosságban való szabályozása céljából Budapesten Magyar Papír Unió sz. k. f. szög alatt ellenőrző és eladási irodát szerveznek, amelynek feladata lesz az eladási árakat az érzékenyen emelkedett előállítás költségekkel összhangzásba hozni.

A bőripari kiállítás. A Technológiai Iparmúzeum kiállítási termében és gépessarnakában a hó 16-án, vasárnap nyílik meg a bőripari kiállítás, amely a maga nemében első országban. A kiállítás, amely az összes bőrgyártási és bőrfeldolgozási iparok működési körét felöleli, igen nagy területű lesz. Különösen a kisiparra vonatkozó gép- és szerszámkiállítás, amelynek tárgyai mind működésben lesznek láthatók, tarthatnak számot nagy érdeklődésre. A kiállításon az újonnan létesített bőrkisérleti állomás néhány terméke is látható lesz. A külföld nagy bőrgyárosai és bőripari gépek és szerszámok készítői tömegesen jelentkeztek a kiállításon való részvételre és a kiállítást csoportosan meg is fogják tekinteni.

A fiumei raktárvállalat új miniszteri biztosa. A kereskedelmi miniszter az elhunyt Csöcske Ferenc helyébe Hosszopcsky Alajos min. tanácsost nevezte ki a fiumei raktárvállalat miniszteri biztosává.

Egész országban jó hírnevű Koch I. féle törv. védett „Európa” szabású rendszerezett 5 óra alatt garancia mellett tanulhat bárki mindenféle női ruha szabást 15 kor. ért. díjvalu : : : : : . Nap-pali, esti tanfolyamok. — Az „Európa” szabászat 5 korona utasítással is megrendelhető.

KOCH I., Budapest, VI., Petőfi-utca 5.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátözsde.

Budapest, január 11.

A készáruipiaczon kifejezetten szilárd volt ma az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok jó vételkedvet mutattak és jobb árakat fizettek, a forgalom mégis korlátolt maradt, mivel az eladók tartózkodók voltak. Mindössze mintegy 9500 q buza kelt el a tegnapiaknál 5—10 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 15 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 14.22 korona 76 kilós boszniai búzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs tartott, a zab szilárd, a többi változatlan. Forgalomba került 800 q rozs 9.26½—9.65 koronás áron. A határidőpiazcon a mai üzlet barátságos hangulattal és a tegnapi zárlatnál csekélységgel magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán élénk vételkedv mutatkozott, amely később még fokozódott is, mire azon nagyarányú forgalom mellett erősen szilárdult az irányzat és meglehetősen emelkedtek az árfolyamok, amelyek aztán zárlat felé nyereségi realizálásokra kissé legyengültek. Az áprilisi buza 1 fillérrel a tegnapi zárlaton felül, 14.26 koronán indult, 14.33-ig emelkedett és zárlatkor 14.32 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 7 fillérrel, az októberi buza 6 fillérrel, a májusi buza 7 fillérrel, az áprilisi rozs 3 fillérrel, az októberi rozs 2 fillérrel, az áprilisi zab szintén két fillérrel, a májusi tengeri 1 fillérrel javult.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ár 100 kg.	kilós	ár 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.40—29.80
"	76	—	80	29.60—30.00
"	77	28.95—29.30	81	—
"	78	29.15—29.50	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	29.10—29.65
"	76	—	80	29.50—29.90
"	77	28.80—29.40	81	—
"	78	29.00—29.50	82	—
Pestvidéki	75	—	79	29.30—29.65
"	76	—	80	29.60—29.90
"	77	28.90—29.25	81	—
"	78	29.05—29.50	82	—
Bánsági	75	—	79	29.40—29.75
"	76	—	80	29.60—29.90
"	77	28.95—29.20	81	—
"	78	29.10—29.50	82	—
Bácskai	75	—	79	29.40—29.80
"	76	—	80	—
"	77	28.95—29.30	81	—
"	78	29.1—29.50	82	—
Rozs Irendü új közepminőségű új	—	—	—	19.70—19.85
" " " " " " " "	—	—	—	19.5—19.60
Árpa takarmány Irendü " " " "	—	—	—	14.20—14.30
" " " " " " " "	—	—	—	13.90—14.10
Zab Irendü " " " "	—	—	—	15.0—16.0
" " " " " " " "	—	—	—	15.10—15.40
Tengeri belföldi új " " " "	—	—	—	14.50—14.60
Körpa " " " "	—	—	—	—
Köles " " " "	—	—	—	—

Eladott:
 Buza, Tiszavidéki: 30 q 80 k. 30.— K, 100 q 78.5 k 29.70 K.
 Pestvidéki: 125 q 79 k 29.70 K, 60 q 78.5 k 60 q 79 k 29.80 K.
 Fejérmegyei: 300 q 79 k 300 q 78 k 29.60 K, 200 q 78 k 29.50 K, 500 q 78 k 29.60 K, 300 q 78 k 29.60 K, 300 q 78 k 29.60 K, 200 q 76 k 29 K.
 Boszniai: 1400 q 76 k 28.44 K.

Román: 5000 q 79 k 29.70 K tavaszi száll.
 Rozs: 500 q 19.30 K, 200 q 19.30 K, 100 q 19.25 K kpf par.
 Zab: 100 q 15.70 K kpf, 300 q 16.— K, 100 q 15.90 K kpf 200 q 15.75 K kpf, 100 q 15.80 K kpf.
 Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiazcon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:

Buza ápr. 14.26—14.24—14.35—14.32—
Buza májusra 14.07—14.08—14.06—14.14—14.10
Buza októberre 11.96—11.97—11.95—14.01—13.97,
Rozs áprilisra 9.56—9.95—9.9—9.95,
Rozs októberre 8.99—9.— 8.98—8.97—
Tengeri májusra 6.67—6.70—6.67—6.68—
Zab áprilisra 7.70—7.67—

1 óra 30 perczkor zárulna:

Buza áprilisra	14.32—14.33
Buza májusra	14.11—14.12
Buza októberre	11.93—11.99
Rozs áprilisra	9.9—9.6
Rozs októberre	8.97—8.98
Tengeri májusra	6.68—6.69
Zab áprilisra	7.67—7.68
Repeze augusztusra	13.50—13.69

Budapesti gabonaforgalom.

1910. január 9-től 1910. január 10-ig.

	Erkezett	Elszállított
	métermázsza	
Buza	1222	—
Rozs	560	—
Árpa	1159	—
Zab	405	100
Tengeri	1152	—
Liszt	12)	3671
Körpa	—	1855

Aggság ellen

Dr. Hommel-féle Haematogen!
 Óvás! a Dr. Hommel nevet hangsúlyozni kell!

Értéktözsde.

Az értéktözsde ma az új miniszterelnök kinevezésére nagyon lanyha volt. Forgalom is csak szűk határok között mozgott. Különösen a vezető értékek iránt oly csekély érdeklődés mutatkozott, hogy ezekben csak szórányosan fordultak elő üzletkötések. Kivételt csak az Államvasút képezett, amely érték a déli tőzsdén bécsi ösztöndíjra mérsékeltlen emelkedő irányt követett. A helyi értékek piacán ma is meglehetősen élénkség uralkodott, de korántsem fejlődött ki oly nagyarányú forgalom, mint az utóbbi napokban. A Közüti erős ingadozósnak volt kitéve; 654 koronás kezdő árfolyama sürgős kínálatra gyorsan 650.25-ig csökkent, később élénk keresletre 657.50-ig emelkedett, majd ismét 655.50-ig ment vissza. Egyéb helyi értékekben köttetett: Kereskedelmi Rt. 652.50—653—652.50 koronán, Budapesti Villamosságai 510—511 koronán, Magyar Villamosságai 369—369.50 koronán, Athenaeum 235—244 koronán, új Athenaeum 228 koronán, Vasuti forgalmi 421—419 koronán, Ujlaki téglagyár 358 koronán.

Az előzőszenen előfordult kötések:
 Osztrák hitel: 674—674.50, Magyar hitel 787—786.25—788.50, Osztrák magyar államvasút 757.50—756—757.50, Leszámitóbank 535.50—535—535.50, Rimamurányi 668—667.50, Városi villamosvasutak 321.50, Közüti vaspálya 654—650.25—652.50 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:
 Osztrák hitel 674—674.25, Magyar hitel 788—788.50, Osztrák-magyar államvasút 757.75—759.—, Leszámitóbank 535.25, Jelzálogbank 467.50, Rimamurányi 667.75—668.25, Városi villamosvasutak 320.50, Közüti vaspálya 655—657.50—655.50 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészevnyre: holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 6—8 korona, január hónap végére 16—18 korona.

Utózsde délután 4 órakor:
 Osztrák hitel 674.25, Magyar hitel 747.75, Jelz. 467.50, Leszám. 535, Rima 667, Allamv. 761.50, Közüti vasut 654.50, Városi vasut 320.50.

Szmokingöltöny 40, prima selyem 45, beléssel 55, Frakk, v. Ferencz József-órt. egészen selyembeléssel 55 frt.

legismább angolkelmékből, csakis mérték szerint, első rangú kivitelben.

ZÉLINGER SAMU
 angol köszpénzrendszerű ural szabótermében
 IV. ker., Beiváros,
 Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-utca mellett. — Telefon 116—59.

Bécsi gabonatözsde.

Bécs, január 11. (Saját tudósítónktól.) A kon-
zum szigorúan tartózkodott a vásárlástól és a forga-
lom csak szűk határok között mozgott, de az irány-
zat és az árak nem tartottak, csak régi tengeri lett
drágább 5 fillérrel s mivel ebben a cikkben nagy
hiány mutatkozott, kötés nem fordult elő.

Jegyzetelt búza: tiszavideki 15.15—15.50, banáti
14.80—15.50, mosoni 14.25—14.65, tótfelvidéki 14.20—
14.55, déliavasuti 14.35—14.75, marchfeldi 13.75—14.15,
romániai 14.80—15, orosz 14.55—15.

Rozs: tótfelvidéki 10—10.20, csepeli 9.95—10.15,
pestmegyei 10.10—10.20, déliavasuti 9.95—10.20, külön-
féle magyar 9.95—10.15, osztrák 9.90—10.15.

Árpa: morvaországi 8—8.75, marchfeldi 7.40—7.80,
tótfelvidéki 7—8.30, csepeli 7—7.40, győri 6.90—7.30,
középdunai alkalmások 7—7.25, déliavasuti 7.30—8.20,
északmagyarországi 6.80—7.20, tiszavideki 6.25—7, ma-
láta 7—7.50, takarmány 6.80—7.10.

Magyar tengeri 7.75—8, új 6.00—8.95. Cinquantin
8.55—9.

Magyar zab 7.90—8.50 válogatott 8.50—8.75, cseh,
országi 7.65—8.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Karoly-körút 24., I em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:

Finsen-tele tvlampá fűrdők
szívhaj és veredényel-
meszedés ellen.

Elektromágneses gyógyítás

Röntgen sugarakkal való
kezelés.

Magas feszültségű aram-
mal való kezelés (Arson-
valisatio).

Kék fénnyel való kezelés.

Villamos hőfűrdők (Elek-
trotherm).

Villamos fonyfűrdők.

Villamos massage (Vib-
ratio).

Galván. Farad és Franklin
árammal való kezelés.

Villamos vízfűrdők.

Szén-savas fűrdők.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (neu-
rasthénia, hystéria).

Ideggyengeségi állapotok.

Almatlanság, Fejfájás.

Hűdés (Paralysis).

Idegfájdalmak, Idegzsibák
(Neuralgiák, ischiás).

Gerincvelő-sorvadás (Ta-
bes).

Szívbetegségek.

Veredényelmeszedés.

Köszvény és csusz, reuma,
izületi és esontbajok.

Székrekedés, Daganatok.

Anyagoserebajok (Elhízó
czukorhaj, verszegénység)

Bőrbajok, Borviszketeg.

Lupus.

Majhullás, kopaszodás.

Szűrtelenítés (nőknel és
arizon).

Aranyeres esoméek.

Kivonatára prospektus

Bécsi értéktözsde.

Bécs, január 11. A magyar parlament küszöb-
ben álló feloszlata és a külföldi gyöngült árfolya-
mokban az itteni előtözsdei általános kedvetlen-
séget idéztek elő. Államvasuti és alpesi részvények-
ben helyi realizációk fordultak elő, de a forgalom
majdnem minden téren nyugodt volt. Korlátok
között érdeklődés mutatkozott galicizai Kárpát-pet-
roleum, török sorsjegyek és 3 százalékos déliavasuti
elsőbbségek iránt. A déli tözsde megnyitásakor a
forgalom nyugodt, az árfolyamok alig változtak.
Később az irányzat gyengébb lett, mert Berlin
hágyadt magatartást jelentett.

Tizenegy óraker: Osztrák hitel 674, Laenderbank
607, Unionbank 593, Államvasut 756.50, Déli vasut 126,
Alpesi 754.50, Rinnemurány 609, Skodar. 311.50, Kár-
pát-petroleum 194, Török sorsjegy 232.50, 3 százalékos
Déli v. elsőbbségi 278 K.

Osztrák hitel 673.50, Magyar hitel 788.— K, Anglo
316, Bankverein 549.50, Laenderbank 507, Union 592.50,
Magyar jelzálog 467, Államvasutak 758.50, Déli vasut
126.50, Alpesi 754.50, Prágai vasut 260.50, Brúni 778,
Orosz járadék 101.10, Török sorsjegy 233, Galicizai Kár-
pát-petroleum r. 796, Skoda 312.

Bécs, január 11. (Magyar értékek zárlata). 4 száza-
lékos arany-járadék 114.—, Tiszai és szegedi kölcsön
sorsjegy 158.25, Magyar hitelbank részvény 787.5
Magyar leszámítoló és váltó részvény 586.—, Rima-
murányi 667. 0, Magyar czukoripar —, Adria hajó-

zási részvénytársaság —. Magyar koronajáradék
92.4, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 9.90,
Magyar nyeren-kötv. sorsjegy 217.—, Kassa-Oderbergi
Vasutársz. —, Magyar jelzálogbank 467.50, Magy.
kereskedelmi bank —, Az irányzat

Bécs, január 11. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 száza-
lékos papír-járadék 94.91, 4 százalékos osztrák arany-
járadék 111.60, 1860-as sorsjegy 17.30. Osztrák hitel-
sorsjegy —. Angol-osztrák bankrészvény 314.90.
Bécsi Bankverein 548.25. Osztrák magyar bank 1775.—,
Déli vasut 126. —. Dunagőzhajózási társ. 103. —. Dohány
részv. —, Cs. k. arany (vorb) 1138. Német bankv.
117.70. Osztr. Lloyd 564.— 4.2 száz ezüst jár. 34.95—
99.—. Osztr. korona járadék 94.95, 1864-es sorsj. —.
Osztrák hitelintézeti részvény 678.75. Union-Bank 592.50
Osztrák Landerbank 506.25, Osztrák-magyar államvasut
76.40, Elbevolgyi vasut —, Alpesi részvény 153.75.
2 frankos 19.12. Londoni váltóár 240.55, Lipótkohó
416.—, Török sorsjegy 233.50.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, január 11. (Értéktözsde.) Azon be-
folyásokhoz, amelyek a piac irányzatát tegnap
meggyengítették, ma a tegnapi párisi és newyorki
tözsdeiről érkezett kedvezőtlen jelentések is hozzájá-
rultak, úgy, hogy a visszamenő mozgalom a forga-
lom megnyitásokor folytatódott. Erősebben ismét a
bányaárteket kínálták, amelyek azonban a vas- és
széniparról szóló kedvező jelentések következtében
csak szorványosan veszítettek 1 százalékot. A többi
piacon a csökkenések mindvégig csekélyebb jelen-
tőségűek voltak. A vállalkozási kedvet az a jelentés,
hogy az angol szénmunkások sztrájkmozgalma lany-
hulóban van, hátrányosan befolyásolta. A további
folyamatban az alapirányzat az afrikai védett te-
rületek fejlesztésére vonatkozólag a birodalmi gyű-
léshez intézett emlékirat hatása alatt ugyan szilár-
dabb volt, az üzlet azonban, gyarmatártekektől el-
tekintve, általában nem élénkült. Nagyobb kereslet
tárgyai voltak török sorsjegyek Béccsel kapcsolat-
ban. Az utótözsde irányzata renyhe volt és az árfo-
lyamok alig változtak. A készpénzpiac ipari értékei
realizációkra engedtek. Napi pénz 3 százalékos, ma-
gánleszámítolási kamatláb 3 százalékos.

Berlin, Január 11. Zárlat. (Saját tudósítónktól.)
Zárlatok jegyzetelt: 4.2 százalékos papírjáradék
94.90, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 100.10, osztrák
hitelrészvény 211.60, Déli vasut 23.50, orosz bankjegyek
216.25, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto
Commandit 186.80, Dinamitruszt —, Harpe. 212.75
Unifikált török járadék —, 4.2 százalékos ezüstjár.
99. —, 4 százalékos magyar aranyjáradék —, Magyar
koronajáradék 92.70, Osztrák-magyar államvasut 163.10.
Bécsi váltóár 849.25, Olasz járadék —, Alt. villamos-
sági Edison —, Gelsenkircheni —, Laurakohó
200.25. Gyengült.

Frankfurt, (Zárlat). Jan. 11. 4.2 száz.-os papírjáradék
95.95 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 100.—, Magy. ar.-jár.
95.90, Osztr. hitelint. részv. 211.70, Osztrák-magyar
államvasut 161.50, Északnyugati vasut —, Bustiebr-
adi vasut —, Londoni váltóár 2 4.80, Bécsi Bank-
verein 129.40, Villamos részvény —, 3 százalékos
magyar aranykölcsön 7—80, 4.2 százalékos ezüstjáradék
99. —, Osztrák koronajáradék 95.—, Magyar korona-
járadék 92.6 —, Osztrák-magyar bank 128.10, Déli vasut
részvény 23.60, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár
849.25, Párisi váltóár 811. 6, Union bankrészvény —,
Alpesi részv. 380 —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat). Január 11. 4.2 százalékos ezüst
járadék 98.70, 1860. sorsjegy 173.75, Déli vasut 23. 0,
4 százalékos aranyjáradék 100.45, Osztrák hitelrészvény
211.75, Osztrák-magyar államvasut 161.25, Olasz jára-
dék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.05
Szilárd.

London, január 11. Angol consol 82.14/16.

Páris, (Zárlat) Január 11. 3 százalékos francia ja-
radék 99.05, Osztr. aranyjáradék 10.— Magyar arany-
járadék 98.—, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről
517.— 3% százalékos Olasz járadék 104.2 Déli vasuti
elsőbbségi kötv. 290 —, 5 százalékos marokkói jára-
dék 51.—, 4 százalékos 1890. román köles, —, 4
százalékos amert. román jár. 1915. 97.—, 5 százalékos
orosz járadék 1 3.90, 4 és fél százalékos 1909. orosz
járadék 1 0.7, 4 százalékos spanyol jár. 96.60
4 százalékos unifikált török jár. 95.02. Török sorsjegy
220. —. Török dohányrészvény 293. — Osztrák földhitel-
inteztet 1234. Osztr. Landerbank 557.— Magyar jelzálog-
bank 507.—, Banque de Paris 1781, Banque Ottomane
724.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut
—, Meridionalvasut 681.—, Hartman gépgyár 557.—
Rio Tinto —, Sucerie d'Égypte —, Tula —,
Urikányi köszén 1 8, Chartered 42.26, De Beers 500.50,
East Rand 13.—, Jagersfontein 213.—, Traus. Land
Comp. 78.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.—, Váltó
német piacokra (rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid)

104.56 Váltó Belgiumra (rövid) 15/32, Olasz aranyváltó
rövid 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csekk Londonra
261.80. Magánkamatláb 2% Szilárd.

Üzleti tudósítások.

Vásárcsarnok.

Hivatalos tudósítás. —

Január 11. Marhahus. Helybeli első minőségűnek
tartalja 1.24—1.44, eleje 1.00—1.20. A másodrendű eleje
0.72—1.00, hátulja 1.04—1.20. A vidéki elsőminőségű
hatalja 0.96—1.16, eleje 0.60—0.72. A másodrendű há-
tulja 0.50—0.90, eleje 0.40—0.50.

Borjúhus. Helybeli első, borbén 1.40—1.50, vidéki
1.10—1.24. Juhhus. Helybeli elsőrendű 0.80—1.12, má-
sodrendű 0.80—0.96. Bárány. Olőtt, borbén, első min-
ségű 0.96—1.08. Serstehus. Helybeli elsőrendű szalon-
nával 1.56—1.60, másodrendű szalonnával 1.52—1.54.

Vidéki szalonnával, első minőségű 1.48—1.50, má-
sodminőség 1.40—1.44. Szalonna nélküli első minőség
1.74—1.76, másodminőség 1.68—1.72. Nyerszonka 1.60—
1.80. Füstölt sonka 2.00—2.20. Szalonna olvasztani való
1.64—1.68, füstölt 1.56—1.60, paprikás 1.52—1.60, só-
zott táblás 1.32—1.40. Helybeli disznózsír 1.76—1.80.
Új szalámi 3.60—3.80 kilónkint.

Baromfi. Rántani való csirke 1.60—2.40, vutni való
2.40—3.80. Tyúk 3.00—4.00. Káppan 4.40—6.40. Sovány
ruca 5.00—7.00. Hízott ruca 8.00—10.00. Hízott liba
14.0—24.00. Sovány pulyka 10.00—11.00. Hízott pulyka
12.00—15.00 páronkint. Vágott baromfi. Csirke 0.80—
1.80. Káppan 2.60—3.40 darabonkint. Rucza 1.60—1.80.
Liba 1.60—1.76. Pulyka 1.50—1.80 kilónkint. Libamáj
2.00—3.40 kilónkint.

Vadak. Szarvas egészben 0.80—0.84. Öz egészben
1.60—1.80 korona. Vaddisznó egészben 0.90—0.90. Dám.
vad egészben 0.80—0.90. Nagy nyul 4—4.40. Sildő 2.20
—2.60. Vadlud 2.20—2.60. Vadruca 1.80—2. Faczán
4—4.60. Fogoly 2—2.40.

Halak élve. Harosa 2—2.80. Ponty 1.60—2.20.
Pisztráng 14—14. Halak jegelve: Harosa 1.50—2. Csuka
0.80—1. Ponty 0.80—1.40. Fogas 1.40—1.80. Kezsege
3—6. Apró kevert hal 0.60—0.80, kilónkint.

Tengeri halak 0.90—6, kilónkint. Tevaj 2.60—2.96,
köpült 2—2.10. Tehenturó 0.20—0.80 kilónkint.

Tojás: Száz darab teafőjs 8—9.20, 1440 drb friss
alföldi tojás 90—94, 1440 drb friss erdélyi tojás 90—92
korona.

Zöldseg: Vöröshagyma 6—12. Sárga burgonya 7—9,
Fehér 5.20—5.40. Róza 5.20—5.60. Kifli 14—17 korona
métermázsánkint. Karfiol 100 drb olasz 10—18.

Gyümölcs: Almafélék 14—60. Körtefélék 1—70.
Apró keménybőju dió 40—56. Olasz mogyoró 84—100.
Olasz gesztenye 30—44 korona métermázsánkint, 100
darab jaffa-narancs 7—10, mészaini 1.60—4, mandarin
2—3 korona.

Fűszerek: Szegedi paprika 220—300. Fergétt més
90—100 korona métermázsánkint.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állattársar és közigazgatás igazg.
tözsége.) Január 11. Előző napi eladatlan maradvány
86 drb sertés, 59 drb sildő. Mai felhajtás 1724 drb ser-
tés, összesen 1810 drb sertés, 59 drb sildő. Eladatott
1319 drb sertés, 37 drb sildő. Maj maradvány 491 drb
sertés, 22 drb sildő.

Következő árak jegyzetelt: Zsirsertés: fiatal ne-
bész 300 kilogrammon felül életsúlylevonással 156—160
fillérig, fiatal közép 220—300 klg.ig életsúlylevonással
154—160 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levo-
nással 154—164. Hussertés, belföldi sildő 120—136 fil-
lérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonkint,
előszulban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak
változatlanok.

Budapesti szurómarhavasár.

Január 11. Felhajtott: 344 drb első borjú (közle
21 rugott.)

Árjegyzések: Elsőrendű első borjúkért 106—114 fill-
lérig, kivételesen 120 fillér, középminőségű első bor-
júkért 92—104 fillérig, silyny és rugott borjúkért 48—
68 fillérig, kilogrammonkint (levonás nélkül.) A4
irányzat lanya volt, az árak 4—6 fillérrel kgr.kint
csökkentek.

Bécsi sertésvásár.

Január 11. A maj sertésvásárra 14445 darabot je-
lentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 7539
hízott és 5895 fiatal sertés.

Árak: elsőrendű 144—146 fillér; középnehéz 130—
142. idős 122—132 fillér; könnyű 112—125 fillér; fia-
tal sertés 106—130 fillér kilogrammonkint előszulban,
levonás nélkül.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS,

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató ERDŐS ARMAND.

Szén, kokszt,
briket és antracit

téli fűtéshez
a pontos szállítás érdekében későbbi
határidőkre már most rendelendő.
Telefon: ^{detall:} 78-96,
54-27. } 164 interurban.

Radnay Károly
Budapest, Váci-körút 78. sz.
Sürgőnyczim: ANTRACIT Budapest

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. Az igazságügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Kónya Károly öcsai járásbírói joggyakorlatot a kalocsai törvényszékhez jegyzővé, Ehrendiener Manó antalfalvi, Soós József kunszentmártoni, Kottke Ede miavai és Münster Mór tamási betétszerkesztő szakdíjnyelvező állású munkoldási körrel fel nem ruházott betétszerkesztő irnokokká, Wachsmann Sámuel es. és kir. 51-ik gyalogezredbeli számvivő, igazolványos altisztet a gyulafehérvári törvényszékhez irnokká;

a földművelésügyi miniszter dr. Koröös Tivadar földtani intézeti II. osztályú geológust I. oszt. geológussá, dr. Lutz Ferenc országos kémiai intézeti vegyész fővegyészsé;

a kereskedelemügyi miniszter Gulyás Dávid, Feika Miklós, Márki István, Szűszkievics Rezső, Hubert Hermann, Kovács Lajos, Mezei András, Tál Lőrincz, Buchner János, Jecman Zvonimir, Francties György, Raeski Miklós, Baics András, Dasovics Mátyás, Krznariés József, Schütz Rezső, Teslá Mile, Rakics Radeván, Pataky Kálmán, Anóka Demeter, Kohn Jakab, Szóke József, Rigan József, Petrszalka Ernő, Balla Mihály, Somogyi Géza, Bagi Lajos, Szabó Lajos, Rehner Márton, Töckelt Vilmos, Hódos Viktor, Müller Evald, Theiszler János, Schatzmann Jónás, Nagy Károly, Poppov Durán, Szóbel Elzig, Csepreghy János, Szeitter Antal, Kurák Márton, Crnkovics Mihály, Grubics-Veliki József, Nagy Dezső, Worschitz Dániel, Hozman Péter, Cordje Mihály, Fischer Sámuel, Aranyos Géza, Szücs Sándor, Szabados János, Bakí Mihály, Haluska János, Haag Jakab, Gelller Lipót, Szabó József, Szabópal István, Zeller József, Lang János igazolványos katonai altiszteket a XI. fizetési osztályba posta- és távirat-segéd-tisztekké, Koch Lujza, Schwartz Fanni, Malicsky Mária, Ullmann Albertine, Márkus Antalné, Stiglitz Mária, Vass Józsa, Offenmüller Katalin, Battanas Julia, Sekulic-Koifranek Laura, Jung Laura, Sándor Ilona, Szladek Ilona, Deutsch Lorántné és Hegyessy Matild posta- és távirat-adjutánsok, illetve napidíjas távbeszélő kezelőnőket posta- és távirat, illetve távbeszélő kezelőnőkké;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Demeter Emil munkóügyi k. kath. elemi iskolai tanítót a nagygyőrczi állami elemi népiskolához igazgató-tanítónak, Tömörösi László okleveles tanítót a magyaralkuosi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Papp Gábor közárvi g. kath. elemi iskolai tanítót a priszlopi, Pupeza Szevér izaszacsi g. kath. elemi iskolai tanítót pedig a priszlopi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Schmidt László okleveles tanítót az aranybányai állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Fábry Gizella okleveles tanítónak az aninai állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Huszly Klementin okleveles tanítónak a havasmezői állami elemi népiskolához tanítónak;

a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Szabó László budapesti lakos ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakorlatokká, Szomolányi Antal nagytapolcsányi lakos ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakorlatokká nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Krausz Oszkár váli járásbírói joggyakorlatot a szilágységi járásbíróshoz, Haraszti Károly szilágységi járásbírói joggyakorlatot a váli járásbíróshoz, Demény Győző ógyallai járásbírói joggyakorlatot a Czimmerer Albin soproni törvényszéki irnokokat különösen, Tichy Árpád pécsai járásbírói joggyakorlatot a máriaradnai járásbíróshoz, Vitus Károly esikszeredai törvényszéki fogházfelügyelőt a zalegerszegi törvényszéki fogházhoz;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Szörösei Anna zaláni állami elemi iskolai tanítónak a pákai állami elemi iskolához, Bogdán Lucia battonyai külterületi állami elemi iskolai tanítónak a telesi, Klivinyi Zoltán kun-ágotanagelpusztai állami elemi iskolai tanítót a battonyai külterületi állami elemi iskolához, Köpö Jenő miavablahói állami elemi iskolai tanítót a sasvári állami elemi iskolához eddigi minőségükben áthelyezte.

Pályázatok. Banyán (Krássó-Szörénym.) postamesteri, Helesfán (Baranyamegye) postai ügyviselői állásra január 28-ig; a nagyszőlősi adóhivat. 1. adóosztályi állásra; a muraszombati járásbírószálgal vendtölmási állásra; a hátszegi adóhivatalnál adóosztályi állásra; a zilahi pénzügyigazgatóságnál fogamázógya. kornoki állásra; a községi járásbírószálgal német tolmácsi állásra, a fiunei törvényszéknek jegyzői állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánk időjárásában lényeges változás nem történt. A hőmérséklet országsszerte többé-kevésbé a normális felett van; maximuma Fiumében 9 C. és minimuma Botfalun -10 C. volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban lényeges változás nem várható. (Sürgöny-progn.: Változás nem várható.)

Table with columns: Állomás, Léghőmérséklet, Hőmérséklet, Felhőzet, Szélirány és erője, Csapadék mm., Hőmérséklet. Lists various locations like A-Szlatina, Ungvár, Kővár, etc.

„EGYETERTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

VIZÁLLÁS.

Table with columns: m.éter, m.éter, m.éter, m.éter. Lists various locations and their corresponding measurements.

Rendelésszerűen készült

frakk- és smoking-öltönyök

délvidékre utazóknak,

színházi és átmeneti

kabátok, elsősorban kivitelben, divatos szabásban, jutányos árakon kaphatók:

Deutsch F. Károly és Tsa

Budapesten, IV., Ferenciek-tere 2. sz.

A templommal szemben.

BUDAPESTI ERTEKTOZSDE

Large financial table with multiple columns: Allamadósság, Záloglevelek, Elsőbbségek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gősmalmok, Iparvállalatok, Készletek, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók. Lists various financial instruments and their values.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy hír.

Megfagyva, holtan egy embert találtak,
Az elhagyott országúton. —
Mindennap felsajog a lelkem,
E „napihirt”, ha átfutom.

Megfagyva, holtan. Otthon, tudja isten,
Érette hány könyesepp pereg,
Mig küzdöm a jégkezu halállal
Lesi éhes varju-sereg.

Kik otthon várják, hull a forró könyök;
Még könnyebbül az, aki sír.
A haló is szeretne felzokogul,
Mielőtt elnyeli a sír.

S a szeme száraz. Egy köny sem szakad fel.
A láthatatlan jégkezek
A könyvet visszafojtják tört szívébe,
S szemén csak egy jégesepp rezeg.

Meghalni és a köny a szívbe fagyva!
E csepp a szívet perzeeli,
Mint a pokolnak legtüzesebb lángja.
Mint izó maglyák ezrei.

Feleki Sándor.

(A leghosszabb beszéd.) Ismeretes, hogy a legutóbbi osztrák obstrukciós vita során Kotlár cseh agrárius képviselő tizenöt órányi obstrukciós beszédet mondott és ezzel tulszárnyalta Lecher dr.-t, aki Badeni idejében tizenkét órányi keresztlétszaki beszédet mondott. Természetesen egyik szónoknál sem lehet szem elől téveszteni, hogy sokszor kaptak szünetet és a beszédet olyképpen is nyújtották, hogy párbeszédet folytattak cseh képviselőtársaikkal. A leghosszabb beszéd nem is az osztrák képviselőházban hangzott el, hanem a british-columbiai (Canada) kamarában és 1880-ban tartotta D. Kosmos képviselő. A többség pár órával az ülészek vége előtt meg akarta szavazni a „konfiskation bill“-t. A törvény másnap, tehát az ülészek bezárása után lépett volna életbe és arról intézkedett, hogy a telepesek elveszítsék birtokaikat. Miután a telepeseket a parlamentben csak két

ember képviselte, a többségnek könnyű dolga volt, hiszen csak ennek a két embernek kellett beszélnie. Az egyik, John Bankroft, délelőtt tíz órakor fejezte be a beszédét s utána D. Kosmos következett. Délután öt órakor kellett volna az ülésnek záródnia, de Kosmos a szónoklatát még mindig nem fejezte be. Este nyolc óra lett és Kosmos még mindig beszélt. Ekkor a többség nyugtalanzkodni kezdett s közbeszólásokkal és lármával zavarni igyekezett az egymagában obstruáló képviselőt. Pedig ezt nagyon rosszul tette, mert ezzel Kosmosnak pihenőket engedett s az ülést — igaz, hogy csak pár percre — minduntalan fel kellett függeszteni. Lassankint éjfél lett s Kosmos még folytón az elnöki emelvényen volt. Frissítőket nem kaphatott s be kellett érnie egy pohár vízzel. Reggelre járt már az idő, a képviselők kimentek a szabad levegőre, de azért Kosmos tovább beszélt, igaz, hogy már csak alig hallhatóan. Végre délután öt óra. Az ülészeket be kellett zárni, a törvényjavaslat felett nem lehetett szavazni. Az elnök bezárta az ülést, az ülészeket berekesztették nyilvánította. Kosmos tehát győzött, huszonnégy órányi beszédével megakadályozta a telepesek tönkretételét. Igaz, hogy amikor a szövegről lement, a hideg ráta, de azért két nap múlva már oly jól érezte magát, hogy résztvehetett és beszélhetett is egy banketten, amelyen ünnepeltek.

(Murger bohéméletéből.) Tudvalevő, hogy Murger a nyomoruságnak azokat a jeleneit, melyeket a bohémvilágról szóló híres könyvében felsorol, végig is élte. Sőt egy kiadatlan leveléből is látszik, hogy az ő nyomora még nagyobb volt, mint azoké a bohémeké, kiket könyvében rajzol. Murger huszéves korában gróf Tolsztoj Jakabnak volt titkárja 40 frank havifizetésért, melyhez apjától még 30 frankot kapott. Volt idő, mikor semmi rubája nem volt. Hosszu fontolgatás után levelet írt a grófnak, kérvén őt, hogy nyisson neki hitelt a szobájánál. „Azt fogja kérdezni, hogy mi marad?” írja a grófnak. Megmarad fizetéséből az a szokásom, hogy mindent nélkülözök, ami nem szükséges. Önnél kevés produktív munkám volt ugyan, de van szabad időm, hogy művészt vagy író legyek. El vagyok szánva mindent túlni e szél elérése érdekében. Tolsztoj Murger fizetését havi 10 frankkal fölemelte, hitelt nyitott neki, azonkívül az orosz czártól 500 rubelt eszközölt ki számára egy költeményért, melyet egy nagyhercegnő születésére írt. Mikor Murger ezt meghallotta, a gróf jelenlétével nem törődve, bolond jókedvében keresztülugrált a gróf székein és asztalaín, sőt még zongoráján is.

(A monacoi herceg és a játékbank.) Monte-karlóbból jelentik: A monacoi herceg hét millió frank évi bért kap a monte-karlói játékbanktól, de most két millióval többet követel s arra az esetre, ha a többletet meg nem kapja, az engedelem megvonásával fenyegetőzik. Noha éppenséggel nem valószínű, hogy a játékbank meg fog szűnni, mégis érdekes elképzelni, hogy ez miocsa hanyatlását jelentené a kis fejedelemságnak. Ha Monte-karlót és környékét kritikai szemmel vizsgáljuk, nem csodálkozunk, hogy oda csak az megy, aki játszani akar. Hisz ez a vidék meg sem közelíti San-Remo, Mentone, Beaulieu és Nizza szépségeit, sőtaterai pedig egyáltalán nincsenek. A tengerpart agyagos, a hegyekre vezető utak járhatatlanok, az országúton jóízű ember végig sem mehet s a bank nem csinál utakat, nem rendezi a tereket, szóval egyáltalán nem tesz semmit Monte-karló szépítésére érdekében. Hogy miért, azt könnyű kitalálni. Azon van minden erejével, hogy a bank és a kaszinó vidéke minél pompásabb legyen. A terraszok csodálatosak és a pálmá-sétálóhely pártját ritkítja az egész világon. De mindez valósággal varázsütésre megszűnne, a mint a bank bezárná Papuit. Az expressz-vonatok büszkén elrobognának a föld e parányi zuga mellett, a tengerparton senki sem sétálna, kihalna egész Monte-karló. S mivel lenne a fejedelem, a szegény fejedelem, akinek most hét milliót, de egy év múlva ugy lehet, kilengetet jövedelmez a játékbank? Monte-karló vége még nagyon-nagyon messzire van. A bank sokat, egyre többet épít, s most még egy palotát fog építeni s a bakkarat ide már be is vonult. Osztendő híre és anyagi sikere megmutatta Monte-karló részvényeseinek azokat az új utakat, amelyek az osztalék emelkedésére vezetnek, lesz tehát miből a két milliónyi bérkülönbséget fedezni.

(Különös természeti jelenség.) A norvégiai Roa és Hønefos községeket összekötő vasúti vonal a lehető legcsodálatosabb hegyháton vezet keresztül. Míg köröskörül a hegyeket hatalmas hórétegek fedik, a hegyhát teljesen mentes a hótól, sőt ha magasabb hegyekről hótömeg zuhan rá, ez menten elolvad és a nedvesség gőzzé változva száll el. A jelenség oka az, hogy a hegy beiseje telítve van kőntartalmu forrásokkal, melyek állandóan melegen tartják a hegyhátat. A kőn szaga mért-földekre érezhető. De ennek a jelenségnek meg van az az oka, a kellemetlen következménye is, hogy a vasúti vonal alapépítményét minden évben újra kell építeni, mert a talajmelegség tönkre teszi a talpfákat.

KÉT NYAKÉK.

— REGÉNY. —

Írta: G. W. APPLETON.

50

— Ismeri ezt az urat? — kérdezte Jimmie.

— Igen, látásból ismerem, gyakran jön az úrvereseinkhez, kicsiny meglehetősen excentrikus emberke, aki mindenféle ritkaságok és különlegességek után szimatol. Azt hiszem ugyanaz, aki rövid idő előtt nagy szenzációt keltett néhány óriási nagy márdártojással, amely a tulajdonában volt.

— Ugy látszik, elég híres ember ez a Bookmiddle ur, — szóló Jimmie, mikor ismét kijöttek az utcára. — Azt hiszem, sikerülni fog az ezüst szekrénykét megszerezni. Tudod, azt ajánlom, menjünk az Albany-streeten fel a kaszárnnyába és kotorjuk ki Ogilviet. — Véletlenül tudom, hogy ma szolgálatban van.

Beszálltak egy kocsiba és a Regents-Park irányában elhajtottak.

A kaszárnny előtt álló ór azt mondta, hogy Ogilvie kapitány fejt van a szobájában, s egy másik katona megmutatta az utat.

— Ah, fiuk, mi újság? — szóló örömmel Harry, amint ketten beléptek.

— Hát az elveszett ezüst szekrénykének ugy látszik, a nyomában vagyunk, — szóló Jimmie.

S elbeszélte az egész dolgot részletesen. — Bookmiddle! — kiáltott sir Harry. — Az ördögbe is! A ritkaságok bódéja itt van közvetlen közelünkben. Nem ismeritek! Londonnak egyik szerényebb különlegessége ez a hely. De igazán csodálatos egy bódé! Nem láttam még hozzá hasonlót.

— Miféle bünbarlang ez? — kérdezte Jimmie.

— Na hát, egy korcsma, természetesen.

De még ilyet ugysem láttatok. Tegyétek fel a kalapot, oda megyünk, iszunk egy Brandyt szodával és megnézzünk mindent. Valószínűleg a szekrénykédet kigyók, érmek, római fazekak, pillangók, ósrégi fegyverek —

— Hallgass már, egyelőre ennyi is elég, — szóló Jimmie félbeszakítva az áradatot. Mindenesetre elmegyünk és megnézzük a fészket.

— Nincs messze, alig néhány lépésnyire, — szóló Harry s elindultak. Néhány pillanattal később beléptek egy korcsmába és valóban Harry nem tuzott. Ez a hely egyetlen volt a maga nemében.

Kis termetű férfi, ingujjban, puha kalappal a fején, ott állt a kimérol asztal mögött. A falakon csupa olajfestmény függött.

— Ez a tulajdonos — sufogta Harry. Hangosan pedig ezt mondta: Kérek három brandyt szodával.

Mikor megkapták, így folytatta: — A barátaim hallottak már az ön muzeuma és ritkaságai felől. Szeretnék egy kicsit megnézni.

— A kis emberke nagyon barátságosan felelte:

— Kérem, legyen szerencsém, uram. Ha megitták a brandyt, akkor jöjjeuk oda a másik ajtóhoz. Szívesen megmutatom önöknek a muzeumomat.

— No, már sok furesa dolgot láttam, szóló kis vártatva Jimmie Selhurst, de ez a legfuresabb, amiről hallottam. Korcsmáros, aki régiségkedvelő!

Különböző gyűjteményeknek való anyag volt itt összehalmozva, valaki praktikus amerikai, biztosan Barnum zsebkiradásnak nevezte volna. Izléstelen dolgok egymás mellett a legkiválóbb és legkülönösebb ritkaságokkal. Egy tizenötödik századbéli vasba öltözött lovag őrt áll egy spirituszba tett óriási kigyó előtt. Ritka gót könyvek ott fekszenek a híres méregkeverő Palmers által hamisított

ezer fontos bankjegy mellett. Gyönyörű gyűjtemény emlékérmekből és pénzekből, mellette Mumbó Jumbó a legsötétebb Afrikából. Ritka öreg fegyverek, alabárdok, rézhalták, öreg puskák, ágyuk — s a jó isten tudja még, milyen fegyverek. Szomszédságukban ott vannak a pillangók, rovarok, kitömött madarak. Római korsók és talak, görög vázák s mellettük éktelenkedik Cromwell fekete kabátja és bőrkalapja. Beni-féle bronzok, Gordontól való relikviák, Haydn flótája, különös csigák, megkövesedett algák közölt. Valamikor Nelson lordé volt tömör ezüst szervice és arany térdcsatt. Kolorádó bogarak, festmények, rézmetszetek, szénrajzok, ritka érmek, öreg szímlapok, kameeák s ördög tudja, milyen gyűjteménye volt ott a különlegességeknek. Mindezekre pedig magas piederstárlól Konstantin császár márványszobrára tekint le minategy csodálkozva, hogyan is került ebbe a furesa és vegyes kereskedésbe.

— Furesa kis hely, ugyebár? De a szekrénykét nem látom sehol, — szóló végül sir Harry, aki minden sarokban kutatótt és keresett.

— Én sem, — felelte Hubert. — Nem volna jobb talán inkább kérdezősködni utána?

— Helyes. Mondja csak Bookmiddle ur — fordult a kis emberhez — nincs a gyűjteményében egy kis ezüst szekrényke? A barátom évek előtt elvesztette, azaz helyesebben ellopták tőle. S ő szívesen fizet ötven fontot, ha ismét megkapja.

A kis emberke töprengeni kezdett.

— Egy kis ezüst szekrényke? — kissé gondolkodnom kell; valami dereng már bennem. De lássa kérem, oly rengeteg sok holmi van és a fele sem fér el itten. Nincs hely hozzá; éppen ugy vagyok ezzel, mint a British Muzeum. Jöjjenek fel, uraim,

(Folyt. köv.)

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság

Budapest, VII., Rákóczi-út 30. ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.

Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 6-35 mm. Browning-patrónok használatára készült. Legjobb előnye, hogy szabadkézzel minden számszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A mellényzsebben elfér.

Ára 80 Korona. Havirészlet 4 Kor. 12 havi egyenlő részletre 72 Korona

Levegőgond és hosszant beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél

Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezzel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt... korona árban, fizetendő... kor havi részletekben... tól kezdve, Budapest, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi

Lakhely: Kelet: Név és foglalkozás:

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

A legrégebbi magyar gyermekkönyv

FLÓRI KÖNYVE

Írta BEZERÉDY AMÁLIA.

Huszdik kiadás.

A Flóri Könyve 1840-ben jelent meg először, azóta nemzedékről-nemzedékre megőrizte kedveltségét; nagyanyáink, anyáink, magunk, s gyermekeink egyformán szeretik okos kis versikéit, kedves játékeit, szép képeit. A huszdik kiadás - mollózza a közben készült átdolgozást - az eredeti Flóri Könyvet állítja vissza úgy, a hogy négy nemzedék óta szerette mindenki.

Ára fűzve 1 K, kötve 2 K. Kiadja a Franklin-Társulat.

Kapható

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrassy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

Figyelemztetés!

A fogfájás, fogszuvasodás és kellemetlen szájszag elkerülése végett használja állandóan Sztraka Menthol-fogszappanját. Ára 1 korona, gyógyszárban. 3 darabot 3 koronáért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész Mohol/12. 28029

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácszatok, kertkerítések, keramitlapok, kőheli lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór épít-bontó vállalkozó Budapest, Mador-u. 72-74. Fióklizlet Visegrádi-u. 27.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerteelt gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház betegszervi és bujakeros osztályán való működése alatti számos even át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget (hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepi az eredmény férfiu gyengeségnél (Impotentia) még öregebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjlanul válasz. Kívánatra gyógyszer. Rendelés délelőtt 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapest, Rákóczi-út 8/A. szám.

(Átjáróház, a Pannónia szállóval szemben.) Léposházai bejárat - Kúllon városbók.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletekben is legmesszebbmenő jótállással kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedű, furulyák, citrák, ukulelek stb. olcsón legjobban. Kétféle díszes elismert jó munkáért.

Artyúsokét ingyen küld

Magyaróssy Gyula

m. kir. szobrászm. hangszergyártó Bpest, VII., Rákóczi-út 7L. Tel. fon 22-20.

Neustein Fülöp cukrozott hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pillúkat hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők; mertek minden ártalmas anyagot, az altesti szervek bajainál legjobban eredményt hozhatnak, gyöngödnél hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb a melléte oly ártalmatlan, mint e pillúkat, a

székszorulás

legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőjük miatt még gyermekek is szívesen veszik. Egy 15 pillúlat tartalmú doboz 30 fillér, egy tekeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pillúlat tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve küldetik.

Utánasoktól különösen óvatosan! Kérjük határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó-labdacsot. Védők csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyekkel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT LIPÓT” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A keresk. törvényezéklileg védett csomag sánc aláírásunkkal van ellátva NEUSTEIN FÜLÖP, Szent Lipót-hoz írtott gyógyszerész, Bécs, I. Plankeng. 6. Kapható: Budapest, Török J. gyógyszerész, Király-utca 12. és Andrassy-út 23.

Hirdetések felvetetnek a kiadóban, VI., Eötvös-utca 32. sz.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbaj, sebeket, buj kórt (syphilit), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hátergőzést, valamint minden női bajokat.

Rendel. d. e. 9 órától d. u. 4-ig és este 7-8-ig Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. - Levél útján is biztos gyógyítás.

Helyen vagy idült bujakeros - bántalmak

egy górválykór, bőrbajok, rheuma, (zúzag, térdívek stb) s a romlott v. ról származó egyéb bajokkal, mint mirigydagányat, rheumatizmust, a száj, gégé, genyvedést, daganatokat, oncos esis, tehetetlenséget és mindenféle szerzett v. gyorokot bujakeros bántalmak esetében, a legmerő zottebb s minden gyógyszerrel dacoló betegségnél biztos és gyökeres gyógyulást nyu tanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyeüül vannak orv. edlyezve.

Izen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert s már számos kitüntetésben részesült. Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 6.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11 - kor. Minia és proszp kitus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12. és Andrassy-út 2. szám.

Advertisement for Pfeiffermann furniture and bedding. Includes illustrations of beds, chairs, and a stroller. Text: 'ÁGY és ÁGY BETÉTER', 'Pfeiffermann Imre utóda', 'Budapest, VII., Dohány-utca 58. sz.'.

TITKOS BETEGSÉGEK.

Sajnos, - de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedveivel meg vannak fertőzve és aki hirteleni könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapoton csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemi betegre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszünik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magasatos hivatásu dr. Palócz v. Kórházi orvos, specialista országos hírű intézete (Budapest, VII., Rákóczi-út 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett, a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakeros sebeket, húgycső-, hólyag-, ideg- és hátergőzést, az önfertőzés és szifilis utóbjait, magömlést, elgyengült férfierőt (impotentiát), kezdődő elmezavart, aranyerőt, seveket, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségét. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak tevéreire kimerítő titoktartó választ (a levélbe csak válaszlevelet kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10-12-ig d. u. 3-5 óráig, (vasárnap dől 12-ig.) Cím: dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Rákóczi-út 10.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6-C.

Pótvizsgálatra,
javítóra, pótlétszámra, bármilyen vizsgálatra előkészít: „Szűnidei Tanfolyam” Garay-u. 5. II. 12/a.

Rizike gomba
gomba, hus-, főzelék-, gyümölcs-konzervek, gyümölcszék, szörpök, szépségi csemegékről kérjen árjegyzéket. **Felkai konzervgyár, Barta József** Polka, Szepesm. 28006

Réz és vasbutor
a legolcsóbb gyári árban, rézagy 30 frt. Gyermek-agy 10 frt. Angol vasagy acél szíronnyal 20 frt. Összeesukó vasagy 3 matraczal 8.25 legjobb minőségben kapható **Weisz J.** Bpest. Andrássy-ut 77., bejárat a Rózsa-utca) árjegyzék ingyen. 27980

Savanyú-káposztát
hasáblal mázsanként 16 koronáért, postaiúvegként 1.90, ecetes-zöldbabot egész és vagdalt savanyított paprikát 2.40 koronáért szállítja Gyümölcskivitel Csongrádról.

Házilag főzött
baracklekvárnak különleges bírsalma lekvárnak kgját 2.40 mézdes, szilvalekvárnak 1.20, papírhéjűdiót postaszakosként 3.60 koronáért szállítja Gyümölcskivitel Csongrádról.

Fajborokat
lefejtve, köleshorodóban hektóliterenként 40 koronájával, messzinai narancsot, citromot, maronit, datolyát, meggyort és mazsolát postakosaraként 2.40, Gyümölcskivitel, Csongrádról.

Kálmán-utca
21. II. 17. egy 3 nagy utcai és 2 nagy udvari szobából álló modern lakás athelyezés miatt azonnal esetleg február 1. kiadó.

2 új csillár
1 uriszoba, 1 ebédlő, legújabb Kissling-modell és több kisebb lámpa (kombinált) áthelyezés miatt eladó, Kálmán-utca 21. II. 17.

Téli almát
postacsomagként 2 kor. netto, 100 kilót 30 koronáért, ingyen csomagolással, bormentetlenül szállít utánvétel Dácsék, Felsőbánya. 5858

Ritka alkalom.
Finom művirágok különösen alkalmas farsangi mulatságokra óriási választékban. Rózsák 3 krajczártól feljebb. Olcsóságok arháza. Váci-körút 50. 5857

Vasbutor.
Rézagy 35 frt, gyermek-agy 11, összeesukható vasagy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakeretű 3.50, rézgarnis 2.50. Összeesukható tábori egy acélsodronnyal 8.-, sodronnyonát kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hieker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22-46. 26975

Sztraka-Menthol-
fogszappanják, nem kell nagyhangu, drága reklám, finom íze s kitűnő fogtisztító hatása folytán terjed az magától is. Ara gyógyszerárakban 1 korona, 3 darabot 3 koronáért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész, Mohol/10.

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségekbe bizományba beraktározza **Tauber** VI. ker., Eötvös-utca 6/A. TELEFON 64-33.

Légszusz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerezhettek be **Kuicsár Sándor** bronzáru- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dessoewy-u. 9-11.

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ., Nagymező-utca 46.

Pénzelőleget.
Telefon 149-00. Butorra zongorára varrógép kereskedelmi árukra, melyek bizományba beraktározatnak. Régi Tauber cég csak Baross-tér 17. sz.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. **Singer Jakob** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27688

Tokaji
hegyi bor (szamorodni) kiváló zamatos, 1908. évi ötliteres csomag 7 korona 50 fillér, 10 literes 14. K. Tokaji aszuber, 2 putonos édes, 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve. Nagyobb vételnél megfelelő engedmény. Megrendelhető Gritner Lajosnál Tokaj. 28102

Kárpitos nyergesek
részére mindennemű kellek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca E. 46.

60 fillért
akár bölgyesen is, ha küld az alatti címre, megkapja **Tabori Kővertének**
Egy igazi anya szellemei hányatéka
— című kis művét. —
Lengyel Ödön
Bpest, VI., Andrássy-ut 27.

Mellékkeresetre
tehetnek szert oly vidéken lakó egyének, kik eredeti sorsjegyek eladásával foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok „Hungaria” jellege alatt **Blockner J.** hirdető irodájába Budapest, IV., Sütő-u. 6. intézendők.

Mielőtt gramofont
vásárolj, kérje a világhírű **THEROYAL** beszélő gépek legújabb árjegyzékét. Ezen gépeket egy évi próbát bérmentve szívesen küld az eredeti nagyban gyári árakon és minden árfelemelés nélkül, havi 6-10 korona részletfizetésre szállítjuk, a vidékre is bárhol. Gramofonok 24 koronától feljebb. Kétoldalu nagy lemezek 3 kor. és 4 kor. 50 fill.

LÁNG JAKAB és FIA
gramofon-nagykereskedők Budapest, József-körút 41. Fióküzleteink: VIII., Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80. Alapított 1886-ban.

Elsőrendű SINGER-varrógépeket
nagyban eredeti gyári árban és minden árfelemelés nélkül, havi 8-10 kor. részletre szállítunk 10 évi próbát. **LÁNG JAKAB és FIA** varrógép- és kerékpár nagykereskedők, Budapest, VII., József-körút 41. sz. Fióküzlet: Baross-tér 4. és Budán, Margit-körút 6. sz. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén lévő birtokokra, II., III., helyen 15-60 érig törlesztendő. Semélyhitelt tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik. **HOFMANN JAKAB** bankbizományi iroda, Budapest, Terezkörút 1/a.

+ Soványág +
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványág tartós, szép teit testidomokat nyernek. — Hölgyek remek kóbel. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jóállást. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kínuttetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította **Markovits Iván** 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a **Gabelberger szakiskola.** (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezetekről s más hirdetésünkről utánzó újabb tanfolyamokról független. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat **Rákóczi-ut 19.** bejárat a Szentkirályi utcából. **Köszvénykező beraktározó** bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszert raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, rez- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol börgarnitúrák eladása s vétele **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-u. sarok. 26021

Zálogcédulát,
briliánsokat, aranyat, ezüstöt, ékszert és regiszter veszek és eladok. Kértes ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.—

Sztraka-fele
„Menthol-fogszappan” az emberiség javát szolgálja, mert annak használatával örökre megszabadul a kínos fogfájástól. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban 1 koronáért 3 dbot 3 koronáért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész, Mohol/5. 28002

VALÓ.
di francia különlegességek (óvszerek) csakis **P. Bergueran** Páris leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők **Polgár Sándornál** Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BIZTOS KERESETRE
alkalmat nyújtunk mindenki részére a Budapestben, mint vidéken törvényesen engedélyezett sorsjegyek eladásának foglalkozásában. Legmagasabb jutalékot, fővel biztossá nyújtunk. **Értékpapírbank** **ROTTER J.** Bpest, V., Honvéd-utca 4.

Saját gyártmányú fürdőká-
dák 14 kor.-tól feljebb; fűtő kádak 50 kor.-tól feljebb. Elvált lakok mindenféle kútszivattyók és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. **LEFKOVICS ADOLF** Budapest, VII., Wesseleny-utca 61/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Amerikai porcellán
pouder. Az eredeti doboz belsején „Yes” szövecska áll. Kapható: Magyarországon mindenütt. Budapestben, Keéskemeti-utca 8. szám. Rákóczi-ut 9. szám.

Legjobb likorok
és rum készíthető kivonattal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért bérmentve küldök. Árjegyzéket kívánatra. **Béthy Béla** gyógyszerész Békés-Csaba. 27180

Kocsiarucsarnok
VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarországi legnagyobb kocsiraktár. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

KOSSUTH LAJOS ARC-KÉPE
berakott fából kidolgozva művészi kivitelben, elefántcsont mintával izlően díszített valódi ebéntákerettel, 75 cm. magas és 60 cm. széles nagyságban **300K-értazonnal eladó**

Ezt a remek művet egy Ausztráliából visszatért magyar ember készítette **Kossuth Lajos** legutolsó lenyegfélvétele után. A tisztán, válogatott szines falapokból kirakott kép életű másolata az eredetinek, melynek összeállításán és díszítésén hat hónapnál tovább dolgozott a művész. Ez az egyedülálló, pompásan sikerült mű 600 koronára van értékelve és kiállítva. Bővebbet: VII. ker., Erzsébet-körút 50. I. 9.

VALÓFRANCIA GUMMI-ÉS HALHOLYAGOK
Lut-já 175, 2, 3, 10 K-fig. 3 db. legfinomabb minél K. **STERYL**
Kivény-védett legfinomabb GUMMI-KÜLÖNLEGESSÉG csak csomagolásban kapható **NEUMAYER LIPÓT** BUDAPEST-VI. VÁCZI-KÖRÚT 3 SZ. ÁUERFÉNYHÁZ.

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egyetemek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv. társ. Nagymező-u. E. 46.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban. **GROSZ SANDOR és Társa** Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

10 frt
havi részletfizetésre a legjobb **zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt**
ugyanoly ártért, mintha kész pénzért venné, kizárólag csakis **REMÉNYI MIHÁLY** elsörangú nagy hangszerelő Budapest, Király-utca 58. Árjegyzék és prospectus díjtalan

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736 **SCHILLER IZIDOR** ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Rakrd hangverseny-lemazek legjobbak a világon!
25 cm. minél két oldalú bejatsva do K 2.50 10 db. vásárlással K 2.40 — Gramofonok K 25.— 50.—, 50.—, 300.—, Fonografok Lyra K 7.— Fonograf hengerak K 1.50, — csakis utánvétel! **SCHMITZER TESTVÉREK** gramofon és hanglémez nagyraktárban Budapest, József-körút 26. n. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUTOR
30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenczy-utca 3. felemezlet. Vétele és eladása használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, kelési — szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13.